

**PANEVĖŽIO APSKRITIES GABRIELĖS PETKEVIČAITĖS-BITĖS
VIEŠOJI BIBLIOTEKA**

**PANEVĖŽIO APSKRITIES SAVIVALDYBIŲ
VIEŠŲJŲ BIBLIOTEKŲ VEIKLOS
ATASKAITA
už 2006-2010 metus**

Rengėjai

Bibliotekų vadybos ir rinkodaros skyriaus

vedėja *Ramunė Greičiūnienė*

vyr. metodininkė *Laima Butkūnienė*

Fondų organizavimo centro

vadovė *Janina Misiūnienė*

Informacinių paslaugų skyriaus

vedėja *Gitana Užkurėlienė*

Krašto kultūros paveldo sklaidos centro

vadovė *Ilona Mažylytė*

Menų centro

vadovė *Vida Mikelevičiūtė*

Skaitytojų aptarnavimo skyriaus

vyr. bibliotekininkė *Janina Janickienė*

2011 m.

Panevėžys

TURINYS

I.	Bendroji dalis.....	5
II.	Bibliotekų prieinamumas.....	7
III.	Fondo formavimas	10
IV.	Vartotojų aptarnavimas	19
V.	Informacinė ir kraštotyrinė veikla.....	41
VI.	Metodinė veikla.....	51
VII.	Mokslinio tyrimo darbas.....	55
VIII.	Personalas.....	63
IX.	Materialinė bazė	70
X.	Finansavimas	74
XI.	Išvados.....	76

PRIEDŲ SĄRAŠAS
(1-48 lentelės)

1. Bibliotekų prieinamumas (1) 2006-2010 m.....	1 lentelė
2. Bibliotekų prieinamumas (2) 2006-2010 m.....	2 lentelė
3. Fondo būklė 2006-2010 m.....	3 lentelė
4. Grožinės literatūros santykis bibliotekų fonduose 2006-2010 m.....	4 lentelė
5. Šakinės literatūros santykis bibliotekų fonduose 2006-2010 m.....	5 lentelė
6. Periodinių leidinių santykis bibliotekų fonduose 2006-2010 m.....	6 lentelė
7. Aprūpinimas dokumentais (1) 2006-2010 m.....	7 lentelė
8. Aprūpinimas dokumentais (2) 2006-2010 m.....	8 lentelė
9. Dokumentų gautis (1) 2006-2010 m.....	9 lentelė
10. Dokumentų gautis (2) 2006-2010 m.....	10 lentelė
11. Dokumentų gautis (3) 2006-2010 m.....	11 lentelė
12. Dokumentų gautis (4) 2006-2010 m.....	12 lentelė
13. Bibliotekų lėšos 2006-2010 m.....	13 lentelė
14. Dokumentų nurašymas 2006-2010 m.....	14 lentelė
15. Dokumentų nurašymo priežastys 2006-2010 m.....	15 lentelė
16. Fondų panaudojimas (1) 2006-2010 m.....	16 lentelė
17. Fondų panaudojimas (2) 2006-2010 m.....	17 lentelė
18. Saugyklų darbo organizavimas 2006-2010 m.....	18 lentelė
19. Mainų ir atsarginiai fondai 2006-2010 m.....	19 lentelė
20. Gyventojų telkimas bibliotekose 2006-2010 m.....	20 lentelė
21. Vartotojų skaičius (1) 2006-2010 m.....	21 lentelė
22. Vartotojų skaičius (2) 2006-2010 m.....	22 lentelė
23. Apsilankymų skaičius. Lankomumas 2006-2010 m.....	23 lentelė
24. Dokumentų išduotis (1). Skaitomumas 2006-2010 m.....	24 lentelė
25. Dokumentų išduotis (2) 2006-2010 m.....	25 lentelė
26. Grožinės literatūros išduotis 2006-2010 m.....	26 lentelė
27. Šakinės literatūros išduotis 2006-2010 m.....	27 lentelė
28. Periodinių leidinių išduotis 2006-2010 m.....	28 lentelė
29. Vartotojams skirtų darbo vietų skaičius 2006-2010 m.....	29 lentelė
30. Vartotojams skirtų kompiuterizuotų darbo vietų skaičius 2006-2010 m.....	30 lentelė
31. Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius bibliotekos darbuotojams	31 lentelė

32. Vartotojų orientavimas ir apmokymas 2006-2010 m.....	32 lentelė
33. Prieiga ir sąlygos bibliotekose 2006-2010 m.....	33 lentelė
34. Tarpbibliotekinis skolinimas 2006-2010 m.....	34 lentelė
35. Renginiai 2006-2010 m.....	35 lentelė
36. Įvaizdžio formavimas bibliotekose 2006-2010 m.....	36 lentelė
37. Informacinė veikla 2006-2010 m.....	37 lentelė
38. Internetas bibliotekose 2006-2010 m.....	38 lentelė
39. Naudojimasis elektroninėmis paslaugomis 2006-2010 m.....	39 lentelė
40. Bibliotekų personalas 2006-2010 m.....	40 lentelė
41. Profesionalių bibliotekininkų išsilavinimas (1) 2006-2010 m.....	41 lentelė
42. Profesionalių bibliotekininkų išsilavinimas (2) 2006-2010 m.....	42 lentelė
43. Materialinė bazė 2006-2010 m.....	43 lentelė
44. Kompiuterių skaičius bibliotekose 2006-2010 m.....	44 lentelė
45. Dauginimo priemonių skaičius bibliotekose 2006-2010 m.....	45 lentelė
46. Bibliotekų išlaidos (1) 2006-2010 m.....	46 lentelė
47. Bibliotekų išlaidos (2) 2006-2010 m.....	47 lentelė
48. Pajamos ir finansavimas 2006-2010 m.....	48 lentelė

**Parengė Bibliotekų vadybos ir rinkodaros skyriaus vedėja
Ramunė Greičiūnienė**

I. BENDROJI DALIS

Ataskaitoje analizuojama šių Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų veikla už 2006-2010 m. ir tekste naudojami šie trumpinimai:

- Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešoji biblioteka** – Biržų VB,
- Kupiškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka** – Kupiškio VB,
- Panevėžio miesto savivaldybės viešoji biblioteka** – Panevėžio miesto VB,
- Panevėžio rajono savivaldybės viešoji biblioteka** – Panevėžio rajono VB,
- Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka** – Pasvalio VB,
- Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešoji biblioteka** – Rokiškio VB.

2006-2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešosios bibliotekos savo veiklai kėlė šiuos tikslus ir uždavinius:

- formuoti universalus profilio dokumentų fondą tradicinėse ir skaitmeninėse laikmenose, atitinkantį rajono gyventojų ir bibliotekos vartotojų poreikius;
- organizuoti visų vartotojų grupių informacinį aptarnavimą ir jų informacinių gebėjimų ugdymą, naudojant naujausias technologijas;
- plėsti tradicines, kurti naujas virtualias ir interaktyvias paslaugas, didinti jų prieinamumą;
- tobulinti kultūrinę ir edukacinę bibliotekų veiklą, ieškant naujų, patrauklių knygos sklaidos formų;
- dalyvauti įvairiose programose ir projektuose, siekiant papildomo finansavimo bibliotekų veikloms;
- formuoti patrauklios, šiuolaikiškos bibliotekos įvaizdį, pasitelkiant tradicinius būdus ir naujausias technologijas;
- sudaryti sąlygas bibliotekininkams kelti kvalifikaciją, ugdyti profesionalumą;
- gerinti bibliotekų materialinę bazę.

Daugumą bibliotekoms iškeltų uždavinių per ataskaitinį laikotarpį padėjo realizuoti projektai „Viešos interneto prieigos tinklo (VIPT) plėtra“ ir „Bibliotekos pažangai“, kurių įgyvendinime dalyvavo visos Panevėžio apskrities bibliotekos.

Projektas „Bibliotekos pažangai“ iš esmės atnaujino bibliotekų techninę įrangą, bibliotekų teikiamas paslaugas pakėlė į kokybiškai aukštesnį lygmenį. Kartu su projekto organizuota reklamine kampanija ženkliai pagerino bibliotekų įvaizdį, išskėlė jų svarbą informacinės visuomenės formavimui.

Lyginant ataskaitinio laikotarpio pradžią ir pabaigą, 2010 m. 147 Panevėžio apskrities savivaldybių viešosios bibliotekos turėjo prieigą prie interneto. Tai 92,5 % visų apskrities bibliotekų.

Vartotojams skirtų kompiuterizuotų darbo vietų skaičius bibliotekose 2010 m. buvo 644 (arba +155 %, lyginant su 2006 m.).

Bibliotekų lankytojų skaičius per penkmetį išaugo 26,6 %.

Tačiau paskutiniaisiais ataskaitinio laikotarpio metais žymiai sumažintos Kultūros ministerijos lėšos dokumentų įsigijimui, katastrofiškai sumažėjęs bibliotekų finansavimas iš savivaldybių biudžeto pasmerkė jas vegetavimui.

Lyginant ataskaitinio laikotarpio pradžią (2006 m.) su 2010 m., 2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų fondai sumažėjo 14 %, dokumentų gautis – 33 %, dokumentų išduotis – 11 %. Naujai gauti dokumentai kasmet tesudarė apie 5,3 % visų fondų. Per penkerius metus dokumentų buvo nurašyta 40 % daugiau, nei gauta.

Nepaisant finansinių problemų, užklupusių bibliotekas visuotiniu sunkmečiu, jos išliko kultūros židiniais, kaime – dažniausiai vieninteliais, sugebėjusiais skleisti informaciją ir teikti bendravimo džiaugsmą.

Dar keletas svarbių faktų, įvykusių ataskaitiniu laikotarpiu.

2007 m. liepos 27 d. Rokiškio viešajai bibliotekai Rokiškio rajono savivaldybės Tarybos sprendimu suteiktas Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos vardas. Ta proga 2007 m. įsteigta pirmoji rajone literatūrinė Juozo Keliuočio premija.

Nuo 2007 m. Panevėžio rajono savivaldybė Gabrielės Petkevičaitės-Bitės literatūrinės premijos teikimo organizavimą patikėjo Panevėžio rajono viešajai bibliotekai.

Panevėžio rajono VB priklausantis G. Petkevičaitės-Bitės muziejus Puziniškyje 2009 m. buvo rekonstruotas ES lėšomis. Naujai duris atvėręs muziejus lankytojams primena to laikmečio dvasią, atskleidžia svarbius tautos kultūros istorijos faktus, pasakoja apie G. Petkevičaitės-Bitės gyvenimą.

2009 m. Pasvalio VB specialistai sukūrė elektroninę biblioteką www.pasvalia.lt Tai pirmasis lokalus projektas Lietuvoje, suteikiantis galimybę rajono, Lietuvos ir užsienio šalių žmonėms naudotis nemokama, interaktyvia prieiga prie Pasvalio krašto kultūros paveldo ir integruotis į bendrą skaitmeninę Europos kultūros paveldo erdvę.

Gražią Biržo rajono bibliotekininkų iniciatyvą – pavadinti viešąją biblioteką garsaus krašto ir visos Lietuvos knygnešio vardu, parėmė ir steigėjas. Biržų rajono savivaldybės Tarybos sprendimu, 2010 metų pabaigoje Biržų rajono savivaldybės viešajai bibliotekai buvo suteiktas žymaus kraštiečio, knygnešio Jurgio Bielinio vardas, simboliškai įpareigojantis nešti šviesą žmonėms.

II. BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS

(1 lentelė)

1. Bibliotekų skaičius

2010 m. Panevėžio apskrities gyventojus aptarnavo 159 bibliotekos: iš jų – 6 savivaldybių viešosios bibliotekos, 13 miestų (iš jų vaikų – 4) ir 140 kaimų filialų. Apskirtyje veikė 13 sujungtų bibliotekų.

Per 2006-2010 m. laikotarpį Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų skaičius sumažėjo 2, sujungtų bibliotekų skaičius sumažėjo 16, bibliotekinių punktų skaičius išaugo 8 (2006 m. – 3, 2010 m. – 11).

Bibliotekų tinklo tankumo koeficientas per ataskaitinį laikotarpį beveik nekito, buvo 0,56 - 0,57.

Bibliotekų prieigos koeficientas kasmet mažėjo. Per penkmetį sumažėjo -50 (2006 m. – 1796, 2010 m. – 1746).

2. Tinklo pokyčiai

Per 2006-2011 m. Panevėžio apskirtyje buvo uždarytos 2 kaimo bibliotekos.

2007 m. Pasvalio rajono Lavėnų kaimo filialas uždarytas dėl šių priežasčių: prasta patalpų būklė, mažas skaitytojų skaičius, pensionato biblioteka tame pačiame pastate kaip ir kaimo biblioteka.

2009 m. uždarytas Migonių kaimo padalinys Kupiškio rajone, uždarymo priežastis – avarinė filialo patalpų būklė, mažas skaitytojų skaičius, pensijinio amžiaus darbuotoja.

Per 2006-2010 m. Panevėžio apskrities kaimo bibliotekų filialai nebebuvo jungiami su mokyklų bibliotekomis. Sujungtų bibliotekų skaičius per penkmetį sumažėjo 16. Priežastis – mokyklos buvo uždarytos dėl sumažėjusio mokinių skaičiaus. Uždarius mokyklas, nebeliko ir bibliotekų. 2010 m. Panevėžio apskrityje veikė 13 kaimo bibliotekų, sujungtų su mokyklų bibliotekomis: 7 – Kupiškio, 6 – Rokiškio rajonuose.

3. Nestacionarinis aptarnavimas

Per 2006-2010 m. bibliotekinių punktų skaičius Panevėžio apskrityje išaugo 8.

2010 m. Panevėžio apskrityje veikė 11 bibliotekinių punktų: 9 – Biržų rajone, 2 – Kupiškio rajone.

Savo iniciatyva ir gyventojų pageidavimu Biržų rajono kaimų bibliotekininkės 2009 m. įsteigė 8 bibliotekinius punktus, 2010 m. – dar vieną.

2006-2010 m. Pasvalio rajono 21 kaimo gyventojus aptarnavo bibliobusas. Bibliobuso vartotojų skaičius, lyginant 2006 m. ir 2010 m. sumažėjo. 2006 m. bibliobuso vartotojai sudarė apie 3 % visų Pasvalio rajono bibliotekų vartotojų, 2010 m. – tik 1,3 %. Priežastys: dėl pinigų stygiaus kurui ir vairuotojo ligos bibliobusas nevažiavo daugiau nei pusę metų.

2006-2010 m. bibliotekininkams talkino 2810 knygnešių.

Metai	2006	2007	2008	2009	2010
Knygnešių skaičius	543	524	579	566	598

4. Neįgaliųjų ir senyvo amžiaus gyventojų aptarnavimo organizavimas

2006-2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų paslaugomis pasinaudojo 5562 žmonės su negalia. Bibliotekininkai ir knygnešiai į namus pristatė knygas 5312 vartotojams. Daugiausiai žmonių su negalia per 2006-2010 m. aptarnavo Biržų, Pasvalio ir Rokiškio rajonų bibliotekų darbuotojai ir knygnešiai. Knygnešystė ir gyventojų aptarnavimas namuose nebuvo populiarus Panevėžio mieste.

Per 2006-2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų paslaugomis pasinaudojo 250 aklųjų ir silpnaregių skaitytojų.

Kupiškio, Pasvalio ir Rokiškio rajonų VB bendradarbiavo su Lietuvos aklųjų bibliotekos Panevėžio filialu, kuris aprūpino regėjimo negalią turinčius skaitytojus garsinėmis knygomis bei žurnalais.

Panevėžio apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose Kultūros ministerijos ir projekto „Bibliotekos pažangai“ instaliuota specializuota programinė įranga JAWS neregiamis ir MAGic silpnaregiams, suteikianti galimybę akliems bendrauti kompiuteriu lietuvių kalba bei leidžianti padidinti bet kurios kompiuterio ekrano vietos vaizdą, deja, nebuvo populiarūs, nes neatsirado mokančių dirbti šiomis programomis.

5. Struktūros tobulinimas ir pokyčiai savivaldybių viešosiose bibliotekose

2008 m. m. struktūros pokyčiai vyko Pasvalio VB. Rankraštyno ir autografuotų knygų fondo pagrindu buvo įsteigtas Krašto kultūros dokumentavimo centras.

2006-2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų struktūroje esminių pokyčių nebuvo. Pasikeitė kai kurių skyrių pavadinimai.

Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų struktūroje liko tradiciniai skyriai:

- administracija,
- dokumentų (arba spaudinių) komplektavimo ir tvarkymo (dokumentų komplektavimo ir katalogavimo – Panevėžio m. VB),
- skaitytojų aptarnavimo,
- vaikų literatūros (vaikų aptarnavimo - Biržų VB, vaikų ir jaunimo literatūros – Rokiškio VB),
- informacijos (informacijos ir kraštotyros – Kupiškio VB, informacijos ir mokymo – Pasvalio VB),
- ūkio (arba ūkinis-techninis) buvo Kupiškio, Pasvalio ir Rokiškio VB, kitose – tik pavaduotojas ūkio reikalams prie administracijos.

Metodikos skyrius buvo tik Panevėžio miesto VB. Kitose apskrities bibliotekose (išskyrus Kupiškio VB) buvo vyr. metodininko etatas, dažniausiai priklausantis administracijos skyriui.

Panevėžio rajono VB buvo tik 2 skyriai:

- knygų komplektavimo ir tvarkymo,
- skaitytojų aptarnavimo bei informacijos.

Taip pat Panevėžio rajono VB priklauso G. Petkevičaitės-Bitės, J. Tumo-Vaižganto ir Knygnešių bei Mato Grigonio literatūriniai muziejai.

**Parengė Fondu organizavimo centro vadovė
Janina Misiūnienė**

III. FONDO FORMAVIMAS

1. Fondo būklė

(3-6 lentelės)

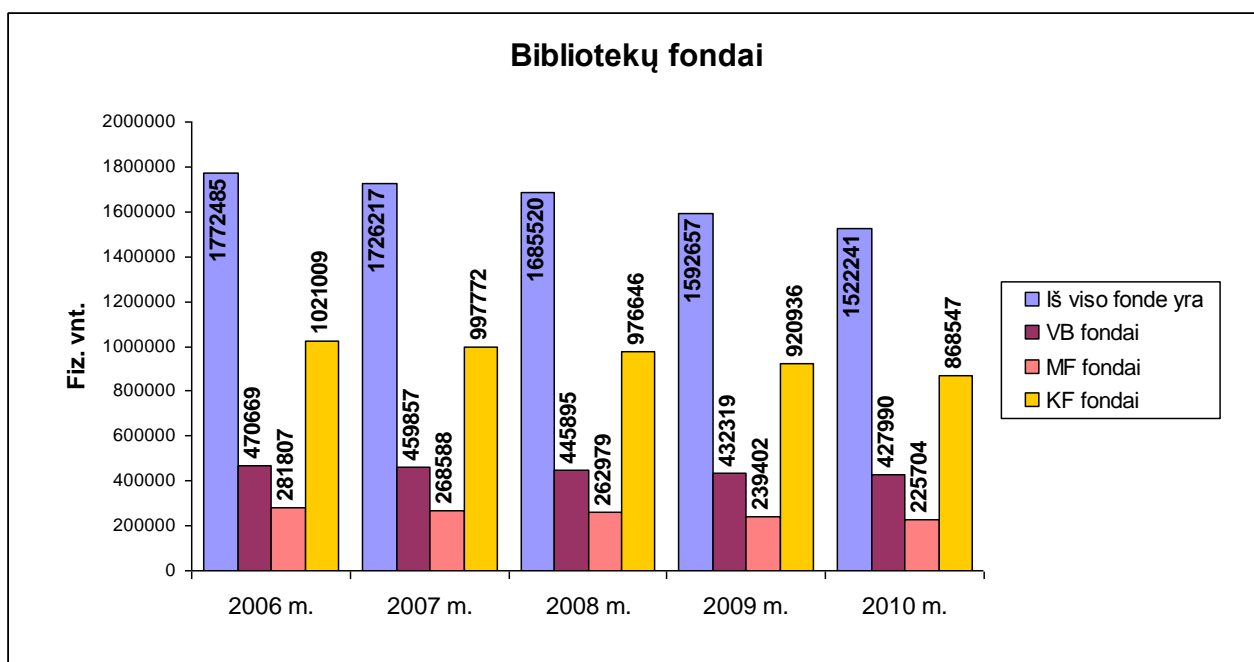
2010 m. pabaigoje Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų fonduose buvo 1 522 241 fiz. vnt. dokumentų. Lyginant laikotarpį nuo 2006 m. pradžios iki 2010 m. pabaigos, Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų fondai sumažėjo 1 233 659 fiz. vnt. Tai sudarė 44,8 %.

- VB fondus 2010 m. pabaigoje sudarė 427 990 fiz.vnt. dokumentų.

Lyginant laikotarpį nuo 2006 m. pradžios iki 2010 m. pabaigos, VB fondai sumažėjo 337 472 fiz. vnt. Tai sudarė 44,1 %.

- Miestų filialų fonduose 2010 m. pabaigoje buvo 225 704 fiz. vnt. dokumentų. Lyginant laikotarpį nuo 2006 m. pradžios iki 2010 m. pabaigos, MF fondai sumažėjo 207 252 fiz. vnt. Tai sudarė 47,9 %.

- Kaimo filialų fonduose 2010 m. pabaigoje buvo 868 547 fiz. vnt. Lyginant laikotarpį nuo 2006 m. pradžios iki 2010 m. pabaigos KF fondai sumažėjo 688 935 fiz. vnt. Tai sudarė 44,2 %.

Grožinė literatūra Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų fonduose 2010 m. pabaigoje sudarė 886 190 fiz. vnt., t.y. 58,2 % bendro dokumentų fondo.

- VB fonduose grožinės literatūros buvo 183 537 fiz. vnt. arba 42,9 % nuo bendro dokumentų fondo.
- MF fonduose grožinės literatūros sukaupta 137 418 fiz. vnt. arba 60,9 % nuo bendro dokumentų fondo.
- KF fonduose grožinės literatūros buvo 565 235 fiz. vnt. arba 65,1 %.

Lyginant laikotarpį nuo 2006 m. pradžios iki 2010 m. pabaigos, Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų fonduose grožinės literatūros **sumažėjo**:

- visame fonde - 761 832 fiz. vnt. arba 46,2 %
- VB fonduose - 184 728 fiz. vnt. arba 50,1 %
- MF fonduose - 126 037 fiz. vnt. arba 47,8 %
- KF fonduose - 451 067 fiz. vnt. arba 44,4 %

Šakinės literatūros (be periodikos) Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų fonduose 2010 m. pabaigoje buvo 493 518 fiz. vnt. arba 32,4 % nuo bendro dokumentų fondo. Iš jų:

- VB - 181 471 fiz. vnt. arba 42,4 %
- MF - 70 452 fiz. vnt. arba 31,2 %
- KF - 241 595 fiz. vnt. arba 27,8 %

Lyginant laikotarpį nuo 2006 m. iki 2010 m., Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų fonduose šakinės literatūros (be periodikos) **sumažėjo**:

- visame fonde - 408 224 fiz. vnt. arba 45,3 %
- VB - 134 668 fiz. vnt. arba 42,6 %
- MF - 58 773 fiz. vnt. arba 45,5 %
- KF - 214 783 fiz. vnt. arba 47,1 %

2010 m. pabaigoje Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų fonduose buvo 142 535 fiz. vnt. **periodinių leidinių**, kurie sudarė 9,4 % bendro fondo.

Iš jų:

- VB - 62 984 fiz. vnt. arba 14,7 %
- MF - 17 834 fiz. vnt. arba 7,9 %
- KF - 61 717 fiz. vnt. arba 7,1 %

Lyginant laikotarpį nuo 2006 m. pradžios iki 2010 m. pabaigos Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų fonduose periodinių leidinių skaičius **sumažėjo**:

- visame fonde - 60 943 arba 29,9 %
- VB - 15 470 fiz. vnt. arba 19,7 %
- MF - 22 442 fiz. vnt. arba 55,7 %
- KF - 23 031 fiz. vnt. arba 27,2 %

2. Aprūpinimas dokumentais

(7-8 lentelės)

Aprūpinimas dokumentais (1) Panevėžio apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose 2006-2010 m.

Metai	Vienam gyventojui tenka dok. fiz. vnt.			Vienam vartotojui tenka dok. fiz. vnt.			1000 gyventojų tenka dok. fiz. vnt. apskrityje
	apskrityje	mieste	kaime	apskrityje	mieste	kaime	
2006	6,1	4,2	9,3	29,9	27,2	32,3	6129
2007	6,0	5,6	9,3	30,0	26,7	32,9	6027
2008	5,9	5,4	9,1	29,5	26,0	32,7	5929
2009	8,7	6,0	9,8	32,5	28,8	34,2	5677
2010	5,5	6,5	8,4	26,2	22,2	30,3	5483

Aprūpinimas dokumentais (2) Panevėžio regione 2006-2010 m.

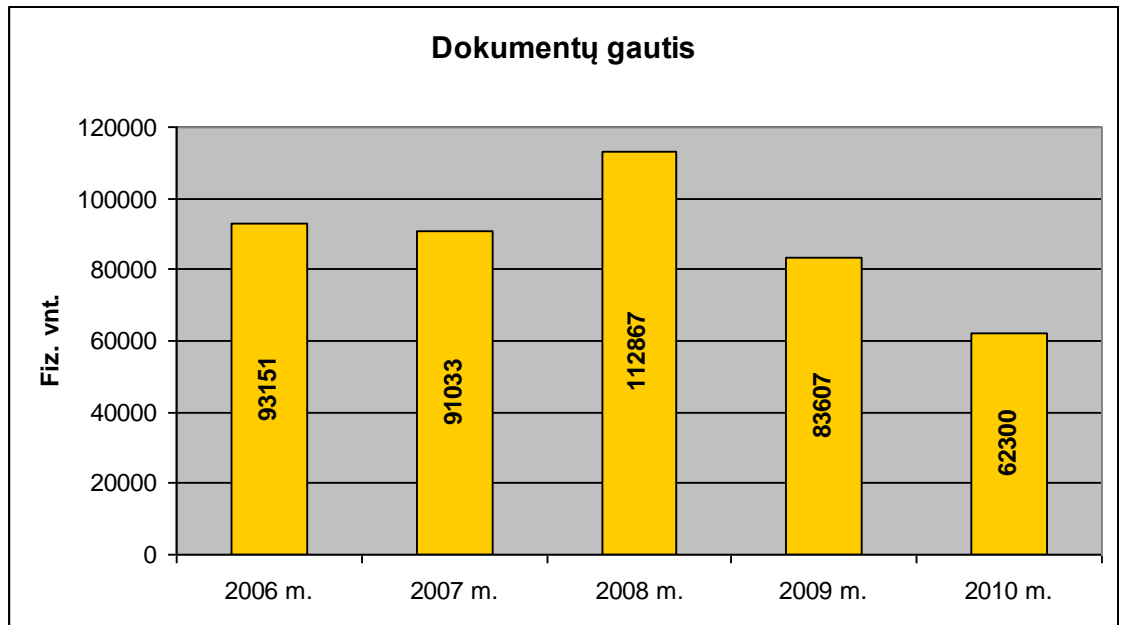
Metai	Vienam gyventojui tenka naujai gautų dok.			Vienam gyventojui tenka garsinių ir regimųjų dok.			Vienam gyventojui tenka elektroninių dok.		
	apskrityje	mieste	kaime	apskrityje	mieste	kaime	apskrityje	mieste	kaime
2006	0,3	0,3	0,4	0,04	0,04	0,03	0,0001	0,0002	0
2007	0,3	0,3	0,4	0,04	0,08	0,003	0,0003	0,0004	0,0003
2008	0,4	0,3	0,57	0,04	0,08	0,004	0,0003	0,0004	0,0003
2009	0,4	0,3	0,5	0,06	0,09	0,006	0,003	0,004	0,002
2010	0,22	0,27	0,29	0,03	0,09	0,005	0,003	0,004	0,002

3. Dokumentų gautis

(9-12 lentelės)

Per laikotarpį nuo 2006 m. pradžios iki 2010 m. pabaigos Panevėžio apskrities savivaldybių viešosios bibliotekos įsigijo 442 958 fiz. vnt. dokumentų.

Per 2006-2010 m. daugiausiai dokumentų buvo gauta 2008 m. (112 867 fiz. vnt.), mažiausiai – 2010 m. (62 300 fiz. vnt.).

2006-2010 m. įsigyta **grožinės** literatūros 142 305 fiz. vnt. Iš jų:

- VB - 43 773 fiz. vnt.
- MF - 32 105 fiz. vnt.
- KF - 66 427 fiz. vnt.

Įsigyta **šakinės** literatūros 129 749 fiz. vnt. Iš jų:

- VB - 53 293 fiz. vnt.
- MF - 38 948 fiz. vnt.
- KF - 37 508 fiz. vnt.

Per metus vidutiniškai viešosios bibliotekos gavo po 25 839 fiz. vnt.

Per metus vidutiniškai vienas miesto filialas gavo 1013 fiz. vnt. ir 484 pav. dokumentų.

Per metus vidutiniškai vienas kaimo filialas gavo 318 fiz. vnt. ir 119 pav. naujų dokumentų.

Per 2006-2010 m. apskrities viešosios bibliotekos gavo 221 335 fiz. vnt. **periodinių leidinių**

- VB per penkerius metus gavo 46 885 fiz. vnt.,
- vidutiniškai vienas miesto filialas kasmet gavo 717 fiz. vnt. ir 42 pav.,
- vidutiniškai vienas kaimo filialas kasmet gavo 224 fiz. vnt. ir 15 pav.

Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų fonduose naujai gautų dokumentų procentas 2006-2010 m.:

Metai	Naujai gautų dokumentų proc. dokumentų fonde			
	Visame fonde	VB fonduose	MF fonduose	KF fonduose
2006	5,3	5,9	7,6	4,3
2007	5,3	6,1	4,1	4,4
2008	6,7	6,9	4,8	6,2
2009	5,2	4,9	4,7	5,4
2010	4,1	5,0	2,8	3,5

Lėšos, tenkančios vienam gyventojui dokumentams įsigyti 2006-2010 m.:

iš viso per 5 metus – 17,68 Lt, vidutiniškai per metus – 3,54 Lt.

Iš jų:

- Kultūros ministerijos lėšos iš viso 6,28 Lt, vidutiniškai per metus – 1,3 Lt;
- savivaldybės skirtos lėšos iš viso 7,32 Lt, vidutiniškai per metus – 1,46 Lt;
- kiti šaltiniai iš viso – 4,7 Lt, vidutiniškai per metus – 0,94 Lt

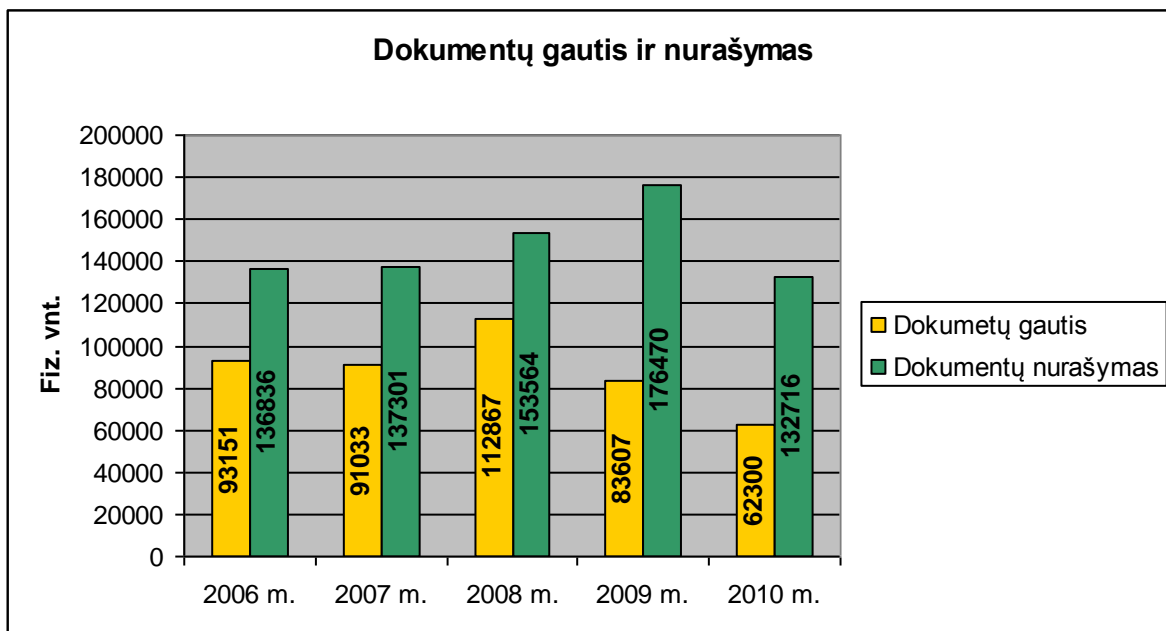
Lėšos, tenkančios vienam vartotojui dokumentams įsigyti – 70,59 Lt, vidutiniškai per metus – 14,12 Lt.

Lėšos, skirtos komplektavimui metams, sudarė apie 8,8 % nuo visų bibliotekoms skirtų lėšų.

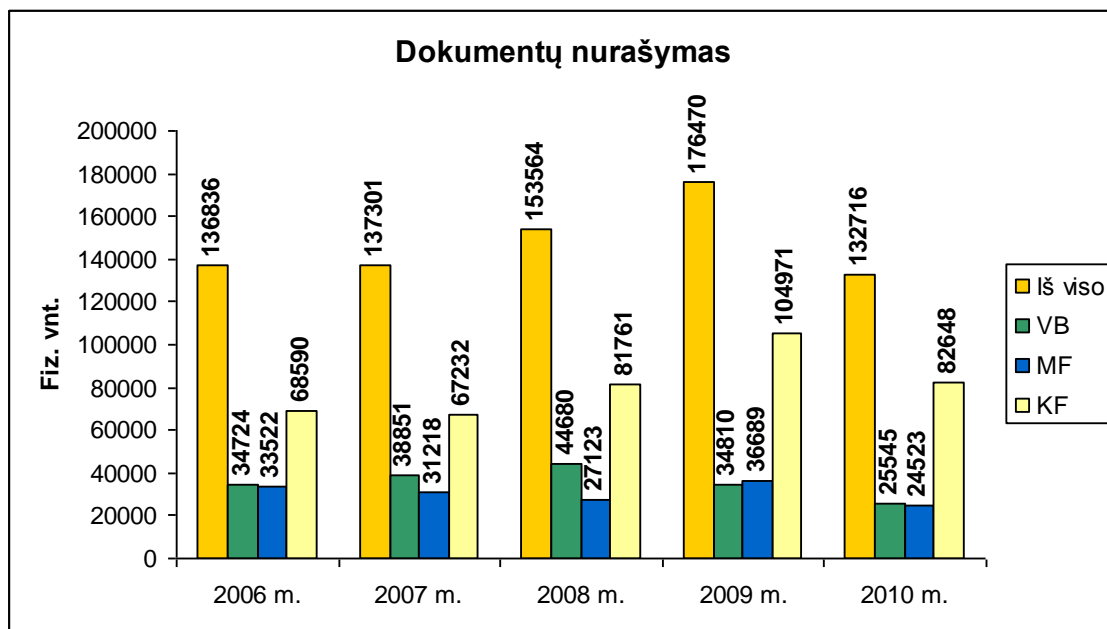
4. Dokumentų nurašymas

(14-15 lentelės)

Nuo 2006 m. pradžios iki 2010 m. pabaigos Panevėžio apskrities savivaldybių viešosios bibliotekos nurašė 736 887 fiz. vnt. dokumentų. Per penkerius metus dokumentų nurašyta 40 % daugiau nei gauta.

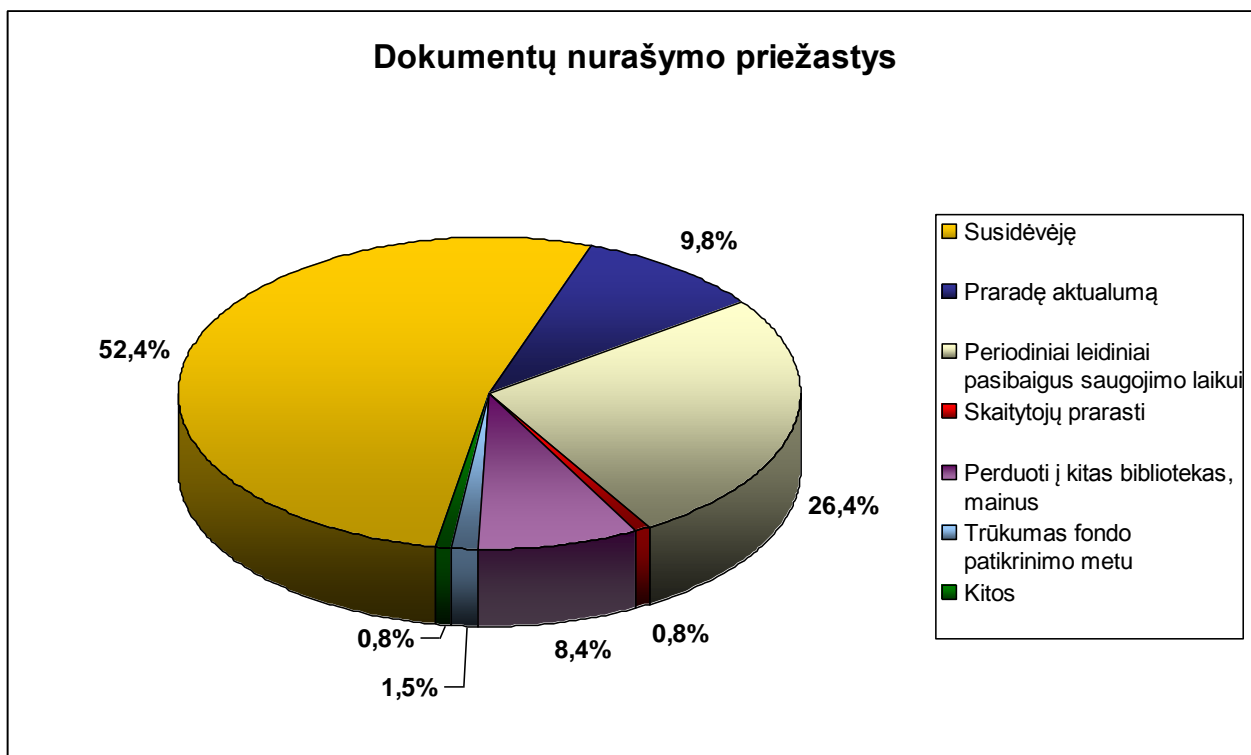
- VB per penkmetį buvo nurašyta 178 610 fiz. vnt.
- Miesto filialuose nurašyta 153 075 fiz. vnt.
- Kaimo filialuose nurašyta 405 202 fiz. vnt.

Per penkerius metus iš fondų pašalintų dokumentų nurašymo priežastys ir procentai nurodyti mažėjančia tvarka:

- susidėvėję – 52,4 %
- periodiniai leidiniai pasibaigus saugojimo laikui – 26,4 %
- praradę aktualumą – 9,8 %
- perduoti į kitas bibliotekas, minus – 8,4 %

- trūkumas fondo patikrinimo metu – 1,5 %
- skaitytojų prarasti – 0,8 %
- kitos priežastys – 0,8 %

**Parengė Bibliotekų vadybos ir rinkodaros skyriaus vedėja
Ramunė Greičiūnienė**

4. Fondo naudojimas

(16-17 lentelės)

Bendras Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų fondų apyvartos rodiklis penkerių metų laikotarpyje (2006-2010 m.) didėjo:

2006 m. - 1,3

2007 m. - 1,3

2008 m. - 1,35

2009 m. - 1,4

2010 m. - 1,4

- VB fondų apyvartos rodiklis penkerių metų laikotarpyje kasmet didėjo:
2006 m. – 1,4; 2010 m. – 1,6.

- Miesto filialuose fondų apyvartos rodiklis 2006-2008 m. buvo 1,6; 2009 m. – 1,8 (didžiausias), 2010 m. – 1,7.

- Kaimo filialuose fondų apyvartos rodiklis per penkerių metų laikotarpį išliko beveik stabilus – 1,2. Tik 2009 m. buvo pakilęs iki 1,3.

Bendras fondo panaudojimo koeficientas Panevėžio apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose 2006-2010 m. vidutiniškai buvo:

- grožinės literatūros – 0,5
- šakinės literatūros – 0,3
- periodinių leidinių – 6,7

Viešųjų bibliotekų fondo panaudojimo koeficientas 2006-2010 m. vidutiniškai buvo:

- grožinės literatūros – 0,78
- šakinės literatūros – 0,3
- periodinių leidinių – 4,8

Miestų filialų fondų panaudojimo koeficientas 2006-2010 m. vidutiniškai buvo:

- grožinės literatūros – 0,6
- šakinės literatūros – 0,3
- periodinių leidinių – 5,6

Kaimų filialų fondų panaudojimo koeficientas 2006-2010 m. vidutiniškai buvo:

- grožinės literatūros – 0,4
- šakinės literatūros – 0,27
- periodinių leidinių – 9,7

Didžiausias per penkerių metų laikotarpį buvo periodinių leidinių fondų panaudojimo koeficientas, mažiausias – šakinės literatūros.

6. Saugyklų fondai

(18 lentelė)

2010 m. tik 3 Panevėžio apskrities savivaldybių viešosios bibliotekos turėjo saugyklas: Biržų, Kupiškio ir Panevėžio rajonų VB.

2010 m. didžiausias saugyklos fondas buvo Panevėžio rajono VB – 27215 fiz. vnt. arba 69 % visų apskrities bibliotekų saugyklų fondų.

Panevėžio miesto VB savo struktūroje saugyklos niekada neturėjo.

Pasvalio VB saugyklą išformavo 2002 m.

Rokiškio VB nuo 2008 m. nebepildė saugyklos fondo. Kasmet iš šio

fondo buvo nurašoma neaktuali literatūra, o pats saugyklos fondas dabar atlieka rezervinio fondo funkcijas, aptarnaujant kaimų filialus.

3 rajonų (Biržų, Kupiškio ir Panevėžio) VB saugyklose 2010 m. pabaigoje buvo sukaupta 39 377 fiz. vnt. dokumentų. Lyginant saugyklų fondų dydį 2006 m. ir 2010 m., 2010 m. saugyklose saugomų dokumentų skaičius sumažėjo 34 399 fiz. vnt. arba 46,6 %.

2010 m. saugyklų fondai papildyti tik 449 fiz. vnt. dokumentų.

Saugyklų fondų apyvarta

2006 m.	2007 m.	2008 m.	2009 m.	2010 m.
0,13	0,11	0,13	0,06	0,09

7. Mainų fondai

(19 lentelė)

2010 m. pabaigoje Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų mainų fonduose buvo sukaupta 48 529 fiz. vnt. dokumentų. Lyginant mainų fondų dydį 2006 m. ir 2010 m., 2010 m. šie fondai sumažėjo 51 682 fiz. vnt. arba 51,5 %.

Per penkerius metus į mainų fondus pateko 51 687 fiz. vnt. dokumentų.

Per 2006-2010 m. iš mainų fondų filialams buvo perduota 9613 fiz. vnt. dokumentų.

Panevėžio miesto VB mainų ir atsarginio fondų neturi. Jie buvo išformuoti 2003 m., nes nebeliko patalpų šiems fondams saugoti.

8. Atsarginiai fondai

(19 lentelė)

2010 m. atsarginiai fondai buvo suformuoti Biržų, Kupiškio, Panevėžio ir Pasvalio rajonų VB. Šiuose fonduose buvo 8237 fiz. vnt. dokumentų.

Per 2006-2010 m. atsarginiai fondai buvo papildyti 453 fiz. vnt.

Panevėžio miesto VB atsarginio fondo neturi nuo 2003 m.

2006 m. Rokiškio VB atsarginį fondą įjungė į mainų fondą.

**Parengė Skaitytojų aptarnavimo skyriaus vyriausioji bibliotekininkė
Janina Janickienė**

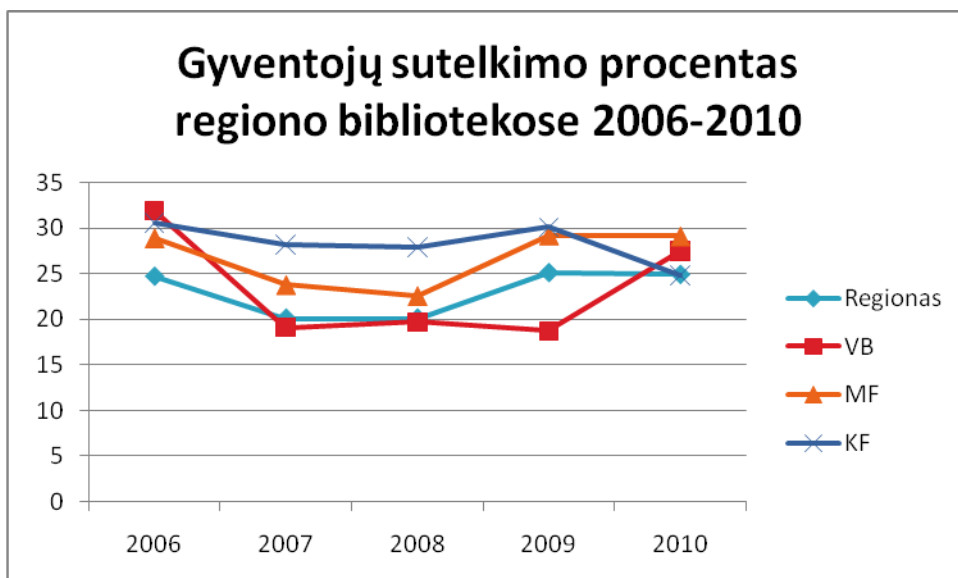
IV. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS

1. Vartotojų telkimas

(20-22 lentelės)

2010 m. Panevėžio apskrityje gyveno 277 618 gyventojų, 11 571 gyventojų mažiau nei 2006 m. (arba 4,2 %).

Pagrindinės priežastys, lėmusios gyventojų mažėjimą: emigracija į užsienį, mažas gimstamumas. Gyventojų skaičiaus mažėjimas turėjo įtakos skaitytojų skaičiui bibliotekose.

Kaip pavaizduota diagramoje, gyventojų sutelkimo procentas apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose 2006-2010 metais pakito nedaug. 2007-2008 m. mažiausias sutelkimo procentas buvo viešosiose bibliotekose ir miestų filialuose. Gyventojų sutelkimo procentas mažėjo ir kaimų filialuose: 2006 m. buvo 30,6 %, 2010 m. – 24,8 %. Vienas iš mažesnių sutelkimo rodiklių – Panevėžio rajone: 18 %. Jį lėmė nedidelis rajono gyventojų tankumas, palyginti su kitais Panevėžio apskrities rajonais.

Vidutinis gyventojų skaičius, tenkantis vienai bibliotekai 2010 m.:

- apskrityje – 939
- mieste – 6790
- kaime – 615

Palyginti su 2006 m., Panevėžio apskrityje vienai bibliotekai tenkantis vidutinis gyventojų skaičius 2010 m. sumažėjo 216, mieste – 524, kaime – 154. Mažiausiai pakito vidutinis gyventojų skaičius, tenkantis vienai bibliotekai kaime.

Didžiausias pokytis 2010 m. įvyko Pasvalio SVB: palyginti su 2009 m., vidutinis gyventojų skaičius, tenkantis bibliotekai, kaime padidėjo 106. Reikia manyti, kad žmonės dėl įvairių priežasčių ne tik emigruoja iš Lietuvos, bet ir keliasi gyventi į kaimus.

Vidutinis vartotojų skaičius, tenkantis vienai bibliotekai

Metai	Vidutinis vartotojų skaičius, tenkantis vienai bibliotekai			Vienam gyventojui tenkantis vartotojų skaičius apskrityje	1000 vartotojų tenkančių bibliotekininkų skaičius apskrityje
	apskrityje	mieste	kaime		
2006	310	1383	224	0,2	4,9
2007	358	1435	214	0,2	5,1
2008	355	1361	212	0,2	5,1
2009	311	1406	209	1,1	5,1
2010	255	1374	170	0,2	4,96

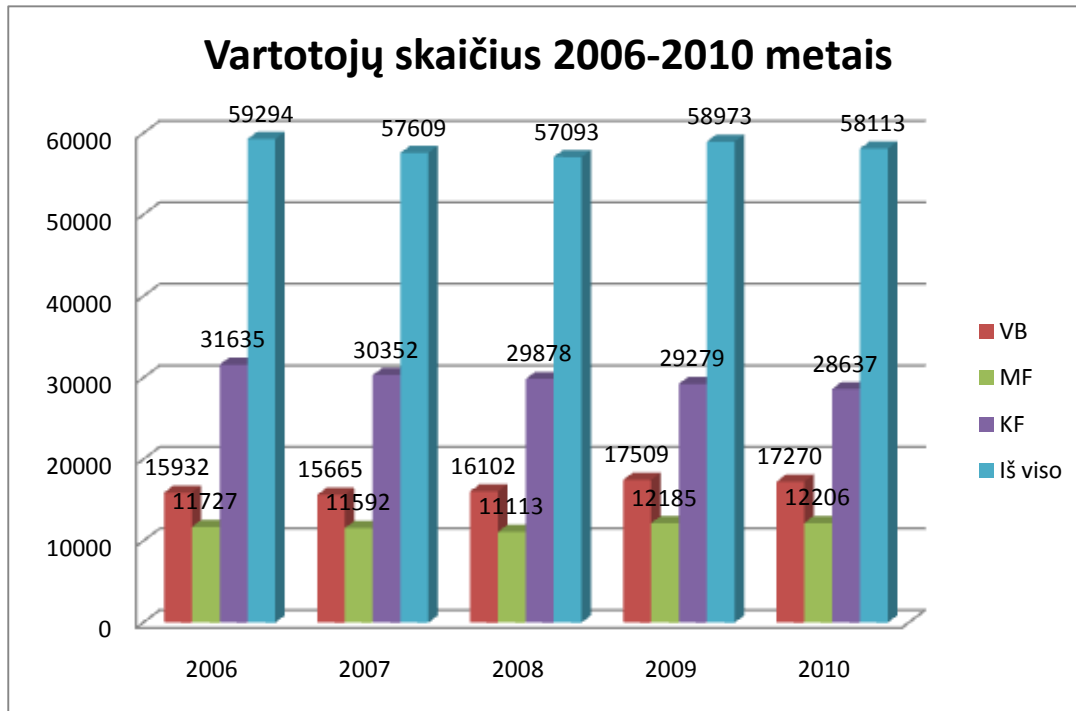
Vidutinis vartotojų skaičius, tenkantis vienai bibliotekai, apskrityje ir kaime, palyginti su 2006 m., pakito nereikšmingai – 50, o mieste išliko panašiai toks pat.

2010 m. vienam gyventojui Panevėžio apskrityje teko 0,2 bibliotekų vartotojo, o 1000-čiui vartotojų teko 4,9 bibliotekininko. Palyginti su 2006 m., išliko tie patys rodikliai.

2. Vartotojų aptarnavimas

2.1. Vartotojų skaičius

(21 lentelė)

Vartotojų skaičius per 2006-2010 m. – 291 082. Iš jų:

- VB – 82 478
- MF – 58 823
- KF – 149 781

Mažiausiai vartotojų sutelkta 2007-2008 m.

2006 m. sutelktų vartotojų skaičių palyginus su 2010 m. užregistruotais vartotojais, šis skaičius 2010 m. sumažėjo 1118 arba 2 %.

Vartotojų skaičiaus mažėjimui Panevėžio apskrities viešosiose bibliotekose ataskaitiniais metais įtakos turėjo:

- demografinės problemos (mažėjantis gimstamumas, migracija į užsienį),
- patalpų remontas ar persikraustymo darbai,
- darbuotojų kaita filialuose,
- ypač didelis naujų spaudinių trūkumas,
- pradinių ir pagrindinių mokyklų uždarymai.

2.2 Vartotojų sudėties pokyčiai

Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų veiklos ataskaitose išskiriamos vartotojų grupės **pagal amžių** – vaikai, jaunimas ir suaugę vartotojai; **pagal socialines grupes** – moksleiviai, studentai, tarnautojai, darbininkai, ūkininkai, pensininkai, bedarbiai, kiti; **pagal užimtumą** – besimokantieji, dirbantieji ir kiti.

Analizuojant vartotojų sudėtį pagal užimtumą, skaičiai atspindi demografinius ir socialinius visuomenės pokyčius: mažėja dirbančiųjų dalis, daugėja bedarbių ir pensininkų. Nedirbantieji ir pensininkai Panevėžio apskrities savivaldybės bibliotekose sudarė apie 16 %.

Esminių vartotojų sudėties pokyčių per ataskaitinius metus nebuvo. Toliau pateikiama atskirų SVB vartotojų sudėtis (kaip ji pateikta ataskaitose):

Biržų rajono bibliotekų vartotojai 2010 m. (lyginant su 2006 m.):

- vaikai – 34,0 % (2006 m. – 34,4 %)
- jaunimas – 13,5 % (2006 m. – 13,2 %)
- suaugusieji – 52,4 % (2006 m. – 52,4 %)

Pažymima, kad jau kelinti metai iš eilės kompiuterizacijos procesas į bibliotekas pritraukia vis daugiau vaikų ir jaunimo. Šią bibliotekų darbo sritį palankiai vertina ir vyresnių amžiaus grupių vartotojai, kurie, padedami bibliotekų darbuotojų, įgyja naudojimosi kompiuteriu įgūdžių.

Kupiškio rajono bibliotekų vartotojų sudėtis 2010 m. (lyginant su 2006 m.):

- moksleiviai – 41,7 % (2006 m. – 46 %)
- studentai – 8,7 % (2006 m. – 6,2 %)
- tarnautojai – 14,9 % (2006 m. – 13,6 %)
- darbininkai – 7,5 % (2006 m. – 7,2 %)
- žemės ūkio darbuotojai, ūkininkai – 1,9 % (2006 m. – 2,5 %)
- pensininkai – 10,6 % (2006 m. – 10,1 %)
- kiti – 14,7 % (2006 m. – 14,4 %)

Panevėžio miesto bibliotekų vartotojų sudėtis pagal užimtumą 2010 m. (lyginant su 2006 m.):

- besimokantieji – 61 % (2006 m. – 67,1 %)
- dirbantieji – 19,8 % (2006 m. – 20,2 %)
- kiti – 16,2 % (2006 m. – 12,7 %)

Panevėžio rajono viešosios bibliotekos paslaugomis 2010 m. (lyginant su 2006 m.) naudojosi šių socialinių grupių vartotojai:

- vaikai – 32 % (2006 m. – 39 %)

- vyresniųjų klasių moksleiviai ir studentai – 19 % (2006 m. – 15 %)
- dirbantieji – 32 % (2006 m. – 25 %)
- laikinai nedirbantys asmenys – 8 % (2006 m. – 12 %)
- pensininkai – 9 % (2006 m. – 9 %)

Pastebėta, kad vis daugiau vyresnių žmonių į bibliotekas ateina ne tik išsirinkti knygų, paskaityti periodinės spaudos, bet ir pasinaudoti viešąja interneto prieiga. Tarp bibliotekų vartotojų gerokai padaugėjo dirbančiųjų ir 5-8 klasių moksleivių.

Pasvalio SVB 2010 m. ataskaitoje paminėta, kad aktyviausia skaitytojų grupė – vaikai iki 14 metų. Jie sudarė 37,7 % visų rajone užsiregistravusių skaitytojų (2006 m. – 42,7 %).

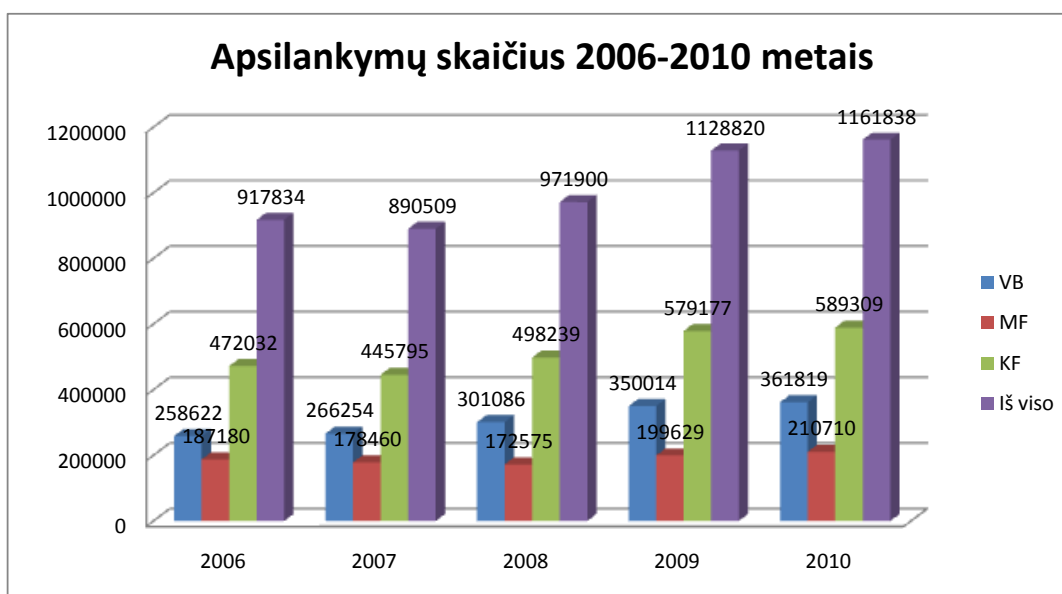
Rokiškio SVB 2010 m. ataskaitoje pažymėta, kad išaugo vartotojų vaikų skaičius, nes buvo aktyviai vykdomos įvairios edukacinės programos, bendradarbiaujama su mokyklomis, vaikų lopšeliais-darželiais. Ypač daug bibliotekų vartotojų tapo interneto vartotojais, rajone įsteigus naujus ir atnaujinus esamus interneto prieigos taškus.

Vieno Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų vartotojo aptarnavimo kaina 2010 m. – 136,76 Lt. Palyginti su 2006 m., ji 12,7 Lt padidėjo, tačiau palyginti su 2009 m. 33,24 Lt sumažėjo.

3. Apsilankymų skaičius

(23 lentelė)

2006-2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose apsilankė 5 070 901 lankytojas. 2006 m. lankytojų skaičių palyginus su 2010 m. lankytojų skaičiumi, 2010 m. lankytojų bibliotekose užregistruota 244 004 daugiau. Bendras lankytojų skaičius padidėjo 26,6 %. Per 2006-2010 m. lankytojų skaičius Panevėžio apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose kasmet didėjo.

Apsilankymų skaičius 2006–2010 m.:

- VB – 361 819 (31,1 % visų lankytojų)
- MF – 210 710 (18,1 % visų lankytojų)
- KF – 589 309 (50,7 % visų lankytojų)

Panevėžio rajono SVB ataskaitoje daroma prielaida, kad pastaraisiais metais lankytojų skaičiaus didėjimas bibliotekose – spartaus jų kompiuterizavimo, naujų technologijų atsiradimo išdava. Vis dažniau vartotojai užsuka į biblioteką pasinaudoti kompiuterinėmis darbo vietomis, kitomis netradicinėmis bibliotekų paslaugomis – dalyvauja kompiuterių ir interneto pradmenų mokymuose, naudojasi kopijavimo paslauga ir kt.

2010 m. apsilankymo bibliotekoje kaina buvo 6,84 Lt (2006 m. – 8,01 Lt). 2010 m. apsilankymo kaina 1,17 Lt sumažėjo.

Lankomumas

(23 lentelė)

Bendras lankomumo rodiklis Panevėžio apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose 2010 m. buvo 20,0.

- VB lankomumo rodiklis – 21,0
- MF lankomumo rodiklis – 17,3
- KF lankomumo rodiklis – 20,6

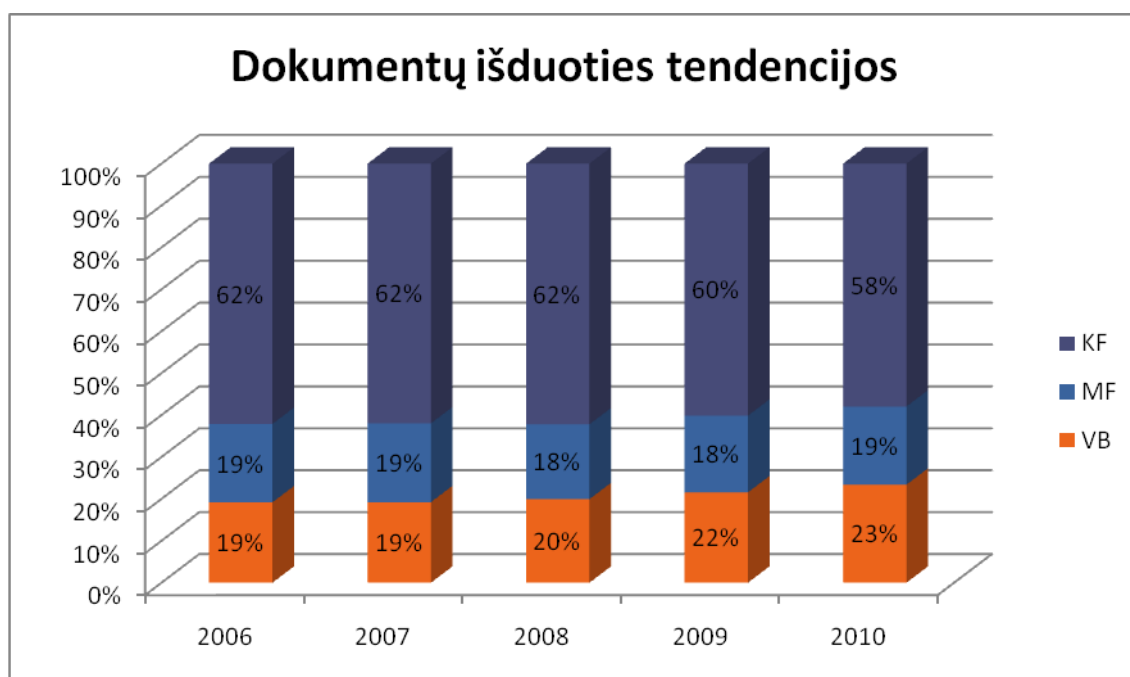
Kadangi lankytojų skaičius Panevėžio apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose kasmet didėjo, augo ir lankomumo rodiklis:

- bendras rodiklis išaugo nuo 15,5 iki 20,0 (2010 m.)
- VB lankomumo rodiklis išaugo nuo 16,2 iki 21,0 (2010 m.)
- MF lankomumo rodiklis išaugo nuo 16 iki 17,3 (2010 m.)
- KF lankomumo rodiklis išaugo nuo 14,9 iki 20,6 (2010 m.)

Kupiškio SVB ataskaitoje paminėta, kad Kupiškio rajone apsilankymų skaičius vienam vartotojui tikrai didelis (15,7) ir beveik siekia 2009 m. Lietuvos SVB vidurkį (15,8). Didžiausias lankomumas užfiksuotas bibliotekose, kurios buvo sujungtos su mokyklų bibliotekomis.

4. Dokumentų išduotis

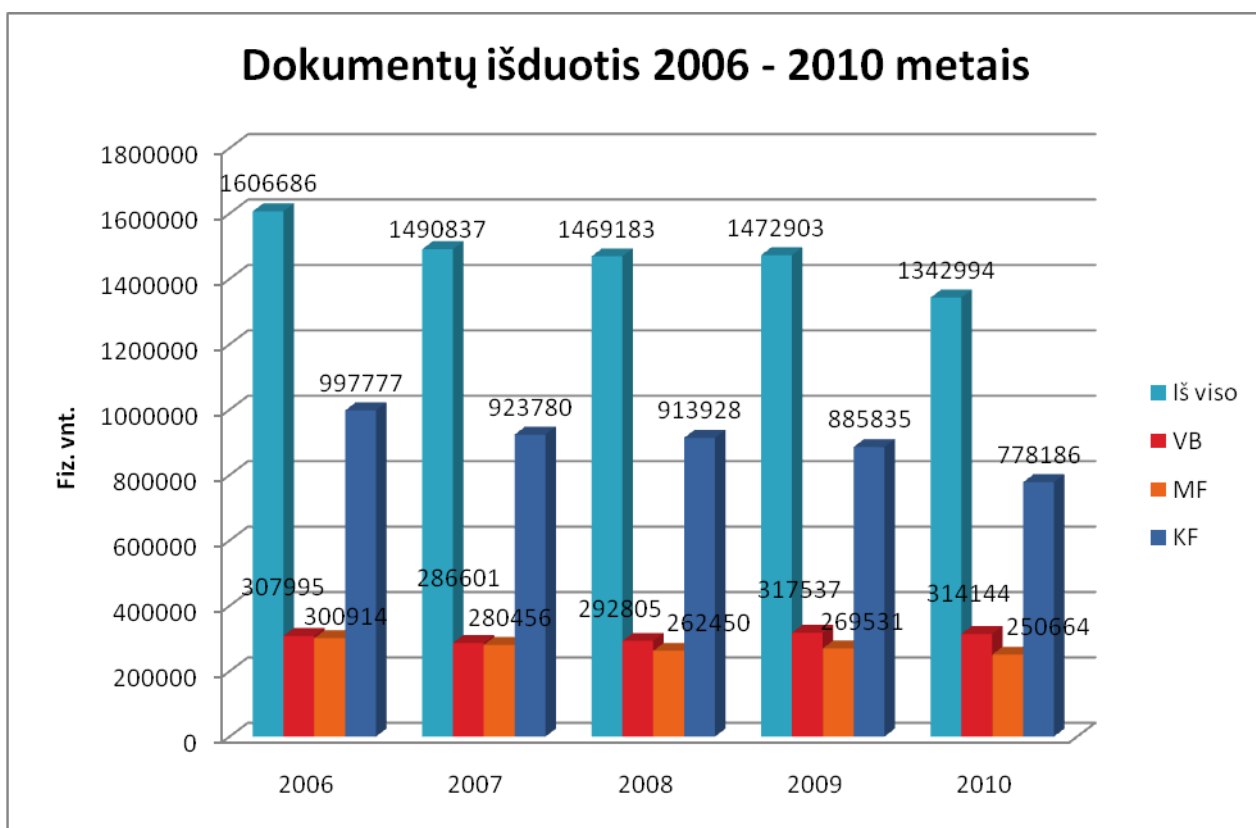
(24-28 lentelės)

Kaip matyti diagramoje, dokumentų išduotis procentais VB, MF ir KF išliko beveik ta pati per visą ataskaitinį laikotarpį (2006-2010 m.).

2010 m. ji pasiskirstė taip:

- VB – 23 % visos išduoties
- MF – 19 % visos išduoties
- KF – 58 % visos išduoties

Kiekvienais metais (2006-2010 m.) dokumentų išduotis Panevėžio apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose mažėjo. 2010 m. dokumentų išduotį palyginus su 2006 m. išduotimi, 2010 m. išduotis sumažėjo 263 692 fiz. vnt. arba 11 %.

Dokumentų išduoties mažėjimo priežastys:

- naujų knygų trūkumas,
- sumažėjęs užsakomų periodinių leidinių filialuose skaičius,
- trukdžiai, dėl kurių bibliotekos negalėjo aptarnauti skaitytojų (patalpų remontas, darbuotojo liga, padalinių darbuotojų dalyvavimas projekto „Bibliotekos pažangai“ mokymuose),

- didėjantis vartotojų, besinaudojančių virtualia informacija, skaičius.

2006-2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose **iš viso išduota 11 264 546 fiz. vnt.** Iš jų:

- VB – 3 326 660 fiz. vnt.
- MF – 2 134 198 fiz. vnt.
- KF – 5 803 688 fiz. vnt.

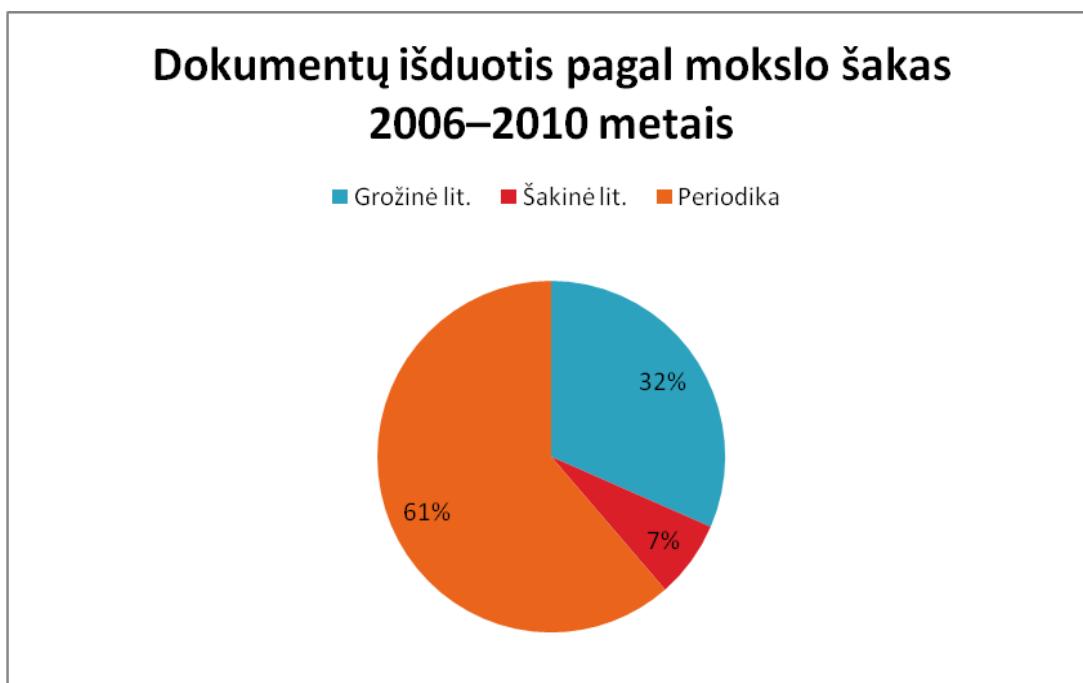
2006-2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešosios bibliotekos **į namus** išdavė 7 382 603 fiz. vnt. dokumentų, arba 66 % visos išduoties. Iš jų:

- VB – 1 519 082 fiz. vnt.
- MF – 1 364 015 fiz. vnt.
- KF – 4 499 506 fiz. vnt.

2006-2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešosios bibliotekos išdavė **vietoje (skaityklose)** 3 881 943 fiz. vnt. dokumentų, arba 34 % visos išduoties. Iš jų:

- VB – 1 807 578 fiz. vnt.
- MF – 770 183 fiz. vnt.
- KF – 1 304 182 fiz. vnt.

Panevėžio apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose dokumentų išduotis pagal mokslo šakas:

Grožinės literatūros 2006-2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose išduota 3 552 212 fiz. vnt. arba 31,5 % visos išduoties. 2010 m. lyginant su 2006 m., ši išduotis sumažėjo 1 %. Išduotis pasiskirsto taip:

- VB – 1 156 775 fiz. vnt. arba 34,8 % visos išduoties (2006 m. – 33,1 %),
- MF – 787 027 fiz. vnt. arba 36,9 % visos išduoties (2006 m. – 35,9 %),
- KF – 1 608 410 fiz. vnt. arba 27,7 % visos išduoties (2006 m. – 27 %).

2010 m. grožinės literatūros išduotį viešosiose, miesto ir kaimo bibliotekose palyginus su 2006 m., rodiklis nepakito.

Kaip rašoma ataskaitose, 2010 m. skaitomiausi užsienio rašytojai buvo šie: S. Meyer, S. Brown, J. Picoult, D. Styl, D. Brown, W. Golding, A. Marinina, D. Doncova, N. Roberts.

Lietuvių skaitomiausi autoriai: E. de Strozzi, I. Buivydaitė, J. Ivanauskaitė, R. Šerelytė, E. Kalėda, E. Malūkas, S. Parulskis, J. Skablauskaitė.

Nemažai skaitytojų domėjosi memuarine ir biografine literatūra, nuolat buvo pageidaujamos knygos apie J. Ivanauskaitę, V. Kernagį, B. Gorbulskį, šou pasaulio atstovus, aktorius – L. Kalpokaitę, B. Dambrauskaitę, R. Aleksandrovičių, G. Karaliūnaitę, Ariną.

Bibliotekų skaitytojus domino kasmet Lietuvoje vykstantys „Metų knygos“ rinkimai. 2010 m. skaitytojai ypač aktyviai vertino paskelbtą lietuviškų knygų penketuką. Iš „Metų knygos“ titului nominuotų knygų suaugusiesiems daugiausia kartą išduotos M. Martinaičio „Mes gyvenome“, V. Papievio „Eiti“.

Šakinės literatūros (be periodikos) išduotis 2006-2010 m. sudarė 795 113 fiz. vnt., arba 7,1 % visos išduoties. 2010 m. lyginant su 2006 m., ji nepakito. Išduotis pasiskirsto taip:

- VB – 408 523 fiz. vnt. arba 12,8 % visos išduoties (2006 m. – 12,8 %)
- MF – 190 465 fiz. vnt. arba 6,2 % visos išduoties (2006 m. – 15,5 %)
- KF – 385 525 fiz. vnt. arba 2,0 % visos išduoties (2006 m. – 1,7 %)

2010 m. lyginant su 2006 m., didžiausias pokytis įvyko miesto filialuose – šakinės literatūros išduotis sumažėjo 9,3 %.

Panevėžio rajono SVB ataskaitoje pažymima, kad reikšmingiau sumažėjo šakinės literatūros išduotis kaimo filialuose. Jau antri metai, skiriant mažiau lėšų spaudiniams, mažėja ir jų išduotis. 2009-2010 m. dėl lėšų stygiaus kaimo bibliotekos beveik negavo šakinės literatūros.

Periodinių leidinių išduotis 2006-2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose sudarė 6 903 945 fiz. vnt., arba 61,3 % visos išduoties. 2010 m. lyginant su 2006 m., ji nepakito. Išduotis pasiskirstė taip:

- VB – 1 761 362 fiz. vnt. arba 52,9 % visos išduoties (2006 m. – 54,1 %),
- MF – 1 156 706 fiz. vnt. arba 54,2 % visos išduoties (2006 m. – 48,6 %),
- KF – 3 985 877 fiz. vnt. arba 68,7 % visos išduoties (2006 m. – 71,3 %).

Periodinių leidinių išduotis santykinai sumažėjo, nes dėl lėšų trūkumo buvo prenumeruojama mažiau laikraščių ir žurnalų.

Kupiškio SVB ataskaitoje paminėta, kad prenumerata buvo nenuosekli – vieną ketvirtį buvo prenumeruojami vieni leidiniai, kitą – jau kiti. Kaimo filialai gavo labai nedaug knygų, todėl periodika buvo itin pageidaujama ir skaitoma.

4.1. Skaitomumas

(24 lentelė)

Bendras **skaitomumo rodiklis** Panevėžio apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose 2006-2010 m. buvo 36,1.

- VB – 38,6
- MF – 32,1
- KF – 36,3

Didžiausias skaitomumo rodiklis per 2006-2010 m. buvo 2008 m. – 39,9, mažiausias 2010 m. – 36,1.

5. Vartotojams ir darbuotojams skirtų darbo vietų skaičius

(29-31 lentelės)

2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose buvo **1908 vartotojams skirtos darbo vietos**. Palyginti su 2006 m., darbo vietų skaičius išaugo +409 arba 27,3 %.

2010 metais apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų vartotojams skirtos darbo vietos:

- VB – 350 (palyginti su 2006 m. +42)
- MF – 233 (palyginti su 2006 m. +11)
- KF – 1325 (palyginti su 2006 m. +356)

2010 m. palyginus su 2006 m., didžiausias pokytis įvyko kaimo filialuose – darbo vietų skaičius išaugo 356.

Vartotojams skirtų kompiuterizuotų darbo vietų, **prijungtų prie tinklo**, skaičius apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose 2010 m. – 637. Iš jų:

- VB – 92
- MF – 70
- KF – 475

Palyginti su 2006 m., šių darbo vietų skaičius 523 padaugėjo.

Vartotojams skirtų kompiuterizuotų darbo vietų, **prijungtų prie interneto**, skaičius apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose 2010 m. buvo 636 (palyginti su 2006 m., išaugo 387 arba 155 %):

- VB – 91 (2006 m. – 69)

- MF – 70 (2006 m. – 35)
- KF – 475 (2006 m. – 145)

2010 m. **1000-čiai Panevėžio apskrities gyventojų** teko 2,3 kompiuterizuotos darbo vietos, prijungtos prie interneto (2006 m. – 0,9).

Vienai kompiuterizuotai darbo vietai su prieiga prie Interneto tenkantis vartotojų skaičius:

- 2006 m. – 238
- 2007 m. – 238
- 2008 m. – 117
- 2009 m. – 116
- 2010 m. – 344

Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius bibliotekų darbuotojams Panevėžio apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose 2010 m. buvo 322 (+188 arba 140 % daugiau nei 2006 m.):

- VB – 160
- MF – 35
- KF – 127

Daugiausia kompiuterizuotų darbo vietų darbuotojams 2010 m. buvo Pasvalio rajono bibliotekose – 65, mažiausiai Kupiškio rajono bibliotekose – 38.

5. Vartotojų orientavimas ir mokymas

(32 lentelė)

2006-2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų darbuotojai rengė vartotojams mokymus, susijusius su fondų, paslaugų, įrangos, informacinių šaltinių naudojimu. Jų trukmė – 9920 val. Mokymuose dalyvavo 35 562 vartotojai.

Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų darbuotojai taip pat rengė mokymus, skirtus elektroninėms paslaugoms. Mokymai truko 9610 val. Juose dalyvavo 11 900 vartotojų.

Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų vartotojams bibliotekos siūlomų svetainėje prieinamų mokymų paslaugų trukmė sudarė 557 val.

Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų vartotojai buvo mokomi naudotis bibliotekų elektroniniais katalogais, konsultuojami, kaip atlikti

dokumentų paiešką ir juos užsakyti per bibliotekos interneto svetainę, atlikti informacijos paiešką elektroniniuose dokumentuose, prenumeruojamose duomenų bazėse ir pan.

Viešosiose bibliotekose ir filialuose vartotojai buvo nuolat informuojami apie teikiamas paslaugas, fondus, dokumentus, konsultuojami kompiuterinio raštingumo, paieškos internete klausimais ir pan.

Informacija buvo teikiama ir individualiai, ir rengiant ekskursijas. Pastarosios ypač populiarios buvo moksleivių tarpe ir organizuojamos ištisus mokslo metus.

Biržų VB kasmet buvo tęsiama tradicija – „Saulės“ gimnazijos pirmųjų klasių gimnazistams vedama pamoka „Biblioteka ir jos paslaugos“. Gimnazistai supažindinti su viešųjų bibliotekų tinklu ir teikiamomis paslaugomis, naudojimosi Biržų VB taisyklėmis, jos struktūra. Ekskursijoje po biblioteką jie buvo informuoti kaip tapti bibliotekos vartotoju, kur ir kokią informaciją galima rasti bibliotekoje, kaip surasti reikiamą leidinį, naudotis elektroniniu katalogu, užsisakyti knygą ir kt.

2007-2010 m. Panevėžio rajono VB, bendradarbiaudama su Valstybinės mokesčių inspekcijos Panevėžio skyriumi, 15-oje kaimo filialų rengė gyventojams mokymus kaip elektroniniu būdu deklaruoti pajamas.

Panevėžio miesto VB vartotojai, baigę projekto „Bibliotekos pažangai“ kompiuterinio raštingumo kursus, buvo toliau mokomi individualiai. Kursai buvo organizuojami nemokamai. Kursų metu buvo dėstomos ne tik teorinės žinios, bet ir suteikiama galimybė atlikti praktines užduotis. Šioje bibliotekoje kasmet rengiamo Informacijos sklaidos mėnesio 2010 m. tema buvo „Knygų gražinimo termino pratęsimas internetu“. Per šiuos mokymus, skirtus visoms vartotojų grupėms, vartotojai buvo mokomi savarankiškai naudotis nauja bibliotekos elektronine paslauga.

Vykdamas projekto „Bibliotekos pažangai“ veiklas, Panevėžio rajono VB ir filialuose pagal leidinius „Mano interneto kelrodis“ ir „Išmokime dirbti kompiuteriu“ gyventojams pradėti rengti nemokami kursai. 2010 m. apmokyta apie 250 gyventojų.

Nemokami mokymai gyventojams buvo organizuoti pagal Kauno technologijos universiteto projektą „Kompiuterinis raštingumas bendruomenėms – geresnės gyvenimo kokybės garantas“. Mokymai vyko Panevėžio rajono VB ir filialuose.

7. Prieiga ir sąlygos

(33 lentelė)

per savaitę ir vidutiniškai **284** darbo **dienas** per metus. Bibliotekos buvo atviros vartotojams 6 dienas per savaitę, nedirbo sekmadieniais ir švenčių dienomis, taip pat neaptarnavo vartotojų dar vieną dieną per mėnesį – švaros dieną.

Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų filialai vartotojus aptarnavo vidutiniškai **36 val.** per savaitę ir vidutiniškai **234** darbo **dienas** per metus. Skyrėsi filialų, kuriuose bibliotekininkas dirbo visu etatu ir ne visu etatu (0,5 arba 0,75), vartotojų aptarnavimo laikas ir darbo dienų trukmė. Filialai nedirbo poilsio, švenčių ir švaros dienomis, taip pat per darbuotojų kasmetines ir papildomas, mokymosi atostogas, seminarus ir pasitarimus, dokumentų fondų patikrinimo dienomis, sergant darbuotojui.

Kupiškio VB 2010 m. ataskaitoje pažymima, kad dėl viešųjų bibliotekų užmokesčio fondo sumažinimo viešųjų bibliotekų ir padalinių darbuotojai 5 mėnesius dirbo sutrumpintą darbo dieną – po 6 val.

Galima daryti prielaidą, kad Panevėžio apskrities savivaldybių viešosios bibliotekos dirbo įprastu grafiku, prieiga vartotojams buvo maksimali pagal kiekvienos bibliotekos galimybes. Bibliotekų prieigą ir sąlygas dažnai lėmė darbuotojų skaičius, užmokestis ir patalpų būklė.

8. Tarpbibliotekinis abonementas

(34 lentelė)

Per 2006-2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų vartotojai pateikė 2454 TBA užklausas. Iš viso per TBA gauti 2378 dokumentai: 2103 originalai ir 275 kopijos.

Per penkmetį 3,1 % užklausų buvo neigiamos – vartotojai negavo norimų leidinių. Neigiamų atsakymų priežastys: leidžiama naudotis tik vietoje, nerasta fonduose.

Per penkerius metus Panevėžio apskrities savivaldybių viešosios bibliotekos gavo 17 TBA užsakymų iš kitų Lietuvos bibliotekų. Visus užsakymus patenkino: buvo išsiųsta 14 fiz. vnt. originalų ir 3 kopijos.

Dažniausiai per minėtą laikotarpį TBA paslaugomis naudojosi Panevėžio miesto ir Panevėžio rajono bibliotekos.

Daugiausia spaudinių per TBA užsisakė universitetų ir kolegijų studentai, dirbantieji, gerinantys profesines žinias arba ieškantys darbui reikalingos medžiagos. Vartotojus domino visuomenės mokslų, filosofijos, psichologijos, gamtos, meno, istorijos temos.

Pasvalio VB vartotojai 2010 m. nesinaudojo TBA paslauga.

Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų ataskaitose pažymima, kad TBA paslauga prarado populiarumą, tačiau vis dar išlieka naudinga.

Parengė Menų centro vadovė

Vida Mikelevičiūtė

9. Renginiai

(35 lentelė)

Pagrindiniai bibliotekose vykstančių renginių tikslai yra populiarinti biblioteką, joje sukauptus išteklius ir teikiamas paslaugas miesto bendruomenei, telkti vartotojus, pristatyti biblioteką kaip kultūros įstaigą. Iš viso 2006-2010 m. Panevėžio apskrities bibliotekose suorganizuotas 22 251 renginys, tame tarpe — 12 virtualių renginių. Iš jų 40 % sudarė žodiniai ir 60 % vaizdiniai.

Per ataskaitinį laikotarpį:

- viešosiose bibliotekose organizuoti 1758 žodiniai ir 1804 vaizdiniai renginiai.

- miesto filialuose organizuoti 864 žodiniai ir 1306 vaizdiniai renginiai.

- kaimo filialuose organizuota 5814 žodinių ir 10 214 vaizdinių renginių.

Iš viso apskrities bibliotekų organizuotuose renginiuose pabuvojo 564 059 lankytojai (VB – 166 735 lankytojai, miesto filialuose – 61 729, kaimo filialuose – 335 595 lankytojai). Tai sudarė 11 % bendro apskrities bibliotekų lankytojo skaičiaus. Kaip matyti iš aukščiau pateiktų duomenų, daugiausia renginių lankytojų pabuvojo kaimo filialuose — 335 595 lankytojai, o tai yra 32 % daugiau nei VB ir miesto filialuose kartu paėmus. Galima teigti, kad kaimo bendruomenėse tokia bibliotekų teikiama paslauga buvo ypač paklausi ir reikalinga.

Žodinių renginių formos buvo tradicinės: knygų ir kūrybos pristatymai bei aptarimai, literatūriniai, teminiai vakarai, kraštiečių susitikimai, jubiliejiniai vakarai, garsiniai skaitymai, literatūrinės (poezijos pavasariai) ir muzikos šventės, valstybinių ir kalendorinių švenčių paminėjimai, viktorinos, konkursai, muzikinės valandėlės, vakaronės, konferencijos, diskusijos, susitikimai, literatūrinių premijų teikimo šventės. Kai kuriose bibliotekose toliau sėkmingai veikė literatū, senjorų klubai. Labai populiarūs buvo Pilietinės visuomenės instituto „Civitas“ renginiai. Bibliotekų lankytojai buvo kviečiami dalyvauti geriausių metų knygų rinkimuose. Kaip visada nemažai renginių buvo skirta Nacionalinei bibliotekų ir Šiaurės šalių bibliotekų savaitėms.

Naujas per ataskaitinį laikotarpį bibliotekų praktikoje reiškiny – projekto „Bibliotekos pažangai“ organizuoti virtualūs renginiai ir jų tiesioginės transliacijos:

bedarbiams – „Ieškau darbo“, regos negalią turintiems žmonėms – „Prakalbink internetą bibliotekoje“, vaikams ir jaunuoliams – „Sukurk dainą žvaigždei“, sodininkams – „Internetas Jūsų sodui“, „Sodo augalų apsauga nuo ligų ir kenkėjų“, senjorams – „Esenjoras.lt“, „Pirmas kartas internete? Drąsiau! Pirmyn!“, visai visuomenei – „Saugiai rašome ir bendraujame internetu“, „Saugiai naudojames elektroninėmis paslaugomis“, „Ką daryti, kad kompiuteris nepavogtų mūsų asmens duomenų“, „Tavo gyvenimą pakeitė internetas?“, „Interneto mozaika. Sėkmės istorijos iš pirmų lūpų“ ir kt.

Vaizdiniai renginiai – tai pirmiausia dokumentų parodos: personalinės, teminės, skirtos valstybinėms, kalendorinėms šventėms bei įvairioms sukaktims paminėti. Vis dažniau rengiamos ir vienos knygos parodos. Jos ypač patogios, kai norima pareklamuoti lankytojams vieną ar kitą vertingą leidinį, ypač tokį, kuris laikomas saugykloje ir jo nėra atviruose fonduose. Tai labai patogu, nes neužima daug vietos dažniausiai ir taip nedidelėse bibliotekos erdvėse.

Taip pat bibliotekų patalpose buvo rengiamos profesionalios dailės, tautodailės, fotografijos, floristikos, medžio drožinių, rankdarbių parodos. Tokių parodų daugiau surengta tose bibliotekose, kurios turi tam specialiai įrengtas patalpas ar galerijas. Pamažu populiarėja naujos savotiškos meno parodų pristatymo lankytojams formos. Tai edukacinės programos, kurių metu žiūrovams pristatomos meno kūrybinių technologijos, į kūrybinį procesą įtraukiami visi norintys dalyviai.

Miestelių ir kaimų filialuose ypač populiarūs buvo kraštotyrinio pobūdžio renginiai, kalendorinių, tradicinių miestelių ir kaimų švenčių šventimas. Pastebima neabejotinai puiki tendencija šventes organizuoti šeimoms – vaikams, jaunimui, tėvams ir seneliams kartu. Taip pat filialuose buvo uoliai populiarinami vietos kūrėjų darbai, rengiami jų kūrybinių parodų pristatymai. Labai mėgstamos ir dažnai rengiamos buvo ir rankdarbių parodos. Įvairios tematikos renginiai sudarė galimybę lankytojams turiningai praleisti laisvalaikį, pabendrauti, padiskutuoti, susitikti su bendraminčiais, bendraamžiais, atitrūkti nuo kasdienybės rūpesčių.

Parengė Bibliotekų vadybos ir rinkodaros skyriaus vedėja

Ramunė Greičiūnienė

10. Mokamos paslaugos

2006-2010 m. mokamas paslaugas teikė visos Panevėžio apskrities savivaldybių viešosios bibliotekos (VB) ir dauguma filialų. Per penkerių metų laikotarpį keitėsi mokamų paslaugų nomenklatūra ir įkainiai.

2010 m. visose Panevėžio apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose LIBIS skaitytojo pažymėjimas buvo mokamas, tik skyrėsi jo kaina.

Brangiausias LIBIS skaitytojo pažymėjimas buvo:

Biržų SVB - pažymėjimo ir jo dublikato išdavimas: suaugusiems – 7 Lt, moksleiviams nuo 16 m., pensininkams, neįgaliesiems – 5 Lt; 5-9 klasių moksleiviams – 3 Lt.

Kupiškio SVB pažymėjimas asmenims nuo 14 metų – 6 Lt, dublikatas – 12 Lt, pažymėjimas vaikų namų auklėtiniams ir neįgaliesiems – 1 Lt, dublikatas – 5 Lt.

Rokiškio SVB pažymėjimas suaugusiems – 6 Lt, dublikatas – 12 Lt, pažymėjimas pensininkams, I - II grupės invalidams, vaikams, moksleiviams – 4 Lt, dublikatas – 8 Lt.

Panevėžio miesto ir rajono bei Pasvalio SVB kaina už LIBIS skaitytojo pažymėjimą buvo mažesnė:

Panevėžio miesto SVB pažymėjimas suaugusiems – 3 Lt, dublikatas – 5 Lt, vaikams ir moksleiviams iki 7 klasės – nemokamai.

Panevėžio rajono SVB pažymėjimas ir jo dublikatas – 3 Lt, rajono gyventojams, rajono įstaigų darbuotojams, pateikus darbuotojo pažymėjimą, pensininkams, neįgaliesiems, moksleiviams nuo 14 m. pažymėjimas ir jo dublikatas – 2 Lt.

Pasvalio SVB pažymėjimas suaugusiems – 3 Lt, studentams – 2 Lt, vaikams, neįgaliesiems, pensininkams – 1 Lt, dublikatas visiems – 4 Lt.

Mokamos paslaugos, kurias 2010 m. teikė visos Panevėžio apskrities savivaldybių viešosios bibliotekos:

- dokumentų kopijavimas,
- dokumentų spausdinimas,
- dokumentų skenavimas,
- informacijos įrašymas į laikmenas,
- dokumentų parsisiuntimas iš kitų bibliotekų (TBA),
- bibliografinių sąrašų ir rodyklių sudarymas bei redagavimas pagal individualią užklausą.

Kitos Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų teiktos mokamos paslaugos:

- dokumentų įrišimas (Biržų, Kupiškio, Pasvalio, Rokiškio VB),
- dokumentų faksavimas (Panevėžio, Pasvalio, Rokiškio rajonų ir Panevėžio miesto VB),

- patalpų nuoma (Biržų, Kupiškio, Pasvalio, Rokiškio VB).

Paslaugos, kurias teikė kuri nors viena Panevėžio apskrities savivaldybės viešoji biblioteka:

Biržų VB:

- ekskursijos bibliotekoje. Kaina 10 Lt;

Kupiškio VB:

- individualūs mokymai naudotis paieška internete 1 val. – 10 Lt,
- automobilio nuoma: savivaldybės biudžetinėms įstaigoms ir nevyriausybinėms organizacijoms – 1,20 Lt / 1 km, komerciniams užsakymams – 1,60 Lt / 1 km;

Panevėžio m. VB:

- reklamos paslaugos – nuo 50 Lt;

Panevėžio raj. VB:

- literatūrinio muziejaus lankytojo bilietas suaugusiesiems – 2 Lt, moksleiviams ir studentams – 1 Lt. Edukacinio užsiėmimo kaina – 2 Lt;

Rokiškio VB:

- naudojimasis mokomąja kompiuterine anglų kalbos programa English+Millenium 1 val. suaugusiesiems – 2 Lt, 1 val. moksleiviams – 1 Lt,
- kompiuterių nuoma 1 val. – 1 Lt.

Lėšos, gautos už mokamas paslaugas:

2006 m. – 56,3 tūkst. Lt

2007 m. – 59,2 tūkst. Lt (daugiausiai)

2008 m. – 52,0 tūkst. Lt

2009 m. – 53,9 tūkst. Lt

2010 m. – 51,8 tūkst. Lt (mažiausiai)

11. Bibliotekos įvaizdžio formavimas

Panevėžio miesto SVB 2009 m. ataskaitoje rašoma, kad viešųjų bibliotekų įvaizdžiui didžiausią reikšmę turėjo projektas „Bibliotekos pažangai“. Nauja moderni kompiuterinė įranga bibliotekos teikiamas paslaugas pakėlė į kokybiškai aukštesnį lygmenį, organizuotos projekto akcijos ir reklaminė kampanija ženkliai prisidėjo formuojant patrauklios bibliotekos įvaizdį.

Viešos interneto prieigos (VIP) centrų įkūrimas kiekvienoje bibliotekoje su nauja technine bei programine įranga suteikė galimybę išplėsti bibliotekos paslaugų kiekį bei jų kokybę.

Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų įvaizdžio gerinimui didelės įtakos turėjo patalpų remontai, nauji bibliotekų baldai ir kompiuteriai. Bibliotekos tapo patrauklios – puiki vieta laisvalaikio praleidimui. Projekto „Bibliotekos pažangai“ organizuotos akcijos ir renginiai atvėrė galimybes įvairioms gyventojų grupėms – jaunimui, senjorams, neįgaliems – lankytis bibliotekose ir naudotis jų paslaugomis. Populiarumo bibliotekoms suteikė ir nauja veiklos sritis – nemokami kompiuterinio raštingumo mokymai gyventojams.

Panevėžio apskrities savivaldybių viešosios bibliotekos įvaizdį formavo pasitelkdamos įvairias žiniasklaidos priemones – radiją, televiziją, vietinius ir respublikinius dienraščius, internetines svetaines ir kt.

Per 2006-2010 m. apskrities bibliotekų darbuotojai parengė daug informacinių, reklaminių leidinių, reprezentuojančių bibliotekas ir jose sukauptą informaciją.

Bibliotekų leidiniai

- ***Informaciniai leidiniai***

2006 m. Panevėžio rajono VB išleido informacinį leidinį „Knygnešių pėdsakai Ustronėje“.

Rokiškio VB specialistai parengė bibliografijos rodyklę „Elena Mezginaitė“ (išleido leidykla „Margi raštai“). Rodyklė apima 1958-2005 m. laikotarpį ir atskleidžia visą E. Mezginaitės grožinės kūrybos ir publicistikos įvairovę.

2007 m. buvo įgyvendintas bendras Biržų VB ir „Žiemgalos leidyklos projektas ir išleistas informacinis leidinys „Jonas ir Martynas Yčai: bibliografija“.

Pasvalio VB išleido biblioteką reprezentuojančią knygą „Po knygos ženklų“.

Rokiškio VB, vykdydama projektą „Vaikų ir jaunimo edukacinė etnokultūrinė programa „Keliuočių patirtį – jauniems žurnalistams“, parengė ir išleido informacinį leidinį „Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras“.

2008 m. Kupiškio VB darbuotoja D. Baronienė sudarė ir išleido „Kupiškio rajono kultūros ir švietimo įstaigose parengtų ir saugomų kraštotyros darbų katalogą“ (apimtis 54 p., tiražas 150 egz.). VB direktorės pavaduotoja L. Matiukaitė išleido knygą apie savo gimtąjį kaimą „Vikonys: kaimas ir jo žmonės“.

Rokiškio VB išleido straipsnių rinkinį „Rokiškio rajono savivaldybės Juozo Keliuočio viešajai bibliotekai – 85“.

Pasvalio VB darbuotoja Vitalija Kazilionytė sudarė knygą „Sakalai parskrido: Julijonas Butėnas atminties liudijimuose“, skirtą kraštiečiui žurnalistui tarptautininkui, rezistencijos kovotojui Julijonui Butėnui. Šią knygą išleido fondo „Į laisvę“ Lietuvos filialas.

2009 m. Pasvalio VB parengė ir išleido leidinuką „Pasvalia: Pasvalio krašto e. Biblioteka“. Jame pristatyta virtuali krašto kultūros paveldo informacinė sistema.

2010 m. Kupiškio VB išleido knygą „Kūrybinė brolystė: iš Juozo ir Broniaus Kėdainių epistolinio palikimo“ (sudarytoja VB direktorės pavaduotoja L. Matiukaitė). Knygai panaudoti Kupiškio VB saugomi skulptoriaus, profesoriaus J. Kėdainio ir jo brolio kalvio, liaudies meistro Broniaus Kėdainio laiškai, eskizai, piešiniai, darbų nuotraukos ir kita rankraštinė medžiaga. Leidinio apimtis – 208 puslapiai.

Pasvalio VB išleido konferencijos pranešimų rinkinį „Vientisos kultūros paveldo skaitmeninės erdvės kūrimas: nuo PASVALIOS iki EUROPEANOS“, pristatantį Pasvalio krašto kultūros paveldo skaitmeninės erdvės kūrimo situaciją, tarnaujantį didesnių ar mažesnių skaitmeninimo projektų patirties sklaidai.

- ***Grožinė literatūra***

2008 m. Biržų VB išleido eilėraščių apie Biržų kraštą rinkinį „Poezijos sparno paliesti“. Leidinyje išspausdinti 113-kos autorių kūriniai.

2009 m. išleista Pasvalio VB darbuotojos Vitalijos Kazilionytės sudaryta kraštiečio, Kanadoje gyvenančio žurnalisto Česlovo Senkevičiaus novelių knyga „Trys iki šimto“.

- ***Leidiniai CD laikmenose***

2006 m. Pasvalio VB darbuotojai parengė kompaktinį diską „Pasvalio krašto knygnešiai“. CD parengtas pagal projektą „Pasvalio krašto knygnešių veiklos dokumentavimas ir perkėlimas į skaitmenines laikmenas“. Leidinys sudarytas iš trumpos knygnešystės laikotarpio apžvalgos, knygnešių žinyno, areštuotų knygnešių bylų aprašymo, jas iliustruojančių dokumentų, atimtų knygų sąrašo, nuotraukų.

Rokiškio VB parengė CD „Rokiškio krašto garbės piliečiai“. Leidinyje apžvelgta Rokiškio krašto garbės piliečių vardo suteikimo istorija, pristatyti asmenys, pateikta bibliografija.

- ***Lankstinukai, skrajutės***

2006-2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų specialistai rengė skrajutes, lankstinukus, skirtukus, kuriuose reklamavo bibliotekų paslaugas, renginius, naujienas ir kt. Lankstinukuose buvo pateikta aktuali informacija

kraštotyros temomis, Skaitymo metams, Metų knygos rinkimams, Nacionalinei bibliotekų savaitei ir t.t.

2006 m. Pasvalio rajono filialai dalyvavo viešosios bibliotekos organizuotame konkurse „Biblioteka – informacijos centras“. Bibliotekininkai parengė lankstinukus ir knygų skirtukus savo bibliotekos pristatymui.

Panaudodami projektų lėšas, Panevėžio rajono VB darbuotojai parengė ir išleido skirtukus knygoms. Iliustracijoms buvo panaudoti rajono moksleivių darbai.

- ***Katalogai***

2006-2010 m. bibliotekose vykusių parodų katalogus rengė Kupiškio VB ir filialai. Kasmet buvo išleidžiami 1-3 meno parodų katalogai.

- ***Periodiniai, tęstiniai leidiniai***

2006-2010 m. Biržų VB darbuotoja Z. Balaišienė rengė medžiagą publikacijoms istorijos ir kultūros žurnalui „Žiemgala“.

Kupiškio VB darbuotojos L. Matiukaitė ir D. Baronienė priklausė kasmet leidžiamo istorijos ir kultūros almanacho „Kupiškis“ redakcinei kolegijai bei talkino kito leidinio – „Kupiškėnų enciklopedija“ – sudarymo darbuose.

Pasvalio VB direktorė D. Abazoriuvienė ir vyriausioji bibliografė V. Kazilionytė aktyviai dalyvavo nuo 1999 m. leidžiamo krašto kultūros ir istorijos žurnalo „Šiaurietiški atsivėrimai“ redkolegijos darbe.

Tęsiant kultūros paveldo tradicijas Rokiškio rajone, 2006 m. buvo pradėtas leisti Rokiškio krašto kultūros žurnalas „Prie Nemunėlio“. Projektas parengtas ir įgyvendintas J. ir A. Keliuočių palikimo studijų centro, įsikūrusio VB, iniciatyva. 2006 m. išleistas pirmasis žurnalo numeris. 2007-2010 m. buvo išleidžiama po du numerius per metus.

Straipsniai spaudoje

Per 2006-2010 m. buvo išspausdintos 2563 publikacijos apie Panevėžio apskrities savivaldybių viešąsias bibliotekas respublikinėje ir vietinėje spaudoje.

942 straipsnius arba 37 % visų straipsnių parašė bibliotekų darbuotojai.

1621 straipsnį arba 63 % visų straipsnių parašė ne bibliotekų darbuotojai.

Mažiausiai publikacijų apie Panevėžio apskrities savivaldybių viešąsias bibliotekas buvo pirmaisiais ataskaitinio laikotarpio metais:

2006 m. – 374 straipsniai arba 15 % visų per penkmetį publikuotų straipsnių,

Daugiausiai 2008 m. – 599 arba 27 % visų per penkmetį publikuotų straipsnių.

Radio ir televizijos panauda

Per 2006-2010 m. laikotarpį daugiausiai reportažų buvo transliuota per Panevėžio regionines radijo stotis „Aukštaitijos radijas“ ir „Pulsas“ apie Panevėžio miesto ir Panevėžio rajono bibliotekų veiklos aktualijas:

41 reportažas arba 82 % visų per penkmetį transliuotų reportažų.

Keletą reportažų iš Biržų, Kupiškio, Panevėžio miesto ir rajono, Pasvalio ir Rokiškio bibliotekų per ataskaitinį laikotarpį parengė Lietuvos radijo pirmoji programa.

2008 m. „Žinių radijas“ transliavo reportažą iš Pasvalio VB.

Per ataskaitinį laikotarpį buvo transliuoti 55 reportažai per radijo kanalus apie Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų veiklos aktualijas.

2006-2010 m. apie Panevėžio apskrities savivaldybių viešąsias bibliotekas buvo parengti ir parodyti 432 televizijos reportažai.

Daugiausiai reportažų apie bibliotekas parodė regioninės televizijos – 98 % visų reportažų. Respublikinių televizijų (LTV ir TV3) informacinėse laidose vidutiniškai 2 kartus per metus buvo pateikta informacija iš Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų. Tai sudarė 2 % visų reportažų.

Panevėžio miesto ir regiono televizijos *Aukštaitijos TV, PanTV ir KTV plus* per penkmetį parodė 163 reportažus (arba 38 % visų reportažų) apie Panevėžio miesto ir Panevėžio rajono bibliotekas.

2010 m. „Aukštaitijos televizija“ sukūrė reklaminį filmuką Panevėžio rajono viešajai bibliotekai apie Puziniškio muziejų – G. Petkevičaitės-Bitės gimtinę.

Viešoji įstaiga Kupiškio televizijos ir informacijos centras yra regioninė televizijos studija „*Kupiškėnų studija*“. Ši kūrybinė grupė ruošė netiesiogines valandos trukmės informacinės-apžvalginės laidas „Savaitė“, transliuojamas Lietuvos televizijos kanalu šeštadieniais nuo 7 val. iki 8 val. (iki prasidedant LTV programai). Laida kartojama antradieniais naktį, kuomet baigiasi LTV programa. „Kupiškėnų studija“ taip pat kūrė panašaus pobūdžio valandos trukmės laidą „Bendruomenių valanda“. Šiose laidose per penkerius metus buvo parodyti 192 reportažai (arba 44 % visų reportažų) iš Kupiškio, Biržų ir Pasvalio rajono bibliotekų. „Kupiškėnų studija“ rengė reportažus Pasvalio laidai „Langs“, Biržų laidai „Biržai ir biržiečiai“ rodomoms per LTV laidoje „Bendruomenių valanda“.

2007 m. UAB „*Rygveda*“ – Biržų kabelinės televizijos padalinys – pradėjo rodyti informacinę laidą „Mūsų Biržai“ ir specialius reportažus „Iš arčiau“. Šios televizijos laidose per 2007-2010 m. buvo parodyti 72 reportažai (arba 16 % visų reportažų) apie Biržų rajono bibliotekų veiklos aktualijas.

Keletas reportažų iš Rokiškio rajono bibliotekų buvo parodyta per UAB „*Zirzilė*“ transliuojamą vietos (Rokiškio) kabelinę televiziją.

Kitos priemonės

Interneto svetainės. 2006 m. visos 6 Panevėžio apskrities savivaldybių viešosios bibliotekos turėjo savo interneto svetaines, kuriose buvo pateikta pagrindinė informacija apie biblioteką, teikiamas paslaugas, renginius ir kt. Per penkerius ataskaitinius metus Panevėžio apskrities savivaldybių viešosios bibliotekos tobulino, kai kurios atnaujino interneto svetaines, taip formuodamos savo įvaizdį ir skleisdamos informaciją apie save.

2010 m. Kupiškio VB atnaujino interneto svetainę www.kupiskis.rvb.lt: sukurtas naujas dizainas, atsirado naujų rubrikų, padidėjo talpinamos informacijos kiekis.

Panevėžio miesto VB, siekdama pagerinti savo internetinio puslapio funkcionalumą, 2010 m. sukūrė du tinklaraščius: <http://vaikasirknyga.blogas.lt> ir <http://smelyne.blogas.lt/>

2010 m. Pasvalio VB sėkmingai tęsė virtualios Pasvalio krašto kultūros paveldo informacijos sistemos www.pasvalia.lt kūrimą.

Parengė Informacinių paslaugų skyriaus vedėja

Gitana Užkurėlienė

V. INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYROS VEIKLA

1. LIBIS PĮ diegimas

(37 lentelė)

2006-2010 m. buvo tęsiamas LIBIS PĮ diegimas visose Panevėžio apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose.

LIBIS PĮ **Komplektavimo ir katalogavimo posistemis.** Pasvalio ir Panevėžio rajonų VB jį įdiegė 2000 m., Rokiškio ir Panevėžio miesto VB – 2002 m. pradžioje, Biržų ir Kupiškio VB – 2003 m. Per 2010 m. šis LIBIS posistemis įdiegtas Rokiškio savivaldybės viešosios bibliotekos filialuose.

LIBIS PĮ **Skaitytojų aptarnavimo posistemis** 2006 m. įdiegtas Panevėžio miesto bei Panevėžio rajono VB, Pasvalio ir Rokiškio VB. 2007 m. šį posistemį įdiegė Biržų ir Kupiškio VB.

2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose įdiegtos šios naujos technologijos: dokumentų grąžinimo įrenginys (DGI), automatinė skaitytojų informavimo sistema, fondų patikros programinė įranga.

Problemos

Kupiškio SVB ataskaitoje rašoma, kad būta problemų, susijusių su LIBIS programos darbu. Pakeitus LIBIS versiją atsirado skaitytojų registracijos sutrikimų Abonemente: skaitytojus registruojant Vaikų literatūros skyriuje, programa kartu užregistruodavo centriniame bibliotekos skyriuje. LIBIS programoje neveikė DGI funkcija, ir darbuotojai negalėjo tvarkyti dokumentų grąžinimo įrenginio panaudos apskaitos.

Visos Panevėžio apskrities savivaldybių viešosios bibliotekos dalyvavo LIBIS **suvestinio katalogo** kūrime. Bibliografinių įrašų skaičius elektroniniame kataloge nuo katalogo sukūrimo pradžios – 451 267 įrašai.

Visos Panevėžio apskrities savivaldybių viešosios bibliotekos siuntė analizinius įrašus į NBDB.

Bibliotekos pavadinimas	Periodinių leidinių, iš kurių daromi analiziniai įrašai į NBDB, pavadinimai	Išsiųstų bibliografinių įrašų skaičius į NBDB 2006-2010 m. (iš periodinių leidinių)
Biržų VB	„Šiaurės rytai“, „Biržiečių žodis“	12 492
Kupiškio VB	„Kupiškėnų mintys“, „Kupiškio žinios“	3979
Panevėžio m. VB	„Panevėžio balsas“	9723
Panevėžio raj. VB	„Tėvynė“	2474
Pasvalio VB	„Darbas“, „Šiaurietiški atsivėrimai“	3356
Rokiškio VB	„Gimtasis Rokiškis“	8259

2. Informacinis fondas

2010 m. Panevėžio apskrities VB fonduose buvo sukaupta 31 575 fiz. vnt. informacinių dokumentų. Informaciniai dokumentai sudarė 2 % viso VB fondo.

Vidutinis informacinio fondo dydis miesto filiale 2010 m. – 598 fiz. vnt. (2006 m. – 723 fiz. vnt.).

Vidutinis informacinio fondo dydis kaimo filiale 2010 m. – 151 fiz. vnt. (2006 m. – 179 fiz. vnt.).

Informacinė literatūra greitai sensta, jos daug nurašoma, o nuperkama labai mažai, nes leidiniai labai brangūs. Informacinis fondas ne tik mažėja, bet ir praranda aktualumą.

Panevėžio apskrities VB informaciniuose fonduose buvo komplektuojamos universalios bei mokslo šakų enciklopedijos, enciklopediniai žodynai, žinynai, kalbų terminų specialieji žodynai ir kt. informaciniai leidiniai.

Apskritis bibliotekas gelbėjo prenumeruojamos duomenų bazės: EBSCO Publishing, Oxford Referente Online, Grove Music Online, Grove Art Online, INFOLEX.

2010 m. daugiausiai bibliotekos naudojami INFOLEX duomenų baze (diagrama):

Panevėžio raj. VB – 2341 prisijungimai;

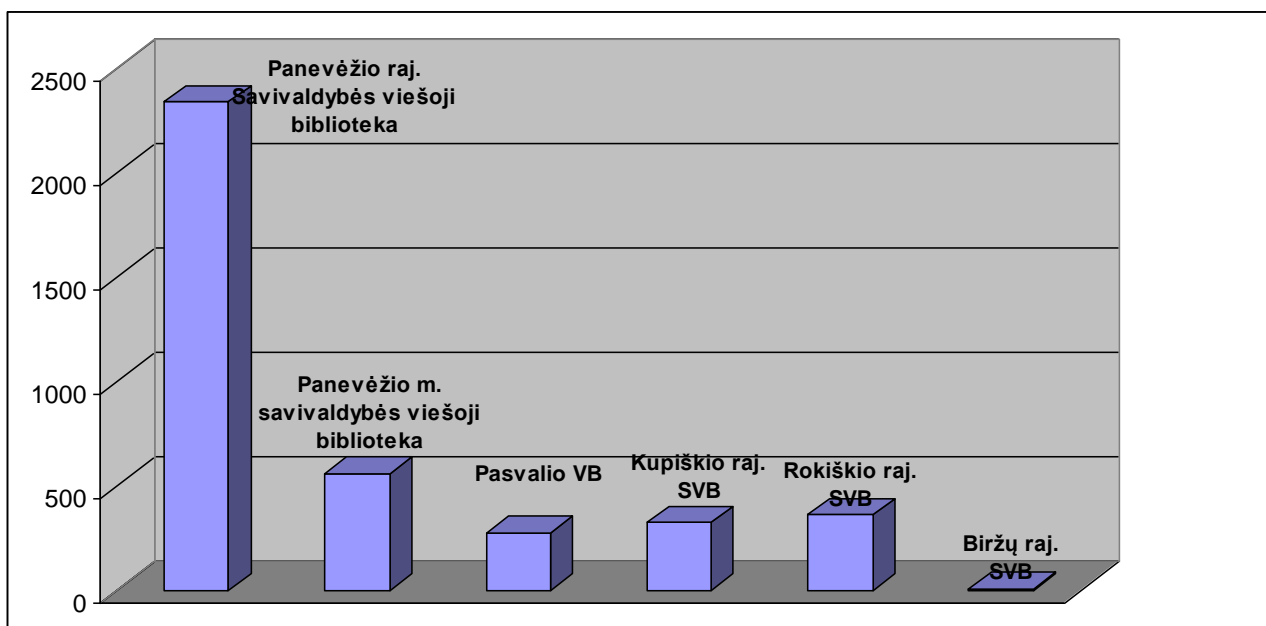
Panevėžio m. VB – 557;

Pasvalio VB – 274;

Kupiškio VB – 324;

Rokiškio VB – 360;

Biržų VB – 5.

Visos kitos DB buvo mažai naudojamos.

2010 m. EBSCO DB prisijungimai ir paieška (pateikiami atsitiktiniai mėnesiai):

Rajono VB	Prisijungimai				Paieška			
	Vasaris	Kovas	Gegužė	Spalis	Vasaris	Kovas	Gegužė	Spalis
Biržų	21	38	3	36	29	191	43	47
Kupiškio	4	8	2	4	3	27	7	7
Panevėžio m.	0	0	0	2	0	0	0	182
Panevėžio raj..	4	8	2	0	0	31	4	0
Pasvalio	5	1	0	0	0	3	0	0
Rokiškio	2	0	0	0	0	0	0	0

3. Katalogų ir kartotekų sistema

Nuo 2005 m. keturių Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų – Panevėžio miesto ir rajono, Pasvalio bei Rokiškio – vartotojai galėjo naudotis elektroniniu **katalogu**, nuo 2008 m. – Biržų ir Kupiškio VB vartotojai.

Biržų VB yra abėcėliniai ir sisteminiai katalogai skaitytojų ir vaikų aptarnavimo skyriuose, abėcėliniai – visuose kituose VB skyriuose ir saugykloje, tačiau jie yra nebeįpildomi, visa informacija pateikiama elektroniniame VB kataloge. Tarnybiniame dokumentų komplektavimo skyriaus suvestiniame abėcėliniame korteliniame kataloge kaupiama informacija apie viso rajono filialų dokumentų fondus.

Kupiškio VB skyrių kortelių katalogai buvo įpildomi iki 2008 m. pabaigos. VB padaliniuose yra abėcėliniai ir sisteminiai kortelių katalogai.

Panevėžio raj. visuose filialuose yra abėcėliniai katalogai ir kraštotyros kartotekos. Didesnėje dalyje filialų taip pat yra citatų, teminės bei kt. kartotekos. Sisteminis katalogas nuolat įpildomas tik Ramygalos filiale. Dauguma filialų kompiuterizuoti ir naudojami LIBIS suvestiniu katalogu.

Pasvalio VB nuo 2001 m. įsijungus į LIBIS sistemą, korteliniai katalogai bei kartotekos nebeįpildomi.

Rokiškio VB abonemente įpildomas visos sistemos abėcėlinis kortelinis katalogas.

Bendrųjų straipsnių **kartotekos** Panevėžio apskrities bibliotekose nebeįpildomos.

Biržų VB kortelėmis pildoma tik kraštotyros ir autografuotų knygų kartotekos. Bendrosios straipsnių kartotekos filialuose pildomos taikant didelę atranką ir atsižvelgiant į kiekvieno filialo vartotojų poreikius.

Kupiškio VB pildoma bibliotekininkystės kartoteka. VB kraštotyros kartoteka papildoma tik kortelėmis iš knygų. Visi padaliniai turi kraštotyros kartotekas.

Panevėžio raj. filialuose pildomos kraštotyros kartotekos. Didesnėje dalyje filialų taip pat yra citatų, teminės bei kt. kartotekos.

Rokiškio VB nuolat pildoma ir redaguojama „Rajono įžymių žmonių kartoteka“ ir „Rajono įžymių datų kartoteka“. Kraštotyros kartotekas pildo visi filialai.

Pasvalio VB kartotekos nebepildomos nuo 2001 m.

4. Bibliografinis informacinis vartotojų aptarnavimas

Užklausų tematika ir skaičius

2006-2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų darbuotojai atsakė į 296 683 užklausas. Iš jų:

- VB – 119 155 atsakytos užklausos
- MF – 51 339 atsakytos užklausos
- KF – 126 209 atsakytos užklausos

Lyginant 2006 m. atsakytų užklausų skaičių su 2010 m., 2010 m. buvo atsakyta 6 % užklausų daugiau.

Didžiausia pateiktų užklausų dalis – teminės užklausos. Daugiausiai užklausų pateikė moksleiviai bei studentai.

Informacijos paieškai bibliotekos naudojami prenumeruojamomis duomenų bazėmis, NBDB, lokaliomis kartotekomis.

Elektroninėmis priemonėmis atsakyta į 3966 užklausas. Šia paslauga vartotojai įprato naudotis: jei 2006 m. atsakytos 403 užklausos, tai 2010 metais – 1336, t.y. 30% daugiau.

Vidutinis užklausų skaičius tenkantis vienam filialui:

2006 m.	2007 m.	2008 m.	2009 m.	2010 m.
289	342	226	237	291

Atrankinės informacijos apimtis ir temos

Biržų VB ataskaitiniais metais 2 vartotojams nuolat teikė atrankinę informaciją. Jie buvo supažindinami su naujausiais leidiniais, gautais viešojoje bibliotekoje apie tremtį, rezistencijos istoriją, įžymius krašto žmones.

Panevėžio rajono VB atrankiniu būdu dažniausiai aptarnavo rajono istaigų tarnautojus (švietimo įstaigų, seniūnijų, kultūros centrų, medicinos punktų darbuotojus), studijuojančius asmenis, pavienius asmenis. Pastoviai buvo renkama literatūra renginiams, seminarams, mokymuisi. Nemažai pateikta spaudinių istorine, medicinos tematika.

4. Internetas

(38 lentelė)

Metai	2006	2007	2008	2009	2010
Bibliotekų, turinčių prieigą prie interneto, skaičius	71	76	128	142	147
Interneto vartotojų skaičius	149674	143336	156986	203308	218830

Lyginant 2006 m. skaičius su 2010 m., 2010 m. bibliotekų, turinčių prieigą prie interneto skaičius išaugo 107 %, o interneto vartotojų skaičius išaugo 46 %.

2010 m. internetinis ryšys buvo:

- 6 VB (100 % visų VB)
- 14 miesto filialų (100 % visų MF)
- 127 kaimo filialuose (80 % visų KF)

2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose vartotojams buvo sukurtos **372 darbo vietos, turinčios prieigą prie interneto:**

- VB buvo 72 darbo vietos (2006 m. – 33).
- miesto filialuose 70 darbo vietų (2006 m. – 33).
- kaimo filialuose 230 darbo vietų (2006 m. – 67).

6. Duomenys apie bibliotekų elektronines paslaugas

2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešosios bibliotekos užregistravo 346 815 seansus; atsisiųsta dokumentų – 3 295 078; atsisiųstųjų įrašų skaičius – 20 318; virtualių apsilankymų skaičius – 122 683.

Lyginant su 2006 m., interneto seansų skaičius 2010 m. išaugo 48 %.

Virtualių apsilankymų skaičius sudaro 75 % visų apsilankymų skaičiaus.

Parengė Krašto kultūros paveldo sklaidos centro vadovė

Ilona Mažylytė

6. Kraštotyros veikla

Veiklos turinys ir kryptys

Svarbiausios Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų kraštotyrinės veiklos kryptys 2006-2010 m. buvo:

- kraštotyros fondo komplektavimas ir saugojimas;
- lokalsios kraštotyros duomenų bazės kūrimas;
- kultūros paveldo skaitmeninimas;
- atsakymai į užklausas kraštotyros tema;
- kraštotyros darbų, leidinių rengimas;
- konkursų organizavimas kraštotyros tema;
- žodinių ir vaizdinių renginių organizavimas kraštotyros tema;
- sukauptos kraštotyrinės informacijos sklaida;
- ryšių su kraštiečiais palaikymas.

Kraštotyros informacijos kaupimas ir tvarkymas

Panevėžio apskrities savivaldybių viešosios bibliotekos, formuodamos kraštotyros fondus, prioritetus teikė dokumentams, kuriuose buvo pateikta informacija apie savo rajoną, jo istoriją, žymius žmones.

2010 m. gruodžio 31 d. šešių Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų kraštotyros fonduose buvo sukaupta 18 128 fiz. vnt. kraštotyrinių dokumentų (4,2 % nuo viso dokumentų fondo):

Biržų VB	Kupiškio VB	Panevėžio miesto VB	Panevėžio rajono VB	Pasvalio VB	Rokiškio VB	Viso
3137	999	505	2196	9621	1670	18128

Didžiausius kraštotyros dokumentų fondus buvo sukaupusios Pasvalio (9621 fiz. vnt.) ir Biržų (3137 fiz. vnt.) VB.

Apskrities bibliotekų kraštotyros fonduose buvo kaupiamos kraštiečių autorių parengtos ir išleistos knygos, leidiniai, kuriuose rašoma apie kraštą, jo žmones ir t.t. Svarbią vietą kraštotyros fonde užėmė autografuoti leidiniai, kraštiečių dovanotos knygos iš jų asmeninių kolekcijų. Kraštotyros fonduose buvo kaupiami ir bibliotekininkų bei kitų autorių paruošti kraštotyros darbai, teminiai ir personalijoms skirti aplankai, kurie kasmet papildomi nauja informacija. Šiuose fonduose taip pat

saugomos nuotraukos, rankraščiai, smulkieji leidiniai (lankstiniai, renginių skelbimai, kvietimai, programos, sveikinimų atvirukai ir kt.). Bibliotekos stengėsi kraštotyros fonduose sukaupti vietinių spaustuvių išleistus leidinius.

Reikšmingą dalį bibliotekų fonduose užėmė kraštotyrinė informacija elektroniniuose dokumentuose, skaitmeninių nuotraukų archyvai.

Kupiškio VB fondus 2006 m. papildė dalis skulptoriaus Juozo Kėdainio rankraštinio palikimo, kuris saugomas Meno ir muzikos skaitykloje kartu su skulptoriaus asmenine biblioteka. 2009 m. V. Kraujūnienė bibliotekai perdavė savo vyro Juozo Kraujūno (1945-2008), įamžinusio įvairias Kupiškio rajono gyvenimo akimirkas, renginius, įvykius, archyvą - nuotraukas, negatyvus, kompaktinius diskus.

Biržų VB darbuotojai renka medžiagą bibliografijai apie kraštiečius Petrą ir Mykolą Zablockus.

2007 m. Rokiškio VB vyko konferencija, skirta kraštiečio Juozo Keliuočio 105-osioms gimimo metinėms. Jos metu bibliotekai suteiktas Juozo Keliuočio vardas, įsteigta literatūrinė Juozo Keliuočio premija, kurios pirmuoju laureatu tapo žurnalo „Naujoji Romuva“ vyr. redaktorius Andrius Konickis. 2009 m. vasarį paminėtos Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centro įsteigimo bibliotekoje 5-osios metinės.

2007 m. Lietuvos Respublikos Kultūros ir sporto rėmimo fondui parėmus Rokiškio VB projektą „Rankraštynas – vertingiausia kultūrinio paveldo dalis“, buvo įrengta rankraščių ekspozicija, kurioje – krašto kultūros veikėjų biografiniai, tarnybinės-visuomeninės, kūrybinės veiklos dokumentai, korespondencija bei ikonografija. Kasmet ši ekspozicija papildoma naujai gautais kraštiečių rankraščiais dokumentais, fotografijomis.

Panevėžio apskrities bibliotekos pildo lokalias kraštotyros duomenų bazes analiziniais bibliografiniais įrašais iš rajono laikraščių, kultūros žurnalų: „Biržiečių žodis“ (Biržų VB), „Kupiškio žinios“ (nuo 2009 m. nustojo eiti) ir „Kupiškėnų mintys“ (Kupiškio VB), „Panevėžio balsas“ (Panevėžio miesto VB), „Tėvynė“ (Panevėžio rajono VB), „Darbas“ bei Pasvalio krašto istorijos ir kultūros žurnalo „Šiaurietiški atsivėrimai“ (Pasvalio VB), „Gimtasis Rokiškis“ bei Rokiškio krašto kultūros žurnalo „Prie Nemunėlio“ (Rokiškio VB). Reikšmingiausių publikacijų įrašai pateikiami Nacionalinės bibliografijos duomenų bankui (NBDB).

Dar 2005 m. pradėtame kurti Pasvalio VB skaitmeniniame archyve saugomos renginių ir kitų įvykių skaitmeninės nuotraukos, kitose institucijose suskaitmeninti dokumentai, susiję su Pasvalio rajono istorija. Turtingas ir bibliotekos rankraščių fondas. Jo rinkinius 2006-2010 m. papildė kraštiečių poetės Liūnės Sutemos (JAV), žurnalisto Česlovo Senkevičiaus (Kanada), filosofo Algio Mickūno ir kt. laišakai, įvairūs dokumentai, spaudiniai, iš Lietuvos centrinio valstybės archyvo ir Lietuvos

istorijos instituto rankraštyno įsigytos kopijos dokumentų, susijusių su Pasvalio VB istorija (1937-1940), Pasvalio valsčiaus savivaldybės (1935-1939) veikla.

2010 m. kartu su Lietuvių literatūros ir tautosakos institutu vykdytas bendras projektas „Romo Kauniečio Laisvės kovų archyvas“: nuskenuoti ir suskaitmeninti pokario istorijos metraštininko Romo Kauniečio užrašyti partizanų atsiminimų 70 sąsiuvinių. Parengta elektroninė Pasvalio krašto istorijos ir kultūros žurnalo „Šiaurietiški atsivėrimai“ versija.

Nuo 2010 m. virtualioje erdvėje veikia Pasvalio krašto elektroninė biblioteka „Pasvalia“ (www.pasvalia.lt). Tai pirmasis toks projektas Lietuvoje, kuriuo siekiama kuo plačiau skleisti įvairiapusę informaciją apie konkretaus krašto kultūros paveldą. „Pasvalia“ atveria pasauliui Pasvalyje, kituose Lietuvos miestuose, užsienio šalyse kultūros, švietimo institucijose, privačiuose archyvuose sukauptą Pasvalio krašto kultūros paveldą. Per pirmuosius metus suskaitmeninti 734 paveldo objektai, aprašyti ir nuotraukomis dokumentuoti 95 nekilnojamieji objektai.

Panevėžio apskrities bibliotekų darbuotojai sukauptą kraštotyrinę medžiagą panaudojo rengdami dokumentų parodas, kraštotyrinius renginius, rašydami pranešimus konferencijoms, seminarams.

Rokiškio VB tęsia tradiciją kasmet kultūriniu renginiu paminėti Juozines – Juozo Keliuočio vardines. Jų metu pristatomos kraštiečių knygos, vyksta diskusijos meno ir kultūros klausimais, vaidinami spektakliai, rengiami koncertai, vyksta parodų atidarymai. 2010 m. Keliuotiškų Juozinių metu vyko kraštietės rašytojos Elenos Kurklietytės knygos „Šešėlių verpėja“ sutiktuvės. 2010 m. bibliotekoje veikė informatyvi paroda „Rokiškio krašto garbės piliečiai – 2010-ųjų metų jubilieatai“, skirta skulptorės Elenos Nijolės Bučiūtės, profesoriaus kardiologo Vytauto Jono Sirvydžio, dailininkės Monikos Bičiūnienės, operos solistės Irenos Jasiūnaitės jubiliejinėms sukaktims.

2007 m. Panevėžio rajono VB vykusios konferencijos „Knyga, biblioteka Panevėžio krašte 1937-2007 m.“ metu buvo pristatyta dokumentų paroda „Iš praeities ir dabarties: rajono bibliotekos švenčia jubiliejus“. Parodoje eksponuoti bibliotekininkų parengti kraštotyros darbai ir kiti dokumentai, atskleidę sukaktis pasitikusių bibliotekų veiklą. 2008 m. surengtos 3 parodos iš ciklo „Knyga ir knygos žmonės Panevėžio krašte“, 2009 m. – 2 parodos iš ciklo, skirto Krekenavos 600 metų jubiliejui.

Bibliotekų interneto tinklapiuose rengiamos ir virtualios parodos. Minėtinos „Iš rašytojo Kazio Sajos dovanotų knygų fondo“ bei „Anuomet, kai Vincas Bernatonis kūrė Pasvalio viešąją valstybinę biblioteką, o Albinas Vaitkus tęsė kultūrinės nepriklausomybės kūrimą...“ (Pasvalio VB).

2009-2010 m. Pasvalio VB darbuotojos parengė pranešimus konferencijoms, vykusioms: Biržuose „1949-ųjų vasario 16-osios deklaracija: Broniaus Krivicko parašas“, Vytauto Didžiojo universitete Kaune „Lietuvių savaitraštis „Žiburiai“ (1945-1949): prarastų namų įvaizdis tremtyje“, VDU Išeivijos studijų centre Kaune pranešimas apie bibliotekos Rankraštyne saugomus egzodo dokumentų rinkinius, Lietuvių literatūros ir tautosakos institute Vilniuje „Pasvalio krašto informacijos sistema PASVALIA: pirmųjų metų patirtis“, Vilniaus universitete „Lietuvos regionų spaudos paveldo situacija: Pasvalio Mariaus Katiliškio bibliotekos atvejis“, Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešojoje bibliotekoje „Gabrielė Petkevičaitė-Bitė dabartyje: priėmimas ar atmetimas“.

Apskritis bibliotekose vyko kraštiečių leidinių pristatymai, susitikimai su kraštiečiais. 2008 m. Pasvalio VB surengtas susitikimų ciklas „Kraštiečiai“ (4 renginiai), 2010 m. pristatyta Č. Senkevičiaus novelių knyga „Trys iki šimto“, išleista bibliotekos Krašto kultūros dokumentavimo centro darbuotojų pastangomis.

Informacija apie Panevėžio apskrities bibliotekų kraštotylinę veiklą buvo publikuojama bibliotekų interneto tinklapiuose. Bibliotekos pateikė duomenis apie žymius kraštiečius, miestų garbės piliečius, kultūros įvykių kronikas, savo kraštą spaudoje bei leidinius apie kraštą. Rokiškio VB interneto svetainėje yra daug kraštotylinės informacijos apie Rokiškio kraštą talpinantis Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centro tinklapis <http://www.keliuociucentras.rvb.lt/>. Pasvalio VB interneto svetainėje pateikiama informacija apie bibliotekos rankraštyną <http://www.psvb.lt/rankrastynas.htm>, Mariaus Katiliškio atminimo kambarį http://www.psvb.lt/atminimo_kambarys.htm

Per metus parengti kraštotyros darbai

2006-2010 m. Panevėžio apskrities bibliotekų kraštotyriminkai rengė žymių datų kalendorius, bibliografines rodykles, skirtas žymių kraštiečių jubiliejams, bibliotekų, kaimų istorijas, metraščius, kronikas, rinko medžiagą ir rašė straipsnius rengiamoms krašto enciklopedijoms, kultūros kronikoms.

Kupiškio VB 2006 m. buvo surengta kraštotyros darbų apžiūra-konkursas „Atmintinos vietos: sodybos, kuriose gimė ar gyveno žymūs kupiškėnai“, o 2010 m. vyko Kupiškio rajono bibliotekų istorijų, metraščių ir kronikų apžiūra. Darbai pasižymėjo aktualia tematika, išliekamąja verte, naudotų šaltinių įvairove.

2006-2010 m. Panevėžio apskrities bibliotekose buvo parengti šie svarbesni kraštotyriminiai darbai:

- Biržų VB kartu su „Žiemgalos“ leidykla – Paulinos Dabulevičienės ir Zitos Balaišienės sudaryta bibliografija „Jonas ir Martynas Yčai“, eilėraščių apie Biržų kraštą rinkinys „Poezijos sparno paliesti“,

- Panevėžio rajono VB – „Ižymių kraštiečių sąvadas“, „100 iškilų Panevėžio krašto asmenybių“ (abu tęstiniai),

- Pasvalio VB – knyga „Po knygos ženklų“, skirta bibliotekos 70-mečiui, Vitalijos Kazilionytės sudaryta ir fondo „Į laisvę“ Lietuvos filialo išleista knyga, skirta Julijono Būtėno atminimui „Sakalai parskrido“,

- Rokiškio VB – skaitmeninis leidinys CD „Rokiškio krašto garbės piliečiai“.

Ryšiai su kraštiečiais, gyvenančiais užsienyje

Kupiškio bibliotekininkės laiškais bendravo su Australijos lietuviais N. Jankute-Užubaliene, J. Janavičiumi, JAV gyvenančiu V. Černiumi.

Pasvalio VB palaikė ryšius su užsienyje gyvenančiais tautiečiais: rašytojo M. Katiliškio žmona Liūne Sutema, rašytoju, „Tėviškės žiburių“ redaktoriumi Č. Senkevičiumi iš Kanados, inžinieriumi Antanu Dundzila, Živile ir Žilvinu Ramašauskais, filosofu Algiu Mickūnu, Vileišių giminės palikuone Ritone Rudaitiene iš JAV. Minėti kraštiečiai populiariojo Pasvalio bibliotekos veiklą Kanados ir JAV lietuvių spaudoje, jų dėka bibliotekos fondai papildyti rankraščiais, knygomis.

Rokiškio VB palaikė ryšius su išeivijos rašytoja Ale Rūta iš JAV, Pandėlio biblioteka – ryšius su JAV gyvenančiu spaudos darbuotoju, lakūnu Edmundu Jasiūnu.

Parengė Bibliotekų vadybos ir rinkodaros skyriaus vedėja

Ramunė Greičiūnienė

VI. METODINĖ VEIKLA

1. Metodinės veiklos kryptys ir uždaviniai

2006-2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų metodinės veiklos kryptys:

- analitinė, pagrįsta bibliotekų veiklos pokyčių stebėjimu, siekiant išsiaiškinti esamą padėtį ir priimti teisingus sprendimus veiklos tobulinimui;

- konsultacinė, suteikiant praktinę pagalbą;

- inovacinė – tai naujovių paieška, įvertinimas ir pritaikymas bei naujovių kūrimas;

- bibliotekininkų profesionalumo ugdymas, jų tęstinio mokymo organizavimas.

Metodinės veiklos uždaviniai:

- analizuoti bibliotekos veiklą ir rengti planus;
- rengti norminius dokumentus;
- rengti tikslines išvykas į pavaldžias bibliotekas;
- teikti profesinę paramą kitų žinybų bibliotekoms;
- teikti informaciją apie bibliotekininkystės pasiekimus ir naujoves;
- skleisti gerąją darbo patirtį;
- organizuoti renginius kvalifikacijos kėlimui.

Pasvalio VB 2010 m. ataskaitoje akcentuojama, kad pastarųjų metų metodinėje veikloje didesnis dėmesys buvo skiriamas bibliotekininko kūrybiškumo, savarankiškumo, atsakomybės už savo darbą ugdymui. Biblioteka sukuria sąlygas bendruomenės mokymuisi, kultūrinio lygio kėlimui. Todėl bibliotekos veiklos kokybei lemiamą reikšmę turi darbuotojo išsimokslinimas, nuolatinis kvalifikacijos kėlimas, savišvieta, aktyvus dalyvavimas bendruomenės gyvenime. Lankytojų poreikius tenkinantis bibliotekininkas privalo būti tikras profesionalas.

2. Metodikos rekomendacijų rengimas

Per ataskaitinį laikotarpį Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų specialistai rengė metodines rekomendacijas, nuostatus ir kitus dokumentus, skirtus bibliotekinei veiklai. Tai:

- **bibliotekų, skyrių veiklos nuostatai:**

Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos nuostatai (Kupiškio VB, 2009), Kupiškio viešosios bibliotekos skyrių nuostatai (Kupiškio VB, 2009), Subačiaus miesto padalinio ir 16 Kupiškio rajono kaimo padalinių nuostatai (Kupiškio VB, 2009);

- **darbuotojų pareiginės instrukcijos:**

Kupiškio viešosios bibliotekos skyrių darbuotojų pareigybių aprašymai, padalinių bibliotekininkų pareigybių aprašymai (Kupiškio VB, 2009);

- **konkursų nuostatai:**

„Geriausio metų bibliotekininko vardo suteikimo ir premijų skyrimo nuostatai“ (Biržų VB, 2006), kraštotyros darbų apžiūros-konkurso „Atmintinos vietos: sodybos, kuriose gimė ar gyveno žymūs kupiškėnai“ nuostatai (Kupiškio VB, 2006), konkurso „Novatoriškos idėjos skaitybos ugdymui“ nuostatai (Pasvalio VB, 2007),

filialų renginių apžiūros „Su knyga gyventi įdomiau“ nuostatai (Kupiškio VB, 2008), renginių, skirtų Lietuvos vardo tūkstantmečiui paminėti, konkurso nuostatai (Pasvalio VB, 2009), renginių apžiūros, skirtos Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečiui ir Kupiškio 480-mečiui, nuostatai (Kupiškio VB, 2009), konkurso „Europos šalių literatūros apžvalgos“ nuostatai (Biržų VB, 2009), „Bibliotekų istorijų, metraščių ir kronikų apžiūros-konkurso nuostatai“ (Kupiškio VB, 2010);

- **taisyklės:**

„Finansinės apskaitos ir atskaitomybės tvarka ir taisyklės“ (Kupiškio VB, 2006), „Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos vidaus darbo taisyklės“ (Kupiškio VB, 2008.), „Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos supaprastintųjų viešųjų pirkimų taisyklės“ (Kupiškio VB, 2010);

- **anketos:**

2007 m. Biržų VB specialistai, siekdami išsiaiškinti, kokios metodinės pagalbos ir kokių žinių labiausiai trūksta kaimo filialų darbuotojams, surengė apklausą. Jos rezultatai parodė, kad bibliotekininkams trūksta žinių apie renginių organizavimą (50%), projektų rašymą ir įgyvendinimą (33%), operatyvios dalykinės informacijos (28%) ir kt.

- **atmintinės:**

„LIBIS SAP skaitytojų registracija“ (Panevėžio m. VB, 2006), „Bibliografinių įrašų paieška OPAC“ (Panevėžio m. VB, 2008);

- **rekomendacijos konkrečiai veiklai atlikti:**

parodų rengimui, darbo planavimui (Pasvalio VB, 2006), bibliotekos istorijai parengti (Rokiškio VB, 2006), atviro periodinių leidinių fondo apskaitai (Panevėžio m. VB, 2007), rašantiems bibliotekų istoriją (Rokiškio VB, 2007), „Skaitymo skatinimo programos įgyvendinimui“ (Biržų VB, 2008), „Dėl viešosios bibliotekos spaudinių skolinimo tvarkos filialų darbuotojams“ (Panevėžio raj. VB, 2008), pagrindinėms bibliotekos veiklos kryptims ir uždaviniams (Rokiškio VB, 2008), „Bibliotekos renginių vertinimo kriterijai“ (Biržų VB, 2009), „Rekomendacijos Skaitymo skatinimo programos įgyvendinimui 2010 metais“ (Biržų VB, 2009), rekomendacijos „Knygos pristatymo schema“ ir „Mokyklos bibliotekininkui“ (Biržų VB, 2010), „Patarimai rašantiems bibliotekos istoriją, metraštį, kroniką“ (Kupiškio VB, 2010);

- **metodiniai sprendimai:**

„Dėl bibliotekinių paslaugų apskaitos“ (Panevėžio raj. VB, 2006 m.);

- **programos:**

„2007-2010 m. skaitymo skatinimo programa“ (Pasvalio VB, 2006 m.), „Profesinės žinios mokyklos bibliotekininkui“ (Biržų VB, 2008 m.).

Visų apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų specialistai rengė įžymių datų kalendorius. Jais naudodamiesi filialų bibliotekininkai rengė parodas, renginius.

3. Praktinės pagalbos teikimas

Ataskaitiniu laikotarpiu Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų metodininkai, funkcinių skyrių vedėjai, administracija organizavo išvykas į savo rajono kaimo ir miesto filialus. Šių išvykų tikslai:

- **įvertinti** (pastatų, patalpų būklę, darbo sąlygas ir kt.),
- **analizuoti** (planų vykdymą, fondų būklę ir kt.),
- **kontroliuoti** (apskaitos dokumentus, darbo drausmę ir kt.),
- **dalyvauti** (renginiuose, konkursinėse apžiūrose ir kt.),
- konkrečiai **padėti** (vykdyti fondų patikrinimą, teikti metodinę pagalbą konkrečiais klausimais).

Savo rajono ar miesto bibliotekas metodininkai per metus aplankė 1-4 kartus, priklausomai nuo kiekvienos bibliotekos galimybių. Kupiškio SVB 2010 m. ataskaitoje konstatuojama, kad retai buvo lankomi filialai, nes išvykas ribojo sunki VB finansinė būklė, padidėję specialistų darbo krūviai.

Metodinės konsultacijos filialų darbuotojams, mokyklų bibliotekininkams buvo teikiamos telefonu, el. paštu, svarbiausios veiklos aktualijos aptariamoms pasitarimų, vykusių viešosiose bibliotekose, metu.

4. Bibliotekininkų kvalifikacijos organizavimas

Per ataskaitinį laikotarpį Panevėžio apskrities savivaldybių viešosios bibliotekos surengdavo po 11-13 seminarų kasmet. Seminarų tematika:

- *bibliotekininkų profesinės veiklos aktualijos:*

„Bibliotekinės veiklos standartai“ (Kupiškio VB, 2006), „Biblioterapija – gydymas knyga“ (Pasvalio VB, 2006), „Vartotojų aptarnavimas bibliotekoje“ (Biržų VB, 2007), „Bibliotekos įvaizdžio kūrimas“ (Panevėžio raj. VB, 2007), „Bibliotekinės veiklos plėtra“ (Biržų VB, 2008), „Elektroninių paslaugų bibliotekose apžvalga“ (Panevėžio raj. VB, 2008), „Rankraštynas aukštųjų technologijų amžiuje: atminties kultūros formavimas“ (Pasvalio VB, 2008), „Vartotojo teisės“ (Rokiškio VB, 2008), „Lietuvos-Latvijos bibliotekininkų veiklos aktualijos tarptautiniame kontekste“ (Rokiškio VB, 2008) ir kt;

- *darbas su skaitytojais vaikais:*

„Bibliotekų galimybės ir vaikų įvairėjantys poreikiai“ (Biržų VB, 2006), „Biblioteka – vaikų vaizdinės ir žodinės saviraiškos oazė“ (Rokiškio VB, 2008), „Vaiko kaip skaitytojo ugdymo ypatumai“ (Kupiškio VB, 2009), „Tėvams apie vaikų skaitymo svarbą“ (Biržų VB, 2010), „Ateities žmogus – tik skaitantis“ (Kupiškio VB, 2010) ir kt;

- *kultūrinės, švietėjiškos aktualijos:*

„Tarpusavio bendravimo protokolinių reikalavimų paisymo įtaka organizacijos vidiniams ir išoriniams simboliams“ (Panevėžio raj. VB, 2007), seminaras-kūrybinė studija „Vaiko auklėjimas šeimoje: lietuvių liaudies papročiai, tradicijos“ (Rokiškio VB, 2009) ir kt.

Pasitarimai

2006-2010 m. visose Panevėžio apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose buvo rengiami dalykiniai pasitarimai, kurių metu buvo aptariami aktualūs bibliotekinės veiklos klausimai – rengiami ir vykdomi projektai, renginiai, apžiūros, konkursai, paslaugos vartotojams, naujų technologijų diegimas, išvykų į filialus rezultatai ir kt. Pasitarimų metu buvo dalinamasi patirtimi, grįžus iš kvalifikacijos kėlimo kursų, pristatoma naujausia metodinė literatūra, nauji bibliotekų veiklą reglamentuojantys dokumentai ir kt.

Mokymai

Ataskaitiniu laikotarpiu Panevėžio apskrities savivaldybių viešosios bibliotekos daug dėmesio skyrė mokymų organizavimui pačiose bibliotekose. Bibliotekininkų gretas papildė nauji darbuotojai, neturintys bibliotekinio išsilavinimo. Jiems buvo organizuojami pradiniai mokymai, suteikiantys profesinę kvalifikaciją bei pasiruošimą savarankiškam darbui.

Parengė Bibliotekų vadybos ir rinkodaros skyriaus vyr. metodininkė

Laima Butkūnienė

VII. MOKSLINIO TYRIMO DARBAS

1. Tyrimai

2006 m. respublikiniuose tyrimuose Panevėžio apskrities savivaldybių viešosios bibliotekos nedalyvavo.

Biržų VB ir 13-oje filialų buvo atlikta anketinė apklausa „Skaitytojas ir biblioteka“. Anketoje buvo pateikta 13 klausimų: ar vartotojus tenkina bibliotekos renginių tematika, dokumentai, fondai, teikiamos paslaugos ir kt.

2007 m. Pasvalio rajono 4 kaimo filialai (Grūžiai, Vaškai, Nakiškiai, Meškalaukis) dalyvavo respublikiniame centralizuotame tyrime „Kaimo biblioteka – bendruomenės centras“.

2007 m. Biržų VB specialistai atliko anksčiau vykdytos anketinės apklausos „Skaitytojas ir biblioteka“ analizę. Šiuo tyrimu buvo norima sužinoti vartotojų nuomonę apie Biržų rajono bibliotekų teikiamas paslaugas.

2008-2010 m. Panevėžio apskrities VB respublikiniuose tyrimuose nedalyvavo.

2009 m. Panevėžio miesto VB buvo atlikta apklausa apie bibliotekos paslaugų reklamą, naudojant informacines technologijas. Apklausoje dalyvavo 141 suaugęs respondentas.

Panevėžio miesto VB Vaikų literatūros skyriuje „Žalioji pelėda“ atlikti tyrimai: „Skaitymo įtaka paauglių asmenybės formavimui“ ir „Skaitymo skatinimo taikymas bibliotekininko darbe, sprendžiant vaikų socialines ir pedagogines problemas“.

Siekiant išsiaiškinti projekto „Bibliotekos pažangai“ gyventojų kompiuterinio raštingumo mokymų poreikį, formuojant gyventojų kompiuterinio ir internetinio raštingumo įgūdžius, Panevėžio miesto VB Smėlynės bibliotekoje buvo atliktas tyrimas.

2. Dalyvavimas programose

Projektų rengimas

Panevėžio apskrities viešosios bibliotekos 2006-2010 m. projektinėje veikloje siekė užsitikrinti finansavimą iš LR kultūros ministerijos finansuojamų programų bei Kultūros ir sporto rėmimo fondo (nuo 2008 m. Kultūros rėmimo fondas). Dauguma įgyvendintų projektų finansuoti kartu su miestų ir rajonų savivaldybių finansine pagalba. Pastebimas glaudus bendradarbiavimas su viešosiomis įstaigomis ir nevyriausybinėmis organizacijomis, papildomų finansinių šaltinių pritraukimas iš įvairių programų ir fondų bei privačių rėmėjų.

2006 m. 4 Panevėžio apskrities viešosios bibliotekos laimėjo dalinį finansavimą iš Kultūros ministerijos Regionų kultūros programos.

Biržų VB išleido leidinį „Jonas ir Martynas Yčai: Bibliografija“ ir vykdė tęstinį projektą „Biržų krašto žmonės“.

Kupiškio VB įgyvendino projektą „Poezijos pavasaris Kupiškyje“. Šio projekto įgyvendinimui trūkstant lėšų, papildomas finansavimas gautas iš Kupiškio rajono savivaldybės, VšĮ „Rašytojų klubo“ ir laikraščio „Kupiškėnų mintys“.

Panevėžio rajono VB įgyvendino projektą „Knygos kvietimas“.

Rokiškio VB išleido bibliografinę rodyklę „Poetė Elena Mezginaitė“, kurią papildomai finansavo Panevėžio apskrities viršininko administracija.

2006 m. iš kitų Kultūros ministerijos programų finansavimą laimėjo 2 Rokiškio VB projektai – „Kai atgyja lėlės“, kuriuo surengta tradicinė lėlių teatrų šventė, ir „Organizacinė komunikacija ir žinių organizacijos kultūra“, kuriuo suorganizuotas seminaras.

Iš Kultūros rėmimo fondo 2006 m. dalinį finansavimą gavo taip pat du Rokiškio VB projektai – „Rokiškio krašto garbės piliečiai: CD“ ir „Rokiškio krašto kultūros žurnalas „Prie Nemunėlio“, kuriuos papildomai rėmė Kultūros ministerija ir Rokiškio rajono savivaldybė.

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos rengtame konkurse dalyvavo Panevėžio rajono VB ir laimėjo finansavimą informacinio leidinio „Knygnešių pėdsakai Ustronėje“ išleidimui.

Švietimo ministerija 2006 m. rėmė Rokiškio VB turistinę-literatūrinę vaikų vasaros poilsio stovyklą „Pelėdžiukas“.

2006 m. LR KM paskelbus 2007-uosius Vaikų kultūros metais, tarp LR KM finansuojamų programų atsirado nauja – Vaikų ir jaunimo kultūrinės edukacijos programa, kuriai Biržų, Kupiškio ir Rokiškio VB parengė projektus 2007 metams.

2006 m. dvi Panevėžio apskrities viešosios bibliotekos aktyviai dalyvavo savivaldybių skelbtuose kultūros finansavimo konkursuose. Panevėžio miesto VB tęstiniam projektui „Sveikata - išmintingųjų honoraras“ gavo finansavimą iš Bendruomenės sveikatos fondo. Keturi projektai vaikų vasaros stovykloms buvo pilnai finansuoti iš Vasaros vaikų užimtumo programos. Rokiškio rajono savivaldybė finansavo 6 Rokiškio VB projektus.

2006 m. pabaigoje LR Vyriausybei patvirtinus Skaitymo skatinimo programą, Panevėžio apskrities VB nuo **2007 m.** aktyviai įsitraukė į šios programos projektų rengimo konkursus. 2007 m. gyventojų skaitymo skatinimui Biržų VB teikė 7 projektus.

Kupiškio VB parengė 2 projektus ir gavo dalinį finansavimą. Kitą dalį lėšų projektams įgyvendinti skyrė rajono savivaldybė ir privatūs asmenys.

Panevėžio miesto VB ir filialai parengė 7 projektus. Du iš jų gavo finansavimą.

Po vieną projektą pateikė Pasvalio ir Rokiškio VB ir gavo finansavimą.

2007 m. Biržų, Kupiškio, Panevėžio rajono, Pasvalio, Rokiškio VB dalyvavo LR KM Regionų kultūros rėmimo programos konkurse. Finansavimą laimėjo Kupiškio VB projektas „Sugrįžimai į tėviškę“, skirtas kupiškėnų menininkų kūrybos sklaidai; Panevėžio rajono VB projektas „Arčiau knygos“, skirtas vaikų literatūrinių meninių renginių organizavimui; Pasvalio VB „Kultūros užuovėja“, skirtas kultūrinių ryšių plėtojimui tarp regiono ir Vilniaus, Šiaulių, Joniškio kraštų; Rokiškio VB „Kai atgyja lėlės 2007“, skirtas tradicinės lėlių teatro šventės surengimui.

LR KM Kultūros rėmimo fondo konkurse 2007 m. dalinį finansavimą laimėjo Biržų VB projektas „Tarptautinis poezijos pavasaris 2007 Biržuose“, Pasvalio VB renginių ciklas „Knyga, biblioteka, žmogus istorijoje ir šiandienoje“, Rokiškio VB „Konferencija Juozo Keliuočio 105-osioms gimimo metinėms“ ir „Rankraštynas – vertingiausia kultūros paveldo dalis“.

LR KM Etninės kultūros programos konkurse dalyvavo dvi Panevėžio apskrities VB. Kupiškio VB įgyvendino projektą „Kupiškio rajono kultūros ir švietimo įstaigose parengtų ir saugomų kraštotyros darbų katalogas“. Projekto tikslas – surinkti informaciją apie kupiškėnų paruoštus kraštotyros darbus, ją susisteminti ir išleisti katalogą. Rokiškio VB gavo finansavimą projektui „Metų ratą pasukus“.

Valstybės švenčių, atmintinų dienų ir istorinių datų minėjimo programai paraišką „Jų laisvės troškimas gyvas amžiams“ teikė Biržų VB.

LR KM Vaikų ir jaunimo kultūrinės edukacijos programos konkurse dalyvavo dauguma Panevėžio apskrities VB, tačiau tik Rokiškio VB gavo finansavimą etnokultūrinėms programoms „Keliuočių patirtį – jauniems žurnalistams“ ir edukaciniam projektui „Knyga karpiniuose“.

2007 m. visų Lietuvos bibliotekų projektinėje veikloje buvo svarbus LR Vyriausybės kartu su Bilo ir Melindos Geitsų fondu finansuojamas projektas „Bibliotekos pažangai“. Visos Panevėžio apskrities bibliotekos pateikė anketas patikrai.

Valstybės investicijų programai „Bibliotekų kompiuterizavimas“ paraiškas su pageidavimu įsigyti kompiuterinę įrangą teikė Biržų ir Kupiškio VB.

Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie LR Vyriausybės ir Vidaus reikalų ministerijos bendrame projekte „Viešųjų interneto prieigos taškų (VIPT) tinklo plėtra“ 2007 m. dalyvavo 3 Panevėžio apskrities VB.

Biržų VB parengė paraišką 18-kos VIPT steigimui kaimo filialuose bei 1 VIC modernizavimui.

Kupiškio VB pateikė 3 paraiškas.

Panevėžio rajono VB pateikė 16 paraiškų, 15-kai skirtas finansavimas.

Pasvalio rajono bibliotekininkai pateikė 18 paraiškų VIPT steigimui ir 1 VIC modernizavimui. Finansavimas skirtas 16-kai filialų.

7 paraiškas pateikė Rokiškio VB filialai.

Šiaurės šalių ministrų tarybos projekte „Šiaurės šalių bibliotekų savaitė“ 2007 m. dalyvavo tik Panevėžio rajono 3-jų kaimo filialų darbuotojai.

2007 m. Panevėžio apskrities VB paraiškas projektinės veiklos vystymui teikė savo miesto ir rajonų savivaldybėms. Paremta net 11 Rokiškio VB projektų.

Panevėžio miesto savivaldybė finansavimą skyrė visiems tradiciniams ir tęstiniams Panevėžio miesto VB projektams.

Panevėžio rajono savivaldybė rėmė Panevėžio rajono VB ir filialų parengtus projektus, vykdytus pagal Kultūrinės edukacijos, Nusikalstamumo ir žalingų įpročių prevencijos bei Kryptingo vaikų ugdymo programas.

Biržų rajono savivaldybė iš Pilietinio ir tautinio ugdymo programos skyrė dalinį finansavimą tęstiniam Biržų VB projektui „Seku seku pasaką...“

Panevėžio apskrities viršininko administracija 2007 m. finansavimą skyrė Pasvalio VB seminarui „Archyvai, bibliotekos, muziejai: bendradarbiavimo galimybės“.

Lietuvos suaugusiųjų švietimo ir informavimo centras finansavo Rokiškio VB projektą „Kelias į sveikos gyvensenos pažinimą neturi amžiaus ribų“.

2007 m. Panevėžio apskrities VB projektinėje veikloje pažymėtinas Panevėžio rajono VB kartu su partneriais – Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūra ir Panevėžio apskrities Nevyriausybinų organizacijų informacijos centru – parengtas projektas „Palikime savo pėdsakus“, pagal kurį Panevėžio rajono bibliotekose metus laiko dirbo 3 savanoriai iš Turkijos, Vokietijos ir Italijos.

Pasvalio darbo birža dalinai finansavo projektą, skirtą darbo vietos neįgaliajam bibliotekoje sukūrimui.

Rokiškio VB išsiskyrė ne tik gausa rengiamų ir įgyvendinamų projektų. Prie šios bibliotekos veikiančios nevyriausybinės organizacijos – Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centras, Lietuvos bibliotekininkų draugijos Rokiškio skyrius ir rajono literatų klubas „Vaivorykštė“ kartu su biblioteka 2007 m. įgyvendino 8 projektus, finansuotus Kultūros ministerijos ir rajono savivaldybės, įsisavinta per 8 tūkst. Lt.

2008 m. Panevėžio apskrities viešosios bibliotekos aktyviai dalyvavo LR KM Skaitymo skatinimo programos konkurse. Biržų VB gavo dalinį finansavimą projektams „Baltosios naktys Radvilų pilyje“ ir „Paslėpta knyga“, Kupiškio VB – „Skaitome, klausome, tobulėjame“ ir „Raganų išmintis knygose“. Šių projektų papildomo finansavimo šaltiniai – rajono savivaldybė ir privatūs rėmėjai.

Pasvalio VB projektas „Nekasdieniai pasimatymai“ laimėjo 5000 Lt dalinį finansavimą.

Rokiškio VB įgyvendino projektą „Knyga – būdas bendrauti, sužinoti, išmokti, lavinti vaizduotę“.

Iš LR KM Regionų kultūros programos 2008 m. buvo finansuotas tik Pasvalio VB projektas „Kultūros užuovėja: kūrėjų sambūriai“. Buvo surengtas susitikimas su režisierė, aktore Galina Dauguvietyte, vyko muzikos ir poezijos vakaras „Tebūnie šviesa“.

LR KM Kultūros rėmimo fondo 5000 Lt paramą 2008 m. gavo Biržų VB eilėraščių apie Biržų kraštą rinkinio „Poezijos sparno paliesti“ leidybai.

Pasvalio VB gavo finansavimą projektui „Pasvalio krašto etninis paveldas Lietuvos kultūros atminties saugyklose“. Šiuo projektu pradėta vykdyti etninio paveldo paieška kultūros atminties saugyklose, kuriama elektroninė duomenų bazė „Pasvalio krašto tautosaka Lietuvių literatūros ir tautosakos institute, Tautosakos Rankraštyne“.

Iš LR KM Etninės kultūros projektų finansavimo programos Kupiškio VB gavo 2000 Lt finansinę paramą ir išleido „Kupiškio rajono kultūros ir švietimo įstaigose parengtų ir saugomų kraštotyros darbų katalogą“.

Visos Panevėžio apskrities bibliotekos dalyvavo LR Vyriausybės kartu su Bilo ir Melindos Geitsų fondu finansuojamame projekto „Bibliotekos pažangai“ antrajame etape.

Iš LR KM valstybės investicijų programos „Bibliotekų kompiuterizavimas“ Biržų VB gavo 19 naujų kompiuterių.

2008 m. Panevėžio apskrities VB dalyvavo Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie LR Vyriausybės ir Vidaus reikalų ministerijos projekte „Viešųjų interneto prieigos taškų (VIPT) tinklo plėtra“.

Biržų VB 16-koje kaimo filialų buvo steigiami VIPT, viename filiale VIPT modernizuotas.

Kupiškio rajono 3-uose kaimo filialuose vyko VIPTų steigimo darbai, o viename filiale – modernizavimo darbai.

Pasvalio rajono 16 kaimo bibliotekų vykdė VIPTo įkūrimo darbus. Joniškėlio miesto biblioteka buvo modernizuota.

Į Bibliotekų modernizavimo 2008-2013 m. programą įtraukti Kupiškio VB ir Subačiaus miesto filialo patalpų remontai.

2008 m. Panevėžio apskrities VB dalyvavo Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos projekto „Skaitymai netradicinėse erdvėse“ konkurse. Įvairiausi renginiai vyko Kupiškio, Pasvalio, Rokiškio, Panevėžio rajono VB.

VĮ Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondui 2008 m. tik Rokiškio VB pateikė projektą „Romuvos keliais“.

Panevėžio apskrities viršininko administracija finansavimą skyrė Pasvalio VB projektui „Kultūros atminties institucijos atsiveria provincijai“.

Panevėžio apskrities rajonų ir miestų savivaldybės atitinkamai parėmė Panevėžio rajono VB ir filialų parengtus projektus: vyko edukaciniai knygų pristatymai rajono bendruomenei „Pažinkime Europą“, skaitiniai vaikams „Prie auksinės žuvelės“ ir „Džiaugiuosi jaunyste“.

9 projektus Rokiškio rajono savivaldybei teikė Rokiškio VB ir prie jos veikiančios nevyriausybinės organizacijos. Ataskaitiniais metais iš Rokiškio rajono savivaldybės buvo gautas 27 800 Lt finansavimas įvairiems projektams.

2008 m. Panevėžio apskrities VB projektinės veiklos dėka bibliotekose vyko turiningi renginiai, išleisti informaciniai ir kultūros leidiniai, pagerėjo materialinė bibliotekų bazė, buvo įsteigti ir ruošiami Viešos interneto prieigos taškai.

2009 m. Panevėžio apskrities viešųjų bibliotekų projektinę veiklą riboja tai, kad laimėję LR KM skelbtus konkursus, dėl valstybėje susidariusios nepalankios finansinės padėties, ne visi buvo finansuoti.

Biržų VB 2009 m. įgyvendino 3 Kultūros rėmimo fondo finansavimą gavusius projektus, skirtus Biržų krašto kultūrinei ir švietėjiškai veiklai, ir 1 Vaikų socializacijos programos finansuotą projektą.

Panevėžio miesto VB 2009 m. iš Kultūros ministerijos dalinį finansavimą gavo 3 projektams. Iš viso 2009 m. ši biblioteka įgyvendino 7 projektus, įsisavino per 18 tūkst Lt.

Pasvalio VB 2009 m. įgyvendino du stambius projektus: LR KM paremtą skaitymo skatinimo ir kūrybiškumo ugdymo „Nekasdieniai pasimatymai – 2009“ (5000 Lt) ir elektroninės bibliotekos www.pasvalia.lt sukūrimą, kuriam 16 000 Lt finansavimą skyrė LR KM, o nacionalinė M. Mažvydo biblioteka skyrė skenavimo įrangą.

Kupiškio VB 2009 m. iš LR KM gavo finansavimą tik vienam skaitymo skatinimo projektui „Knyga – raktas į antgamtinių būtybių paslaptis“. Iš 6000 Lt projekto biudžeto 1535 Lt buvo skirti Vaikų literatūros skyriaus fondo atnaujinimui.

Panevėžio rajono VB 2009 m. vykdė Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną 2007-2013 m. programos finansuojamą projektą LLI-022 „Muziejų prieinamumo ir patrauklumo didinimas Žiemgaloje ir Šiaurės Lietuvoje“ ir renovavo bibliotekai priklausantį G. Petkevičaitės-Bitės muziejų Puziniškyje. Biblioteka dalyvavo tarptautiniuose projektuose – Europos savanoriškosios Tarnybos „Palikime savo pėdsakus“ ir „Integracija, savanoriai ir suaugusiųjų švietimas remiantis tarptautine

patirtimi“. Taip pat biblioteka įsitraukė į LR KM skaitymo skatinimo programos projektą „Knygų lagamino kelionės“.

Rokiškio VB 2009 m. bendradarbiaujant su joje veikiančiomis NVO – Juozo ir Alfonso Keliuočių palikimo studijų centru, rajono literatų klubu „Vaivorykštė“ ir LBD Rokiškio skyriumi – įgyvendino 16 projektų, finansuojamų LR KM, Rokiškio rajono savivaldybės ir VĮ spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondo už 45 700 Lt. Taip pat dalyvavo tarptautiniame projekte „Menų fabrikas“, kur VB darbuotojai turėjo nemokamą galimybę kelti kvalifikaciją. Įsitraukė į Lietuvos literatūros vertėjų sąjungos projektą „Skaityk su vertėju“, kurio tikslas – pristatyti visuomenei vertėjo profesiją, skatinti susidomėjimą reikšminga užsienio literatūra.

Panevėžio rajono, Biržų, Pasvalio, Kupiškio, Rokiškio VB 2009 m. tęsė dalyvavimą projekte „Bibliotekos pažangai“ ir įgijo kompiuterinės bei programinės įrangos, pagerino interneto ryšį, rengė mokymus bei akcijas gyventojams.

Rokiškio ir Kupiškio VB 2009 m. toliau dalyvavo ES struktūrinių fondų finansuojamame projekte „Viešųjų interneto prieigos taškų (VIPT) tinklo plėtra“.

Kupiškio ir Panevėžio rajono VB buvo vykdomas Šiaurės šalių ministrų tarybos projektas „Šiaurės šalių bibliotekų savaitė“.

2010 m. LR KM neskelbė dalies bibliotekoms aktualių finansuojamų programų konkursų. Tai lėmė, kad Panevėžio apskrities viešosios bibliotekos paraiškas teikė tik Kultūros rėmimo fondui (KRF) bei dalyvavo savivaldybių skelbiamuose konkursuose.

Biržų VB, 2010 m. laimėjusi Kultūros rėmimo fondo finansavimą, įvykdė projektą „Laukiami gimtinėje“, bei dalyvavo asociacijos „Langas į ateitį“ inicijuotame projekte ir mokė gyventojus kompiuterinio raštingumo įgūdžių.

Panevėžio miesto VB iš 9 įvairioms institucijoms parengtų projektų 2010 m. gavo 16 330 Lt finansavimą 5 projektams.

Pasvalio VB 2010 m. buvo įgyvendintas tęstinis tarptautinis projektas „Nekasdieniai pasimatymai – 2010“ finansuotas 10 000 Lt iš Kultūros rėmimo fondo. Buvo vykdomas portalo www.pasvalia.lt sklaidos projektas „Su PASVALIA per pasaulį“, kurį dalinai finansavo LR KM, skyrusi 16 000 Lt.

Kupiškio VB 2010 m. gavo 10 000 Lt KRF finansavimą projektui „Žaisloteka – skaitymo džiaugsmas visai šeimai“. Už 8600 Lt įsigyta 351 fiz. vnt. žaislų ir knygų, Vaikų literatūros skyriuje įkurta žaisloteka.

Panevėžio rajono VB 2010 m. įgyvendino 3 projektus. Projektu „Muziejų prieinamumo ir patrauklumo plėtra Žiemgaloje ir Šiaurės Lietuvoje“ buvo pristatytos G. Petkevičaitės-Bitės muziejaus paslaugos visuomenei. Europos savanoriškosios

Tarnybos projektu „Integracija, savanoriai ir suaugusiųjų švietimas remiantis tarptautine patirtimi“ parengtos 3 edukacinės programos ir dalyvauta seminaruose Turkijoje bei Lietuvoje. Tarptautiniu projektu „Palikime savo pėdsakus“ buvo tęsiamas tarpkultūrinių ryšių vystymas.

Rokiškio VB 2010 m. tęsė leidybinį projektą „Romuvos keliais“, skatinanti savo krašto pažinimą. Pagal projektą „Muzikiniai Pauliaus Širvio skaitymai“ surengta Poezijos ir muzikos šventė. Įgyvendintas socialinės atskirties mažinimo projektas „Niekas neturi teisės tave skriausti“. Vykdytas tęstinis projektas „Naujosios Romuvos skaitymai“. Keturioliktąjį kartą organizuota Aukštaitijos regiono lėlių teatrų šventė. Projektams 20000 Lt lėšų gauta iš Kultūros rėmimo fondo, Rokiškio rajono savivaldybės, VĮ spaudos radijo ir televizijos rėmimo fondo.

2010 m. visos Panevėžio apskrities savivaldybių viešosios bibliotekos toliau dalyvavo B. ir M. Geitsų fondo iš dalies finansuojamame projekte „Bibliotekos pažangai“.

Rokiškio VB dalyvaudama Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansuojamame projekte „Interaktyvių el. paslaugų, skirtų leidiniams ir publikacijoms užsakyti bei gauti viešosiose bibliotekose, plėtra“ įgijo dokumentų gražinimo įrangą (DGI).

Kupiškio VB dalyvavimas Lietuvos radijo ir televizijos, Kultūros ministerijos ir Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos projekte „Metų knygos rinkimai. 2010“ suteikė galimybę įsigyti 174 knygas už 3258,15 Lt.

2010 m. „Šiaurės šalių bibliotekų savaitė“ projekte tradiciškai dalyvavo Kupiškio ir Panevėžio rajono VB.

Parengė Bibliotekų vadybos ir rinkodaros skyriaus vedėja

Ramunė Greičiūnienė

VIII. PERSONALAS

1. Darbuotojų skaičius

(40 – 42 lentelės)

Metai	2006	2007	2008	2009	2010
Darbuotojų skaičius (iš viso)	369	372	377	368	367
Profesionalių bibliotekininkų skaičius	289	294	294	288	288

Per penkerių metų laikotarpį darbuotojų skaičius Panevėžio apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose keitėsi nežymiai. Daugiausiai darbuotojų bibliotekose dirbo 2008 m. – 377.

2010 m. (lyginant su 2008 m.) darbuotojų skaičius sumažėjo 10, profesionalių bibliotekininkų sumažėjo 6.

Profesionalių bibliotekininkų, dirbančių nepilną darbo dieną, skaičius Panevėžio apskrities bibliotekose:

Metai	2006	2007	2008	2009	2010
Iš viso	79	86	72	72	72
VB	3	4	1	1	1
MF	3	3	4	6	2
KF	73	79	67	65	69

Per penkerius metus Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų bibliotekininkų išsilavinimas gerokai pakito: išaugo profesionalių bibliotekininkų, turinčių aukštąjį išsilavinimą skaičius, sumažėjo specialistų su aukštesniuoju išsilavinimu, specialistų su kitu išsilavinimu skaičius kito nežymiai.

Kasmet augo profesionalių bibliotekininkų, turinčių **aukštąjį** išsilavinimą skaičius:

2006 m. – 92 (arba 31,8 % visų profesionalių bibliotekininkų),

2010 m. – 118 (arba 41 % visų profesionalių bibliotekininkų).

Lyginant 2006 m. ir 2010 m., 2010 m. profesionalių bibliotekininkų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, skaičius išaugo 9,2 %.

Profesionalių bibliotekininkų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, skaičius 2006–2010 m:

- **VB** nuo 58 iki 63 (apie 59 % nuo visų su aukštuoju išsilavinimu),
- **miesto filialuose** nuo 10 iki 20 (apie 14 % nuo visų su aukštuoju išsilavinimu),
- **kaimo filialuose** nuo 24 iki 35 (apie 27 % nuo visų su aukštuoju išsilavinimu).

Per penkerius metus profesionalių bibliotekininkų, turinčių **aukštesnįjį** išsilavinimą, skaičius ženkliai sumažėjo (2006 m. – 176, 2010 m. – 147, skirtumas -29). Bibliotekininkai, turintys aukštesnįjį išsilavinimą sudarė apie 57 % visų profesionalių bibliotekininkų.

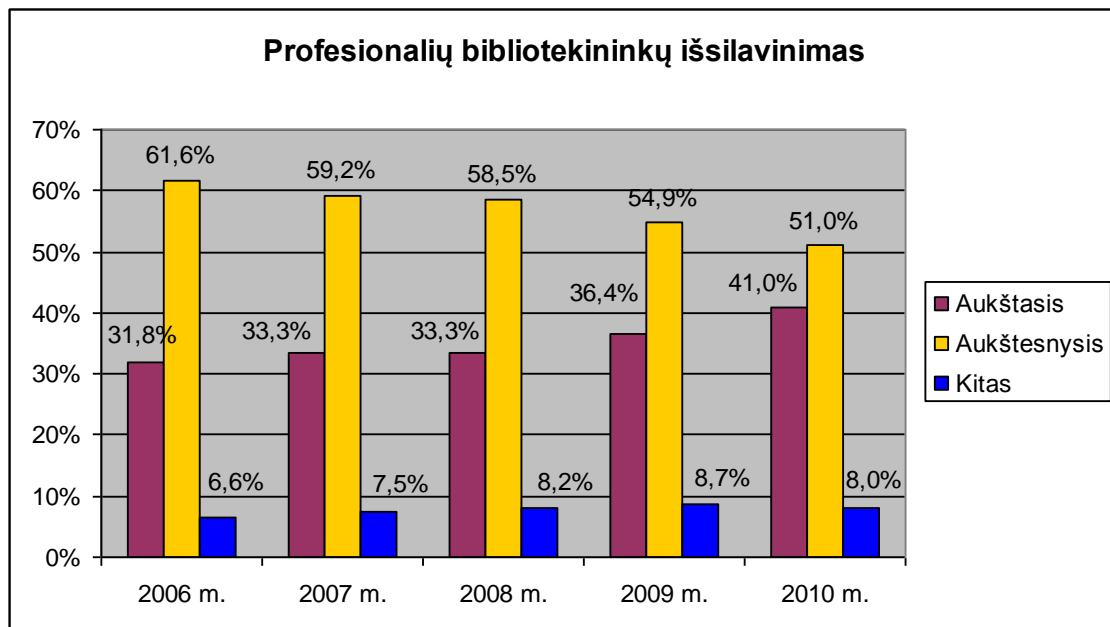
2006-2010 m. profesionalių bibliotekininkų, turinčių aukštesnį išsilavinimą, skaičius vis mažėjo:

- **VB** nuo 49 (2006 m.) iki 45 (2010 m.) (apie 29 % nuo visų su aukštesniu išsilavinimu),
- **miesto filialuose** nuo 24 (2006 m.) iki 15 (2010 m.) (apie 13 % nuo visų su aukštesniu išsilavinimu),
- **kaimo filialuose** nuo 105 (2006 m.) iki 87 (2010 m.) (apie 58 % nuo visų su aukštesniu išsilavinimu).

Profesionalių bibliotekininkų, turinčių **kitą** išsilavinimą, skaičius per penkmetį kito nežymiai (19-25) ir sudarė apie 8 % visų profesionalių bibliotekininkų.

2006-2010 m. profesionalių bibliotekininkų, turinčių kitą išsilavinimą, skaičius:

- **VB 2-3** (apie 11 % nuo visų su kitu išsilavinimu),
- **miesto filialuose 0-1** (apie 3 % nuo visų su kitu išsilavinimu),
- **kaimo filialuose 17-22** (apie 87 % nuo visų su kitu išsilavinimu).

2. Darbuotojų kaitos problemos

2006-2010 m. Panevėžio apskrities bibliotekose vyko darbuotojų kaita, bet ji nebuvo didelė. Pagrindinės priežastys, dėl kurių keitėsi darbuotojai – išėjimas į užtarnautą poilsį, ilgalaikės vaikų priežiūros atostogos, nauji etatai ir kt.

2007 m. iš darbo išėjo ilgametė Kupiškio VB direktorė Danguolė Tamulevičienė, kuri buvo sulaukusi pensijinio amžiaus. Į jos vietą konkurso tvarka buvo paskirta Daiva Bubulienė.

Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų ataskaitose akcentuojama, kad vis daugiau profesionalių bibliotekininkų palieka bibliotekas, sulaukę pensijinio amžiaus, o į jų vietas priimami dirbti specialistai, neturintys bibliotekinio išsilavinimo. Jauni specialistai, baigę bibliotekininkystės studijas, neina dirbti į savivaldybių bibliotekas.

Panevėžio rajono SVB ataskaitoje teigiama, kad baigusieji bibliotekininkystės mokslus jau daug metų į jų rajono bibliotekas dirbti neatvyksta, nors kasmet praktiką bibliotekose atlieka po kelis studentus iš VU Komunikacijos fakulteto.

Į bibliotekas kasmet priimami dirbti žmonės, neturintys bibliotekinio išsilavinimo ir panašaus darbo patirties. Ypatingai reikalingi specialistai kaimo filialuose, kuriuose plečiasi paslaugų spektras gyventojams. Reikalingi darbuotojai, sugebantys naudotis šiuolaikine informacine technika ir gebantys orientuotis kasmet sudėtingėjančiuose bibliotekinio darbo apskaitos bei dokumentacijos procesuose, mokantys užsienio kalbą. Tačiau siūlomos laisvos darbo vietos kaimo vietovėse profesionalių bibliotekininkų nedomina, į darbą dažniausiai priimami pedagoginį, techninį išsilavinimą turintys žmonės.

2009 m. Rokiškio SVB ataskaitoje buvo pasidžiaugta, kad kolektyvas pasipildė dviem jaunomis darbuotojomis, turinčiomis aukštąjį išsilavinimą.

Pastaraisiais metais Kupiškio SVB kolektyvas labai atjaunėjo, jame nebėra nei vieno pensinio amžiaus darbuotojo. Tam įtakos turėjo ir pokyčiai bibliotekų darbe, ir naujų informacinių technologijų diegimas. Kupiškio SVB bibliotekininkų amžiaus vidurkis 46 m., VB – 48 m., padalinių – 44 m.

3. Darbuotojų profesinės kvalifikacijos kėlimas už bibliotekos ribų

Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų specialistai atskaitiniu laikotarpiu **profesinę** kvalifikaciją kėlė Lietuvos kultūros darbuotojų tobulinimosi centre (LKDTC), dalyvavo seminaruose, kursuose, konferencijose, kurias rengė nacionalinė M. Mažvydo biblioteka (LNB), Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka, kitos bibliotekos ir institucijos.

Šiuo laikotarpiu (2006-2010 m.) didelė dalis Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų specialistų lankė **kompiuterinio raštingumo** kursus, kuriuos organizavo aljansas „Langas į ateitį“ ir projektas „Bibliotekos pažangai“.

Metai	Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų darbuotojų dalyvavimas LKDTC mokymuose 2006-2010 m.		
	LKDTC mokymuose Vilniuje (darbuotojų skaičius)	LKDTC išvažiuojamuosiuose seminaruose savo bibliotekoje (darbuotojų skaičius)	Profesionalių bibliotekininkų, pakėlusių kvalifikaciją LKDTC mokymuose, procentas nuo visų profesionalių bibliotekininkų
2006	64	139	55
2007	62	146	56
2008	63	157	53
2009	4	106	38
2010	14	0	5

Iš lentelės matyti, kad 2006-2008 m. LKDTC buvo pagrindinė bibliotekininkų kvalifikacijos kėlimo vieta. Čia kasmet mokėsi daugiau nei 50 % Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų specialistų.

Nuo 2009 m. situacija ėmė keistis. 2010 m. LKDTC mokymuose dalyvavo tik 5 % apskrities bibliotekininkų.

2009-2010 m. dauguma Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų specialistų kvalifikaciją kėlė projekto „Bibliotekos pažangai“ organizuojamuose mokymuose, kurie vyko rajonų bibliotekose, Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešojoje bibliotekoje ir kt.

Rokiškio SVB ataskaitoje konstatuojama, kad projektas „Bibliotekos pažangai“ davė naujų galimybių tobulėti tiek bibliotekininkams, tiek bibliotekų lankytojams. Projektas organizavo kompiuterinio raštingumo kursus, suteikė galimybę laikyti testus, reikalingus ECDL (Europos kompiuterio vartotojo pažymėjimas) pažymėjimui gauti.

Šiuo laikotarpiu atsirado naujas bibliotekininkų mokymosi būdas – **nuotoliniai mokymai.**

2006 m. nuotoliniuose „E-Citizen“ mokymuose dalyvavo Kupiškio, Panevėžio, Pasvalio ir Rokiškio rajonų SVB darbuotojos – VIPTų kuratorės. Panevėžio rajono SVB darbuotojai nuotoliniu būdu mokėsi VU Nuotolinių studijų centro surengtuose mokymuose „Projektų vadyba“, „Marketingas“.

2009-2010 m. visų šešių Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų specialistai dalyvavo „Bibliotekos pažangai“ nuotoliniuose mokymuose „Viešieji ryšiai bibliotekininkams“ ir „Žiniatinklis Web 2.0 bibliotekininkams“.

2006-2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų specialistai dalyvavo pažintinėse kelionėse, seminaruose, konferencijose, kurie vyko užsienio šalyse.

2006 m. Lietuvos viešųjų bibliotekų asociacijos surengtoje pažintinėje kelionėje po Estijos bibliotekas dalyvavo visų Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų atstovai. Panevėžio ir Pasvalio rajonų SVB bibliotekininkės dalyvavo Vengrijoje vykusiame tarptautiniame seminare „Telecentrų sėkmė“. Lenkijoje vykusiame tarptautiniame seminare „Lenkijos ir Lietuvos viešųjų bibliotekų darbo metodų ir formų tobulinimas, taikant ES standartus“ dalyvavo Pasvalio ir Rokiškio SVB atstovai.

2007 m. išvažiuojamajame seminare „Skandinavijos viešųjų bibliotekų sistema“ dalyvavo Panevėžio m., Pasvalio ir Rokiškio rajonų SVB bibliotekininkai. Aplankytos Danijos, Švedijos ir Norvegijos bibliotekos. Austrijos ir Italijos bibliotekose lankėsi ir tarptautiniame seminare „Bibliotekininko darbas informacinėje ir žinių visuomenėje“ dalyvavo Biržų ir Rokiškio SVB atstovai.

2008 m. Lietuvos bibliotekininkų draugijos ir Europos parlamento narės O. Juknevičienės kvietimu į kelionę susipažinti su Belgijos, Olandijos ir Čekijos bibliotekomis vyko Biržų, Kupiškio ir Panevėžio rajonų SVB bibliotekininkai.

2009 m. seminare „Bauskės ir Biržų bibliotekų bendradarbiavimas Europos Sąjungos kontekste“, vykusiame Latvijos Bauskės centrinėje bibliotekoje dalyvavo grupė Biržų VB specialistų.

Lenkijos Vejherovo Kultūros centras vykdė projektą „Menų fabrikas“. Rokiškio VB dalyvavo kaip projekto partneris: vyko į Lenkiją, vykdė projekte numatytą veiklą.

2010 m. Kupiškio VB direktorė dalyvavo tarptautiniame seminare Austrijoje „Vietos projektų rengimas, vertinimas, finansavimas ir įgyvendinimas“. Panevėžio rajono VB specialistė dalyvavo tarptautinio projekto „Integracija, savanoriai ir suaugusiųjų švietimas remiantis tarptautine patirtimi“, seminare Turkijoje.

Kai kurie Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų atstovai aplankė Europos parlamentą Briuselyje ir Amsterdamo miesto viešąją biblioteką. Kelionę organizavo Lietuvos bibliotekininkų draugija, Europos Komisijos delegacija Lietuvoje.

STUDIJS

Aprašomojo laikotarpio paskutiniais metais (2010 m.) 15 Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų specialistų studijavo aukštosiose mokyklose ir kolegijose.

Bibliotekininkystės specialybės studijos:

Vilniaus universiteto Komunikacijos fakultete – 1 Pasvalio VB specialistė;
 Klaipėdos universiteto Socialinių mokslų fakultete – 1 Biržų SVB kaimo filialo bibliotekininkė;

Šiaulių universiteto Humanitariniame fakultete – 2 Kupiškio VB specialistės;

Šiaulių kolegijoje – 1 Kupiškio SVB kaimo filialo bibliotekininkė ir 3 Panevėžio raj. SVB kaimų filialų bibliotekininkai.

Kitos studijos:

Šiaulių universiteto Filologijos fakultete – 1 Pasvalio VB specialistė;

Panevėžio kolegijoje - 1 Biržų VB specialistė (edukologija);

Panevėžio kolegijos Rokiškio filiale – 1 Biržų SVB kaimo filialo bibliotekininkė ir 2 Kupiškio VB specialistės (kultūrinės veiklos vadyba);

Kauno technikos universiteto Panevėžio institute – 1 Kupiškio SVB kaimo filialo bibliotekininkė (vadyba);

Vilniaus kooperacijos kolegijoje – 1 Kupiškio VB specialistė (būhalterinė apskaita).

4. Darbuotojų veiklos efektyvumo rodikliai

Metai	2006	2007	2008	2009	2010
Vartotojų skaičius vienam bibliotekininkui	205	197	194	205	202
Lankytojų skaičius vienam bibliotekininkui	3176	3039	3306	3920	4034
Išduotis vienam bibliotekininkui	8184	7650	7740	7935	7282

Per 2006-2010 m. laikotarpį Panevėžio apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose vartotojų skaičius vienam bibliotekininkui kito labai nežymiai: mažiausiai – 194 vartotojai 1 bibliotekininkui buvo 2008 m., daugiausiai – 205 vartotojai 1 bibliotekininkui buvo 2006 ir 2009 m.

Lankytojų skaičius vienam bibliotekininkui ėmė didėti nuo 2008 m. 2010 m. jis siekė 4034. Šis rodiklis išaugo 33 %, lyginant su 2007 m., kai lankytojų skaičius 1 bibliotekininkui buvo mažiausias.

Išduotis vienam bibliotekininkui per penkerius metus tai didėjo, tai mažėjo. Didžiausias išduoties 1 bibliotekininkui rodiklis buvo ataskaitinio laikotarpio pradžioje

– 2006 m. 8184, mažiausias ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – 2010 m. 7282 (skirtumas 12 %).

IX. MATERIALINĖ BAZĖ

(43 lentelė)

1. Patalpų būklė

Avarinės patalpos. Per 2006-2010 m. avarinėse patalpose buvo įsikūrę 1-2 Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų kaimų filialai.

2006-2007 m. – 2 Panevėžio rajono kaimo filialai: Liberiškio ir Liūdynės.

2008 m. – Panevėžio rajono Liberiškio filialas.

2009 m. – 2: Panevėžio rajono Liberiškio filialas ir Kupiškio rajono Migonių filialas, kuris metų pabaigoje buvo uždarytas.

2010 m. – Panevėžio rajono Liberiškio filialas.

Remontuotinos patalpos. Ataskaitinio laikotarpio pirmaisiais metais (2006 m.) Panevėžio apskrityje buvo didžiausias skaičius bibliotekų, kurioms reikalingas remontas – 41. Vėliau šis skaičius kito:

2007 m. – 20

2008 m. – 34

2009 m. – 33

2010 m. – 31

2007 m. Biržų rajono savivaldybės taryba priėmė sprendimą „Dėl naujo Biržų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos pastato statybos“. 2008 m. LR kultūros ministerija pateikė LR Vyriausybei patikslintą Vyriausybės nutarimo projektą, kuriuo remiantis „Bibliotekų modernizavimo 2008-2013 m. programoje“ II skirsnio 33 punkte numatyta „Siekiant tinkamai ir taupiai naudoti biudžeto lėšas, naujas bibliotekas statyti numatyta tik ten, kur būtiniausia – Kretingos, Raseinių, Rietavo, Skuodo, **Biržų** ir Trakų rajonuose“.

2008 m. buvo parengtas investicijų projektas „Kupiškio rajono viešosios bibliotekos modernizavimas“ (vertė 3819,6 tūkst. Lt). Šis projektas nebuvo įtrauktas į 2010 m. Valstybės investicijų programą. Viešosios bibliotekos pastato (buvusi žydų sinagoga) būklė avarinė.

2010 m. Kupiškio viešosios bibliotekos paraiška įtraukta į patikslintą „Bibliotekų modernizavimo 2008-2013 m. programą“, tik neaišku, kada bus pradėti pastato renovacijos darbai.

Kupiškio rajono savivaldybė parengė Subačiaus kultūros namų pastato renovacijos projektą. Šiame pastate yra ir Subačiaus miesto biblioteka. Renovacijos darbai bus pradėti 2011 m.

Remontai. Per 2006-2010 m. buvo atliktas 141 remontas Panevėžio apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose. Bibliotekos pagal galimybes buvo perkeliamos į geresnes patalpas.

Bibliotekų patalpų būklė žymiai pagerėjo įgyvendinant „Bibliotekos pažangai“ projektą. Ruošiantis VIPTų atidarymui, daugelyje bibliotekų buvo atliekami einamieji, o kai kur ir kapitaliniai remontai, pasirūpinta patalpų apsauga – grotomis ant langų ir durų, signalizacija.

2. Bibliotekų šildymas

2006-2010 m. nešildomų arba dalinai šildomų bibliotekų skaičius beveik nekito. Jų Panevėžio apskrityje buvo 24-27.

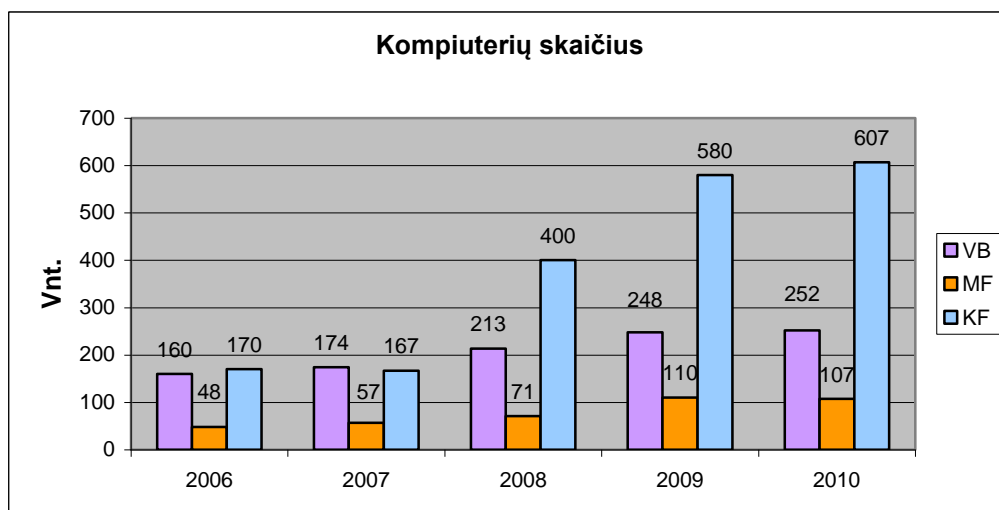
2010 m. pabaigoje Panevėžio apskrityje buvo 24 nešildomos arba dalinai šildomos bibliotekos (arba 17 % visų kaimo filialų):

- 14 bibliotekų Biržų rajone,
- 5 – Rokiškio rajone,
- 3 – Pasvalio rajone,
- po 1 – Kupiškio ir Panevėžio rajonuose.

Bendras Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų patalpų plotas (kv. m) tenkantis 1 apskrities gyventojui 2006-2010 m. buvo stabilus 0,07.

2. Techninis aprūpinimas

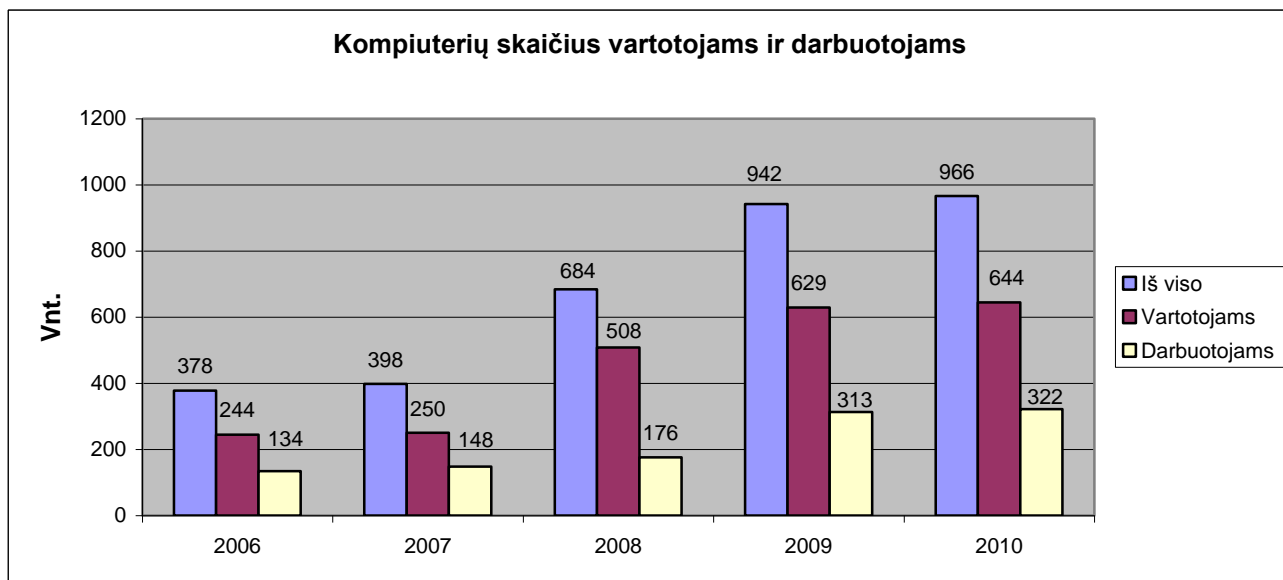
(44 - 45 lentelė)

2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose buvo 966 kompiuteriai. Lyginant su 2006 m., jų skaičius išaugo +588 arba 155 %.

2010 m. vartotojams buvo skirti 644 kompiuteriai, 200 kompiuterių daugiau nei 2006 m.

2010 m. darbuotojai turėjo 322 kompiuterius, 188 kompiuteriais daugiau nei 2006 m.

2010 m. VB buvo 252 kompiuteriai (2006 m. – 160). Iš jų:
vartotojams – 92,
darbuotojams – 160.

2010 m. miesto filialuose buvo 107 kompiuteriai (2006 m. – 48). Iš jų:
vartotojams – 72,
darbuotojams – 35.

2010 m. kaimo filialuose buvo 607 kompiuteriai (2006 m. – 170). Iš jų:
vartotojams – 480,
darbuotojams – 127.

2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešosios bibliotekos turėjo 273 dauginimo priemones. Tai kopijavimo aparatai, spausdintuvai, skeneriai. Lyginant su 2006 m. jų skaičius išaugo +139 arba 104 %. Iš jų 192 buvo skirti vartotojams ir 81 darbuotojams.

Tame tarpe buvo:

VB – 98 dauginimo priemonės. Iš jų:

virtotojams – 24,
darbuotojams – 74.

Miesto filialai turėjo 28 dauginimo priemonės. Iš jų:
virtotojams – 22,
darbuotojams – 6.

Kaimo filialuose buvo 149 dauginimo priemonės. Iš jų:
virtotojams – 147,
darbuotojams – 2.

4. Patalpų ploto ir lentynų apskaita

(43 lentelė)

Per 2006-2010 m. bendras bibliotekų patalpų plotas šiek tiek kito, bet lyginant ataskaitinio laikotarpio pradžią ir pabaigą, išliko beveik toks pat:

2006 m. – 20677 kv. m

2010 m. – 20662 kv.m (sumažėjo 15 kv. m)

Naudingas plotas bibliotekos funkcijoms atlikti:

2006 m. – 15354 kv. m (buvo mažiausias)

2007 m. – 15967 kv. m (buvo didžiausias)

2008 m. – 15836 kv. m

2009 m. – 15894 kv. m

2010 m. – 15836 kv. m

Metai	Lentynų apskaita	
	Viso fondo lentynų metrų skaičius	Atviro fondo lentynų metrų skaičius
2006 m.	36869 (didžiausias)	32287
2007 m.	35706	32319
2008 m.	35888	32499 (didžiausias)
2009 m.	34181	30913
2010 m.	33942 (mažiausias)	30835 (mažiausias)

X. FINANSAVIMAS

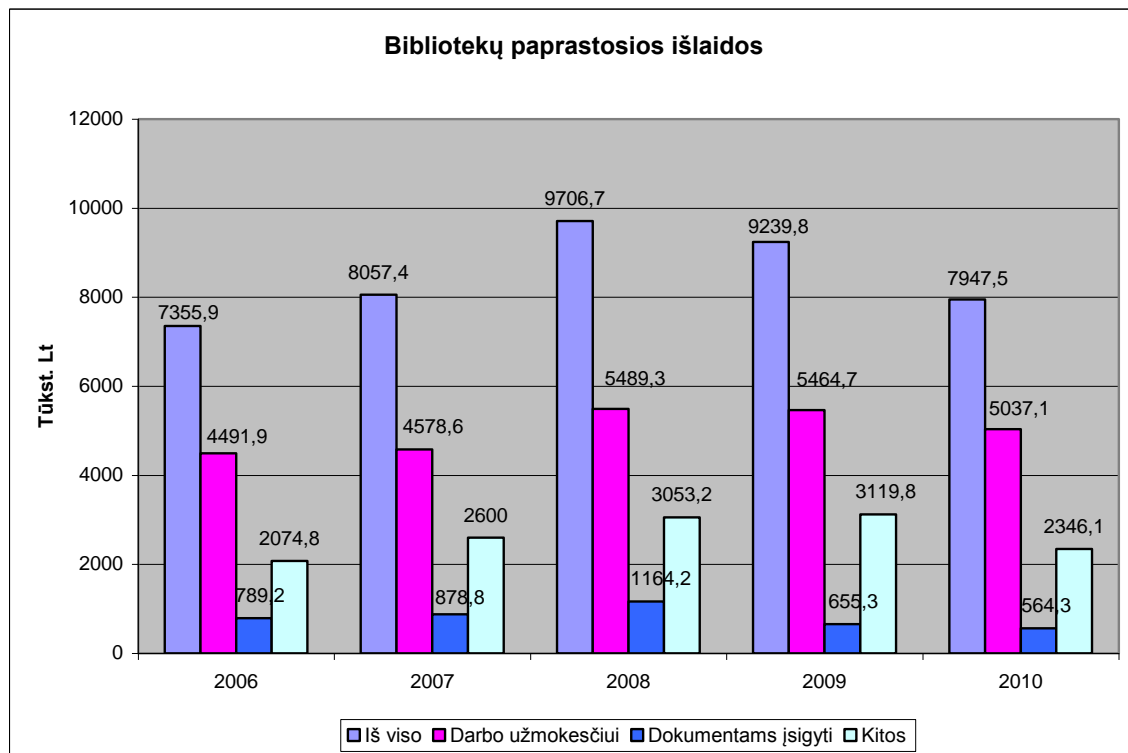
1. Paprastosios išlaidos

(46 lentelė)

Per 2006-2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų **paprastosios išlaidos** sudarė **42307,3 tūkst. Lt.** Iš jų:

- darbo užmokesčiui – 25061,6 tūkst. Lt (59,2 % visų paprastųjų išlaidų),
- dokumentų įsigijimui – 4051,8 tūkst. Lt (9,6 % visų paprastųjų išlaidų). Iš jų:
 - knygoms – 2497,9 tūkst. Lt (61,6 % dokumentų įsigijimui skirtų lėšų);
 - periodikai – 1522,8 tūkst. Lt (37,6 % dokumentų įsigijimui skirtų lėšų);
 - elektroniniams dokumentams – 18,8 tūkst. Lt (0,5 % dokumentų įsigijimui skirtų lėšų);
 - kt. dokumentams – 13,2 tūkst. Lt (0,3 % dokumentų įsigijimui skirtų lėšų);
- kitos – 13193,9 tūkst. Lt (31,2 % visų paprastųjų išlaidų).

Kitos – tai išlaidos patalpų nuomai, už komunalines paslaugas, smulkų remontą, dokumentų įrišimą, kanceliarines prekes ir kt.

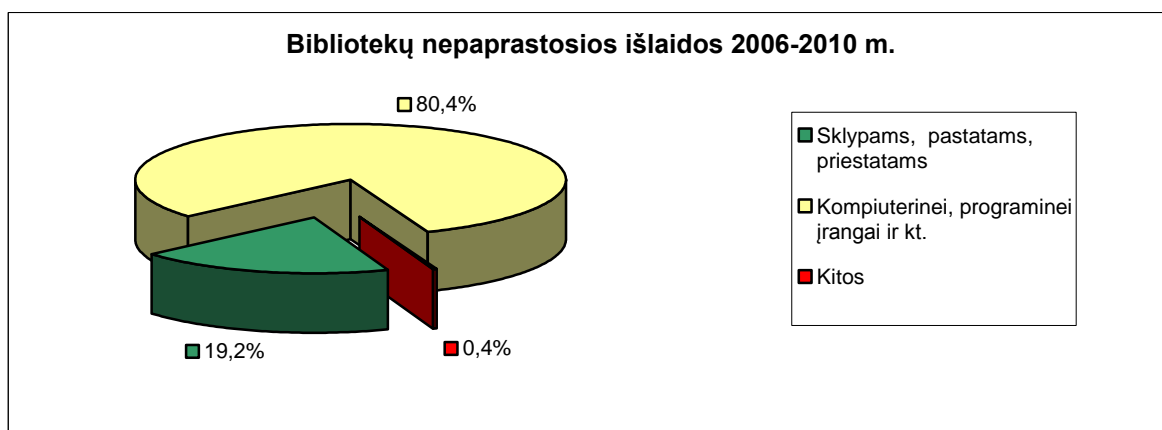

3. Nepaprastosios išlaidos

(47 lentelė)

Per 2006-2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų nepaprastosios išlaidos sudarė **4085,5 tūkst. Lt.** Iš jų:

- sklypams, pastatams, priestatams – 784,8 tūkst. Lt arba 19,2 %,
- automatizacijai: kompiuterinei, programinei įrangai, jos palaikymui ir kt. – 3284,7 tūkst. Lt arba 80,4 %,
- kitos – 16,0 tūkst. Lt arba 0,4 %.

2. Pajamos ir finansavimas

(48 lentelė)

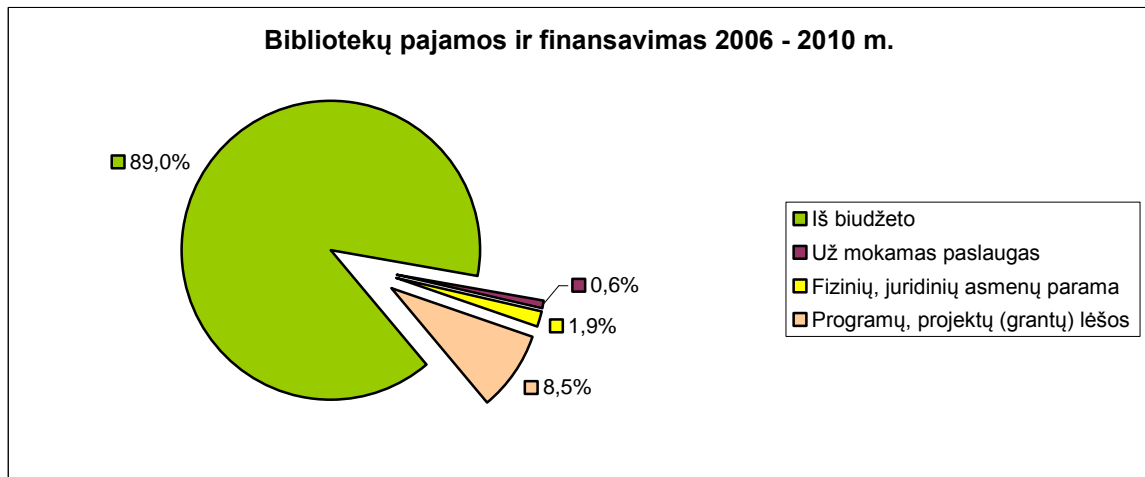
Per 2006-2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų pajamos ir finansavimas sudarė 46621,4 tūkst. Lt.

Iš biudžeto bibliotekos per penkerius metus gavo 41512,7 tūkst. Lt arba 89 % visų lėšų.

Už mokamas paslaugas bibliotekos surinko 273,2 tūkst. Lt arba 0,6 % visų lėšų.

Fizinių, juridinių asmenų parama sudarė 871,4 tūkst. Lt arba 1,9 % visų lėšų.

Programų, projektų (grandų) lėšos sudarė 3964,1 tūkst. Lt arba 8,5 % visų lėšų.

XI. IŠVADOS

1. Pasiekimai

Lyginant 2006 m. rodiklius su 2010 m., 2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose **išaugo**:

- lankytojų skaičius 26,6 %
- bendras lankomumo rodiklis + 4,5
- vartotojams skirtų darbo vietų skaičius + 409 arba 27,3 %
- vartotojams skirtų kompiuterizuotų darbo vietų skaičius +387 arba 155 %
- darbuotojams skirtų kompiuterizuotų darbo vietų skaičius +188 arba 140 %
- bibliotekų, turinčių prieigą prie interneto, skaičius +76 arba 107 %
- interneto vartotojų skaičius +46 %
- profesionalių bibliotekininkų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, skaičius +26 arba 28 %

Per ataskaitinį laikotarpį Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų tinklas išliko beveik stabilus (uždarytos tik 2 kaimo bibliotekos).

2010 m. 147 Panevėžio apskrities savivaldybių viešosios bibliotekos turėjo prieigą prie interneto. Tai 92,5 % visų apskrities bibliotekų (2006 m.– 44 %).

Dalyvavimas projekte „Bibliotekos pažangai“ paspartino apskrities bibliotekų kompiuterizavimą ir elektroninių paslaugų plėtrą, atvėrė plačias galimybes kompiuterinio raštingumo mokymuisi tiek bibliotekininkams, tiek bibliotekų vartotojams. Pagėrėjo bibliotekų patalpų būklę. Bibliotekos per ataskaitinį laikotarpį tapo patraukliais informacijos ir laisvalaikio praleidimo centrais.

Projekto „Bibliotekos pažangai“ komandos nutarimu 2010 m. Pasvalio M. Katiliškio viešajai bibliotekai suteiktas „Mokslingiausias“ bibliotekos titulas.

Visose Panevėžio apskrities viešosiose bibliotekose ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sėkmingai buvo dirbama su visomis LIBIS posistemėmis. LIBIS SAP buvo įdiegta visose VB (centrinėse) ir diegiama filialuose.

Visose apskrities VB buvo įrengtos kompiuterizuotos darbo vietos akliems ir silpnaregiams.

Per ataskaitinį laikotarpį (2006-2010 m.) apskrities bibliotekos gavo 3964,1 tūkst. Lt lėšų iš programų ir projektų. Vykdam projektinę veiklą įvairėjo renginių formos ir tematika. Renginiai sulaukė lankytojų dėmesio, prisidėjo prie bendruomenės skaitymo skatinimo.

Bibliotekų paslaugų plėtra ir naujų darbo formų paieška, informacinė ir kultūrinė veikla, bendradarbiavimas su žiniasklaida, kitomis institucijomis formavo teigiamą bibliotekų įvaizdį.

2. Trūkumai

Lyginant 2006 m. rodiklius su 2010 m., 2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešosiose bibliotekose **sumažėjo**:

- dokumentų gautis – 33 %
- bibliotekų fondai – 14 %
- dokumentų išduotis – 11 %
- vartotojų skaičius – 2 %

Per 2006-2010 m. **naujai gautų dokumentų** proc. fonduose tesudarė vidutiniškai:

visame fonde – 5,3 %

VB fonduose – 5,8 %

miestų filialų fonduose – 4,8 %

kaimų filialų fonduose – 4,8 %

Per penkerius metus dokumentų nurašyta 40 % daugiau, nei gauta.

Mažėjant ir senstant apskrities bibliotekų dokumentų fondams, sumažėjo dokumentų išduotis ir vartotojų skaičius.

Nors ataskaitinio laikotarpio metu žymiai pagėrėjo bibliotekų patalpų būklė, bet 2010 m. pabaigoje Panevėžio apskrityje vis dar buvo 24 dalinai šildomos bibliotekos ir 31 biblioteka, kuriai buvo reikalingas remontas.

Vienintelė Panevėžio apskrityje Pasvalio VB turėjo bibliobusą, kuris pasiekdavo ir atokiausių kaimų gyventojus. Kituose keturiuose apskrities rajonuose atokesnių kaimo vietovių gyventojams bibliotekos liko sunkiai pasiekiamos. Tačiau 2010 m. Pasvalio VB ataskaitoje konstatuojama, kad dėl dažnų prastovų (lėšų trūkumo

kurui, dažnų gedimų) mobilioji biblioteka dirbo neefektyviai. Sumažėjo ir išduotis, ir vartotojų bei lankytojų skaičius.

Apskritis bibliotekų ataskaitose konstatuojama, kad nepakankamai buvo naudojamosi prenumeruojamomis duomenų bazėmis.

2010 m. Panevėžio apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų specialistai buvo priversti eiti nemokamų atostogų. Tai turėjo neigiamos įtakos bibliotekininkų materialinei padėčiai, bibliotekų darbo veiklai ir rodikliams.

3. Problemos

Pagrindinė problema – nepakankamas bibliotekų finansavimas.

Trūko lėšų:

- fondams atnaujinti,
- darbuotojų atlyginimams, atitinkantiems kvalifikaciją ir išaugusį darbo krūvį,
- bibliotekų pastatų renovavimui ir interjero atnaujinimui,
- ūkinėms išlaidoms (šildymui, ryšiams, komunalinėms ir kitoms paslaugoms) apmokėti.

Kasmet mažiau lėšų buvo skiriama fondų komplektavimui. Susidarė didelės einamojo komplektavimo spragos. Tai ypač neigiamai veikė bibliotekos, kaip informacijos institucijos, įvaizdį ir patikimumą. Dėl visuomenėje vykstančių socialinių pokyčių ataskaitiniais metais smarkiai pagausėjo lankytojų bibliotekose, tuo tarpu jų fondai buvo labai menkai papildyti naujomis knygomis, o periodinių leidinių kiekis ženkliai sumažintas.

Specialistų kvalifikacija per ataskaitinius metus augo, darbo krūvis apskrities bibliotekose taip pat ženkliai padidėjo dėl išaugusio lankytojų skaičiaus bei projekto „Bibliotekos pažangai“ įgyvendinamo, tačiau bibliotekų darbuotojų vidutinis atlyginimas išliko vienas mažiausių tarp biudžetinių įstaigų.

Dar viena svarbi problema – bibliotekų patalpų būklė. Dėl nerenovuojamų kai kurių bibliotekų (Kupiškio VB, Pasvalio VB, apskrities miesto bei kaimo filialų) patalpų pablogėjo vartotojų ir darbuotojų darbo sąlygos. Dar dauguma Panevėžio apskrities viešųjų bibliotekų buvo nepritaikytos žmonėms, turintiems judėjimo negalią.

Paskutiniaisiais ataskaitinio laikotarpio metais (2009-2010 m.) rajonų/ miestų savivaldybės, vykdydamos taupymo programą, sumažino bibliotekoms skirtus asignavimus. Bibliotekų ūkinėms išlaidoms lėšų beveik neliko.

Kupiškio VB 2009 m. ataskaitoje teigiama, kad „taupant lėšas, vasaros metu 5 padaliniuose buvo atjungtas interneto ryšis, 5 padaliniuose visai atsisakyta TEO

telefonų, mažiau užsakyta periodinių leidinių. Taupėme viską – elektrą, šildymą, vandenį, atsisakėme dalyvauti LKDTC ir kituose seminaruose. Metus užbaigėme be didelių įsiskolinimų, džiaugėmės, kad nereikėjo taupyti darbo užmokesčio sąskaita“.

Panevėžio m. VB atsakaitoje teigiama, kad „nuolatiniai grasinimai išjungti elektrą, ryšio priemonės, grasinimai paduoti į teismą už skolas, didina socialinę įtampą kolektyve, sukuria slogią atmosferą“.

Kitos problemos:

- Bibliotekų turto apsaugos problemos:

fondu,

inventoriaus,

pastatų.

Kasmet vis aštresnė tampa bibliotekų fondų apsaugos problema: daugėja knygų vagysčių, darbuotojai, augant darbo krūviui, fiziškai nepajėgūs su jomis kovoti. Nemaža dalis knygų lieka pas skolininkus.

Panevėžio m. VB ataskaitoje konstatuojama, kad nuolat niokojami vartotojams skirtų kompiuterių priedai: nutraukiami laidai, sugadinamos ausinės ir pan. Į šios bibliotekos ir dar dviejų miesto filialų patalpas 2009 m. buvo įsilaužta.

- Vaikų neskaitymas. Didelė informacinių technologijų plėtra keičia vaikų laisvalaikio įpročius. Vaikai ir paaugliai yra gana aktyvūs bibliotekų lankytojai, bet juos čia daugiau vilioja ne knygos, o naujosios technologijos.

- Kasmet mažėjantis Lietuvos gyventojų skaičius. Kartu mažėja ir bibliotekų vartotojų skaičius.